

De Beat

november 2007

De Beat

Een multifunctioneel en multidisciplinair centrum voor grootstedelijke jongerencultuur.

Een centrum

waar wonen, leren, werken, uitgaan, cultuurproductie en cultuurparticipatie samenkomen

waar jongeren en ouderen van diverse achtergronden elkaar als vanzelfsprekend zullen ontmoeten,

waar jongeren en ouderen kennis zullen maken met andere culturele uitingsvormen dan waarmee zij van huis uit vertrouwd zijn,

waar de confrontatie en kruisbestuiving van diverse culturele uitingsvormen, van theater, muziek, dans, digitale media, tot nieuwe uitingsvormen zal leiden,

waar jongeren onderwijs volgen en activiteiten in het culturele domein zullen ontplooien die zullen bijdragen aan hun enthousiasme voor hun school(loopbaan),

en waar kennis zal worden ontwikkeld en doorgegeven over jongeren en jeugdcultuur.

De Beat wordt een bruisend woon-, onderwijs- en cultuurcentrum met een landelijke uitstraling dat past bij Rotterdam.

Colofon

Brochure van Stichting Hal 4, Grafisch Lyceum Rotterdam en Estrade Projecten.

De informatie van deze brochure is vertrouwelijk.

Het is nadrukkelijk niet toegestaan enig gedeelte van deze brochure openbaar te maken of te verveelvoudigen, in welke vorm en op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de drie contactpersonen.

Contactpersonen

G.E. van der Most, directeur Stichting Hal 4
Watertorenweg 200, 3063 HA Rotterdam

F.J. van Vliet, voorzitter college van Bestuur Grafisch Lyceum Rotterdam
Heer Bokelweg 255
3032 AD Rotterdam

D. Nagtegaal, gebiedsontwikkelaar Estrade Projecten
Kruisplein 15
Postbus 854
3000 AW ROTTERDAM

Uitgave

© November 2007

Stedenbouw en architectuur

MVRDV, Rotterdam
Winy Maas, Jacob van Rijs, Nathalie de Vries
met Stefan Witteman, Paul Kroese, Jeroen Zuidgeest en Sander Rutgers

Foto's Rijnhaven

Hans Werlemann, Rotterdam

Met dank aan

Buro Kop, Rotterdam

De intro

Onze samenwerking in De Beat is een weloverwogen keuze. Bundeling van cultuur, onderwijs en huisvesting op één locatie biedt grote mogelijkheden op het gebied van kunst- en cultuurparticipatie, persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling en maatschappelijke participatie, integratie en cohesie. Met als doelgroep jongeren en jongvolwassenen, zowel autochtoon als allochtoon, willen wij de basis versterken van waaruit Rotterdam cultureel, sociaal en economisch kan groeien. Dit ambitieuze maar realiseerbare plan geeft een signaal af van optimisme, creativiteit en durf, een signaal passend bij Rotterdam en uiterst gewenst in een tijd waarin de jeugd en haar cultuur te vaak vooral als een probleem wordt gezien en veel te weinig als een perspectiefvolle toekomst.

Synergie verwachten wij dankzij onze afwijkende achtergronden. De kracht van het Grafisch Lyceum Rotterdam zit in de integratie van alle opleidingen op het gebied van media en communicatie. Het onder één dak samenbrengen van opleidingen op de terreinen van mediavormgeven, management en printmedia tot theater en audiovisuele techniek heeft zorggedragen voor innovatie en dynamiek. Ruimtegebrek en de wens nieuwbouw te plegen in de nabijheid van het centrum zijn hieruit voortgekomen. Hal 4 en het Grafisch Lyceum Rotterdam hebben in de afgelopen jaren reeds bij diverse projecten samengewerkt, elkaar aanvullend en daarmee versterkend. Het cultuurpodium is hiervan een voorbeeld.

Hal 4 brengt al jaren theater, digitale media en cultuur dicht bij het onderwijs en ziet in De Beat de mogelijkheid om deze takken direct samen te brengen en elkaar te versterken. Estrade Projecten gelooft in de meerwaarde die kruisbestuivingen kan opleveren tussen de vanuit de traditie te vaak gescheiden werelden van kunst,

cultuur, onderwijs en huisvesting. De combinatie van een centrum voor grootstedelijke jongerencultuur met een grote onderwijsinstelling en jongerenwoningen vormt niet het meest eenvoudige idee, maar wel één die Rotterdam als cultuur- en jongerenstad weer nadrukkelijker op de kaart kan zetten.

Gestimuleerd door deze kansen, hebben wij het architectenbureau MVRDV opdracht gegeven tot een locatie-onderzoek waarbij de Rijnhaven als een zeer goede en logische locatie naar boven kwam. In het hart van de stad, net achter de Kop van Zuid, zien wij de ultieme kans om De Beat bereikbaar en zichtbaar te maken in een gebouw van 80.000 m², een gebouw dat letterlijk en figuurlijk invulling geeft aan onze ambities. Maar ook andere locaties die in het locatie-onderzoek naar voren komen, blijven voor ons waardevolle alternatieven. Wij zullen steeds in samenspraak met alle belanghebbenden kijken naar een juiste invulling van onze plannen.

F. J. van Vliet
Voorzitter College van Bestuur
Grafisch Lyceum Rotterdam

E. van der Most
Directeur Stichting Hal 4

D. Nagtegaal
Gebiedsontwikkelaar Estrade Projecten

Inhoud

De Beat	3
De intro	5
Verder met De Beat	9
1 De Beat: uitgangspunten	13
1.1 Van problemen naar kansen	15
1.2 Jeugdcultuur en maatschappelijke integratie	16
1.3 Jeugdcultuur en onderwijs	18
1.4 Jeugd, vrijheid en cultuur	20
1.5 Clustering, synergie en innovatie	23
1.6 Vragen, kritieken, angsten, misverstanden	24
1.7 Een eerste schets van het centrum	30
2 De interviews	33
3 Locatie-onderzoek MVRDV	59

Verder met De Beat

Grote ideeën hebben vele moeders en maken in de regel een groeiproces door. De eerste aanzetten tot het voorstel dat hier wordt gepresenteerd, ontstonden gedurende 2005 in de boezem van Stichting Hal 4. De missie van deze stichting is het ontwikkelen, produceren en programmeren van kwaliteitsrijke, multidisciplinaire producties op het gebied van theater, dans, muziek, media en educatie. Daartoe ontwikkelt Hal 4 uiteenlopende initiatieven op het gebied van cultuur en educatie, met één gemeenschappelijke noemer: het bereiken van jongeren en jongvolwassenen. Nadruk ligt hierbij op diegenen die de drempel van de traditionele cultuurinstellingen doorgaans als te hoog ervaren en die mede daarom minder kansen hebben hun culturele voorkeuren en competenties te ontwikkelen.

Wij zijn ervan overtuigd dat kunst en cultuur niet alleen grote intrinsieke bevredigingen bieden, maar ook belangrijke bijdragen kunnen leveren aan maatschappelijke integratie en binding, en aan persoonlijke ontplooiing en autonomie. En dit alles niet alleen voor een kleine bovenlaag, maar zeker ook voor mensen uit de lagere (in de grote steden tegenwoordig in belangrijke mate allochtone) strata van de bevolking. Nadenkend over de toekomst van Hal 4 en de rol die zij zou kunnen spelen in het culturele en het (in toenemende mate turbulente) maatschappelijke leven in Rotterdam, ontwikkelden wij gaandeweg een voorstel voor een Rotterdams multifunctioneel en multidisciplinair centrum voor de cultuur en de educatie van jongeren. Een noodzakelijk geachte schaalvergroting en een bundeling van krachten met verwante partijen stonden hierin centraal. Dit voorstel werd in april 2006 gepresenteerd en kreeg als werktitel De Beat.

Op het voorstel De Beat werd door vele partijen enthousiast gereageerd, niet zelden enthousiaster, dan wij hadden verwacht. Het betrof partijen uit de werelden van de Rotterdamse politiek, het stadsbestuur, de deelgemeenten, de Rotterdamse beleidsmakers en adviesraden op het terrein van kunst en cultuur, het onderwijs, de kunsten, de kunstzinnige vorming, het bedrijfsleven, maatschappelijke ondernemingen (met name woningbouwcorporaties) en het jongerenwerk. In deze context adviseerde wethouder Orhan Kaya ons concreet te onderzoeken welke partijen interesse hadden in De Beat te participeren.

Onder invloed van alle, vaak leerzame reacties ontwikkelden zich uiteraard de ideeën en de plannen. Deze ontwikkeling werd verwerkt in De Beat II, een voorstel dat in maart 2007 werd gepubliceerd. Met name werd hierin nog meer aandacht gegeven aan de clustering van culturele en educatieve functies, alsmede jongerenhuisvesting. Participatie, integratie, cohesie, emancipatie en synergie waren de leidmotieven. Problemen en mogelijkheden aangaande maatschappelijke integratie en cohesie, uitval en onderpresteren gedurende de schoolloopbaan, kunst- en cultuurparticipatie, persoonlijke ontplooiing, maatschappelijke en economische ontwikkeling kunnen, naar onze overtuiging, doeltreffender en doelmatiger benaderd worden, wanneer men dwarsverbanden legt tussen het onderwijs, het jongerenwerk, de culturele instellingen, het bedrijfsleven en het uitgaansleven, en aldus elkaars inspanningen aanvult en versterkt, verkokering tegengaat, en hoopt op synergie.

Om weerstand te bieden aan de sociale, culturele en etnische segregatie die zich voltrekt in Rotterdam, zal men samen moeten brengen wat mensen vanzelfsprekend bindt en van daaruit bruggen moeten bouwen tussen wat hen overmatig scheidt. Het gedeelde platform van De Beat is de grootstedelijke jongerencultuur: de

vanzelfsprekendheden, gedeelde interesses, zorgen en problemen die hieraan eigen zijn. Alvorens te bouwen aan cohesie, integratie en emancipatie benadrukken wij dus wat jongeren gemeen hebben, en niet wat hen scheidt. En wij doen dit in een vanzelfsprekende, ook door zaken als wonen en onderwijs bepaalde omgeving waar mensen om andere redenen bijeenkomen, dan het bijeenkomen zelf.

Wij beogen voorts een centrum voor de cultuur en de educatie van jongeren te scheppen, er zal dus iets worden overgebracht, iets worden geleerd, er zal ontplooiing plaatsvinden. Het gaat niet om de creatie van een jongerencentrum, een discotheek of uitgaansgelegenheid, ook al kan er en zal er beslist gebruik worden gemaakt, moeten worden gemaakt, van de in deze wereld opgedane ervaringen met het bereiken van jongeren. Wel menen wij dat eerdere pogingen jongeren in contact te brengen met cultuuruitingen waarmee zij van huis uit niet vertrouwd zijn, goeddeels zijn mislukt omdat onvoldoende werd aangesloten bij de bestaande jongerencultuur

De belangrijkste partijen die zich in deze ontwikkelingsfase van De Beat bij Hal 4 aansloten waren de woningbouwcorporatie Vestia en het Grafisch Lyceum Rotterdam. Gedrieën besloten wij in april 2007 het architectenbureau MVRDV opdracht te geven geschikte bouwlocaties te zoeken en aan te geven welke beelden pasten bij deze locaties en de grondgedachten van De Beat. Uitgangspunten waren onder meer dat De Beat een uitnodigende en architectonisch inspirerende uitstraling moest hebben, zeer zichtbaar gevestigd diende te zijn in het Hart van de Stad en uitstekend met het openbaar vervoer bereikbaar moest zijn. Het gaat daarbij om een tamelijk groot gebouw, vooralsnog bestaande uit ongeveer 30.000 m² onderwijsfuncties, 36.000 m² woonruimte (400 woningen van elk 70 m²) en 14.000 m² voor podia en daaraan gerelateerde

culturele functies. Het totale volume en de onderlinge verhoudingen liggen nog niet vast. Zij zijn afhankelijk van het aantal, de aard en de wensen van de partijen die uiteindelijk in dit project willen participeren. De zoektocht naar een optimale vestigingsplaats voerde langs een achttal locaties en eindigde vooralsnog in de Rijnhaven.

Gehorende de suggestie van wethouder Kaya werd tevens opdracht gegeven een explorerend onderzoek te verrichten naar de programmatische invulling van De Beat. De vragen waren hier: Welke, elkaar aanvullende en versterkende partijen zouden interesse hebben hieraan deel te nemen? Welke mogelijkheden zouden zij daartoe hebben? En welke eisen zouden daartoe, wat hen betreft, vervuld moeten worden? Naast Hal 4, het Grafisch Lyceum Rotterdam en Vestia gingen de gedachten hierbij uit naar poppodia, bioscoopzalen, kantoor- en studioruimten voor professionele dansgezelschappen en voor organisaties op het terrein van de (podiumgerelateerde) jongerencultuur, het jongerenwerk, (waaronder een stageplaatsenbureau en een onderwijsvoorlichtingsbureau), een studie- en kenniscentrum voor jongerencultuur, en middenstand (waaronder aan jongeren gerelateerde horeca, media, mode, muziek, gaming, et cetera).

Ten behoeve van dit programmatisch onderzoek werd gesproken met een groot aantal partijen. Uiteraard staan wij gaarne open voor gesprekken met organisaties die zich evenzeer aangesproken voelen door de ideeën achter De Beat en die overwegen hierin te participeren. De geautoriseerde verslagen van deze gesprekken zijn als bijlage opgenomen in de brochure.

De gevoerde gesprekken leverden een eerste indicatie op van het geheel van partijen dat zou willen participeren in De Beat. Daarnaast

leverden de gesprekken een stortvloed op van suggesties, ideeën, overwegingen, aandachtspunten, kritische vragen en zelfs van misverstanden. In de derde versie van De Beat, eveneens opgenomen in de brochure, is gepoogd dit alles te verwerken. Zoals een goede beat betaamt, ontwikkelt De Beat zich dus gestadig verder.

Dr. Hans Blokland
Raad van Toezicht Stichting Hal 4

1 De Beat: uitgangspunten

1.1 Van problemen naar kansen

Rotterdam telt 185.000 jongeren onder de 25 jaar. Meer dan in andere gemeenten hebben deze jongeren het niet makkelijk. Relatief grote aantallen komen uit sociaal zwakkere gezinnen, hebben taal- en leerachterstanden, zijn vroegtijdig schoolverlaters of zijn werkloos. Sommigen hebben al deze kenmerken tegelijkertijd. Velen worden bovendien gediscrimineerd en gestigmatiseerd, hetgeen hun maatschappelijke positie verder ondermijnt. In het algemeen hebben veel jongeren moeite zich staande te houden in een cultureel zeer complexe en geregeld buitengewoon verwarrende samenleving waarin aan mensen steeds hogere eisen worden gesteld en waarin degenen die hieraan niet kunnen voldoen, steeds harder en harder worden genegeerd of aangepakt.

Jongeren hebben vaak niet alleen moeite aansluiting te vinden bij de samenleving. Maar ook bij elkaar: mensen staan, zoals de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling het onlangs uitdrukte, in toenemende mate 'met de ruggen tegen elkaar'¹. De aantallen interetnische contacten van vooral Turken, Marokkanen en autochtonen zijn in de loop der jaren afgenomen en de opvattingen over elkaar van allochtonen en autochtonen zijn over de jaren verslechterd. De tweede generatie allochtonen, blijkt uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau, voelt zich slechter thuis in Nederland, dan de eerste generatie en oordeelt ook relatief negatiever over autochtonen.²

De problemen zijn algemeen herkend en erkend en hoeven hier niet opnieuw uitgebreid voor het voetlicht te worden gebracht. Dit is afdoende gedaan, en terecht. Het wordt nu tijd meer dan we tot nu toe hebben gedaan, te zoeken naar oplossingen. Evenzo wordt het tijd meer nadruk te leggen op de vele mogelijkheden die onze jongeren Rotterdam te bieden hebben. Jongeren zijn niet alleen een probleem, maar ook een toekomst. Naast een economisch 'Manhattan aan de Maas' kunnen wij een broedplaats nastreven van nieuwe culturele uitingsvormen, van nieuwe economische activiteiten en van nieuwe gemeenschappen. Een tolerante, creatieve stad bovendien, waarin creatieve, tegendraadse gangmakers zich vestigen en tot wasdom komen en op hun eigen, bijzondere wijze bijdragen aan het economisch klimaat.

In het volgende zullen we op de volgende onderwerpen ingaan:

- De wijzen waarop (jeugd)cultuur, naast haar vanzelfsprekende intrinsieke waarde, een bijdrage kan leveren aan de sociale integratie en cohesie in een zeer multiculturele stad.
- De wijzen waarop (jeugd)cultuur een bijdrage kan leveren aan de ontginning van talenten van jongeren en daarmee aan hun schoolloopbanen en maatschappelijke kansen.
- De wijzen waarop (jeugd)cultuur in het algemeen een bijdrage kan leveren aan de persoonlijke ontplooiing en autonomie van jongeren en andere mensen.
- De synergie die mag worden verwacht bij een clustering van instellingen en activiteiten uit de werelden van kunst, cultuur, educatie, jongerenwerk en wonen.
- Een tentatieve schets van de inhoud of het programma van de Beat: een overzicht van de instellingen die tot dusverre belangstelling hebben getoond op een specifieke wijze in De Beat te participeren en hoe deze participatie kan bijdragen aan het geheel.

¹ Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling. 2006. Niet Langer met de Ruggen naar Elkaar: een Advies over Verbinden, Den Haag. RMO-advies 37

² SCP-publicatie 2005/13, Uit elkaars buurt. De invloed van etnische concentratie op integratie en beeldvorming, Mérove Gijssberts, Jaco Dagevos, Den Haag, Sociaal en Cultureel Planbureau, juni 2005

Voorafgaand aan deze tentatieve schets van De Beat zal, ter aanvulling van wat reeds in het volgende zal worden geargumenteed, expliciet worden ingegaan op een aantal vragen, bedenkingen en vreesen die geregeld in de gesprekken met het veld werden geformuleerd.

Onder meer gaat het om de vraag waarom wij geen harde keuze maken tussen beleid voor cultuur, onderwijs of jeugd. De vraag of wij kunst en cultuur intrinsieke kwaliteiten toeschrijven of louter instrumenteel wenselijk te gebruiken voor de oplossing van maatschappelijke problemen. De kwestie of wij jongeren gaan opsluiten in de eigen jeugdcultuur en afsluiten van de rest van de samenleving. De vraag of wij kwalitatieve onderscheiden denken te kunnen maken tussen culturele uitingen, of alle uitingen groepsgebonden achten en boven de kritiek verheven van andere groepen. De angst dat het bijeenbrengen van mensen met afwijkende achtergronden eerder eventuele onderlinge antipathieën versterkt, dan bijdraagt aan onderling begrip. De vrees dat De Beat een bureaucratisch-hiërarchisch instituut wordt onder de straffe leiding van, bij voorbeeld, een woningcorporatie. En de hoop of vrees dat De Beat een super jongerenuitgaanscentrum wordt met alle onbeheersbare activiteiten die sommigen daarbij associëren: sex, drugs en Rock & Roll, dan wel, groepsverkrachtingen, xtc en hiphop.

Uit de vragen welke sommigen zich bij De Beat stelden, blijkt reeds dat De Beat een hoop heeft losgemaakt. Nog voordat er een spade de grond in is gestoken, vervult zij daarom reeds de functie die wij uiteindelijk voor ogen hebben.

1.2 Jeugdcultuur en maatschappelijke integratie

De Rotterdamse samenleving dreigt uiteen te vallen in diverse etnische groepen die goeddeels langs elkaar heen leven en steeds negatiever over elkaar oordelen. Hoe kan de overheid bevorderen dat er meer, uiterst gewenste verbindingen tussen mensen met afwijkende achtergronden ontstaan?

De reeds aangehaalde Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling pleit in haar laatste advies over integratie voor een 'infrastructurele benadering'. De overheid heeft volgens de raad in het verleden te veel ingezet op eenmalige evenementen waarin niet de overeenkomsten tussen mensen centraal stonden, maar hun onderlinge verschillen. Onderzoek laat zien dat dergelijke incidentele ontmoetingen eerder vooroordelen bevestigen, dan nuanceren. Bovendien beklijven deze ontmoetingen niet: men legt weliswaar een verbinding, maar vindt elkaar vervolgens niet meer vanzelfsprekend terug, zelfs niet als men dat zou willen. We faciliteren zo wel ontmoeting, maar geen duurzame integratie. In plaats daarvan pleit de raad daarom voor het duurzaam bijeenbrengen van mensen, niet naast, maar in hun dagelijkse routines, en niet op basis van hun etnische eigenaardigheden, maar op basis van etniciteitoverstijgende gemeenschappelijkheden. Niet louter feesten waarin de diverse etnische groepen elkaar op eigen traditionele gerechten trakteren, maar scholen, kinderspeelplaatsen, parken, culturele instellingen, en uitgaansgelegenheden waar mensen elkaar met gedeelde motieven en belangen herhaaldelijk ontmoeten en leren kennen.³

³ De RMO werd hierin recentelijk bijgevalen door het SCP. In het rapport *Interventies voor integratie*. Het tegengaan van etnische concentratie en bevorderen van interetnisch contact wordt geconcludeerd, dat, wil men interetnische contacten bevorderen, 'het opzetten van projecten vanuit gedeelde interesses of gemeenschappelijke belangen de meeste kans op resultaat bieden. Het kan dan gaan om mentorprojecten of taallessen, maar ook om het met elkaar sporten, eten of tuinieren. De opvoeding en het onderwijs van de kinderen kunnen eveneens een basis voor contact vormen. Waar allochtonen en autochtonen toch al vaker bij elkaar komen (zoals bijvoorbeeld op scholen en in buurtcentra), zijn kleine initiatieven soms al voldoende om contact tot stand te brengen.' Mérove Gijsberts en Jaco Dagevos (red.), Den Haag, Sociaal en Cultureel Planbureau, juli 2007 SCP-publicatie 2007/15,

'Publieke familiariteit', schrijft de raad, is een cruciale bouwsteen voor sociale relaties. Mensen bouwen deze familiariteit op door 'de ander' herhaald te ontmoeten. Om het laatste te bevorderen adviseert de raad concreet (2006: 10):

- Creëer of benut vanzelfsprekende ontmoetingsplaatsen waar mensen komen om andere redenen dan integratie. Richt je – in scholen, verenigingen, openbare ruimten – op zaken die voor burgers belangrijk, handig, leuk of verplicht zijn in hun alledaagse routines.'
- 'Creëer of benut multifunctionele ontmoetingsruimten waar mensen in contact komen om andere redenen dan om die contacten zelf. Verbindt gescheiden circuits door verschillende activiteiten zo veel mogelijk op dezelfde plaats en tijd te organiseren.'
- 'Creëer of benut ruimten voor vanzelfsprekende ontmoetingen tussen mensen die in dezelfde levensfase zitten en daardoor dezelfde interesses, belangen of onzekerheden hebben.'

Het is evident dat deze voorstellen van de raad uitstekend passen bij het hier bepleite centrum voor jongerencultuur. Om tal van redenen. We noemen er alvast een paar en zullen dit in de loop van deze notitie verder adstrueren.

De culturele voorkeuren van jongeren uit verschillende etnische groepen vertonen, zo komt uit onderzoek naar voren, grote overeenkomsten. Wanneer er wel verschillen zijn, dan blijkt sociaal-economische positie de belangrijkste verklarende variabele te zijn. De, internationaal georiënteerde grootstedelijke jeugdcultuur is dus een uitstekend platform om jongeren van diverse etnische achtergronden als vanzelfsprekend bijeen te brengen. Vertrekkend vanuit dit platform kunnen vervolgens interesses voor andere

culturele uitingen, uitingen die al dan niet van andere etnische groepen afkomstig zijn, worden opgewekt en ontwikkeld. Het centrum zal een multifunctionele ontmoetingsruimte vormen omdat er, ten eerste, zowel binnen- als buitenschoolse onderwijsactiviteiten zullen plaatsvinden, in bovendien een scala van culturele sferen. Te denken valt aan de activiteiten van de reeds nu zeer populaire projecten Digital Playground en Rotterdams Lef (voor een omschrijving van deze projecten, zie de bijlage) en van het Cultuurpodium van het Grafisch Lyceum Rotterdam. Daarnaast zullen er tal van activiteiten worden geprogrammeerd die samenhangen met de jongerencultuur, van optredens en workshops tot lezingen en discussies.

Ten tweede faciliteert De Beat vanzelfsprekende ontmoetingen tussen mensen die in dezelfde levensfase zitten door een scala van private en publieke instellingen te huisvesten, die aansluiten bij de interesses en belangen van jongeren. Gedacht kan hier worden aan een stageplaatsen- en onderwijsvoorlichtingsbureau, een studie- en kenniscentrum voor jongerencultuur, een of meerdere poppodia, een of meerdere bioscoopzalen, jongerenhuisvesting, en middenstand welke op jongeren is gericht: horeca, mode, muziek, gaming, et cetera.

Het centrum onderscheidt zich op fundamentele wijze van alles wat er in Rotterdam reeds aan jeugd- en jongerenwerk bestaat, omdat het programma consistent inzet op cultuur en culturele overdracht, omdat het niet primair is gericht op de oplossing van concrete problemen (zoals criminaliteit of drugsgebruik) en, bovenal, omdat het niet buurt- of wijkgebonden is. In de steeds meer gesegregeerde buurten van Rotterdam is de grootste kans voor jongeren om zich buiten de eigen groep te begeven en naast bonding ook aan bridging te doen, gelegen in voorzieningen die hen herhaald

en vanzelfsprekend buiten de eigen wijk en omgeving brengen. Van doorslaggevend belang, zo stelt de RMO, voor een sociale infrastructuur waarin mensen vanzelfsprekend anderen ontmoeten, zijn voorzieningen die, enerzijds, op gedeelde interessen zijn gefundeerd en zowel breed toegankelijk als kwalitatief hoogstaand zijn en die, anderzijds, zich uitdrukkelijk niet in de eigen buurt of wijk bevinden.

Een plek ergens in het Rotterdamse water zou dus eigenlijk ideaal zijn.

1.3 Jeugdcultuur en onderwijs

De socialisatie en enculturatie van jongeren vindt plaats in het gezin, het onderwijs, het jongerenwerk, op straat, op het werk, binnen sportverenigingen, culturele instellingen en het uitgaansleven. Een tekortschietende socialisatie en enculturatie kent en leidt tot diverse problemen.

- In de eerste plaats problemen in het onderwijs, met name onderpresteren en schooluitval.
- In de tweede plaats, en hiermee deels verbonden, een gebrekkige maatschappelijke integratie. Zo bemoeilijkt een tekortschietende scholing de aansluiting met onze kennismaatschappij en belemmert een onbegrip van de culturele achtergronden van anderen en van de vigerende cultuur de vorming van gemeenschap.
- En in de derde plaats, en eveneens met het voorgaande verbonden, het probleem van een beperkte persoonlijke ontplooiing, leidend tot onmondigheid, onvrijheid en afhankelijkheid, en het niet kunnen vervullen van zijn of haar rol

als burger in een moderne democratie.

De eenvoudigste, want de meest afdwingbare weg voor de overheid om jongeren te bereiken, biedt het onderwijs. Het onderwijs is natuurlijk een primaire factor in de socialisatie en de enculturatie van jongeren. Maar daarnaast kan men via het onderwijs de andere actoren bereiken of inschakelen die in deze socialisatie en enculturatie een rol spelen.

Vooraf deze bundeling van krachten biedt perspectieven. Problemen die samenhangen met een tekortschietende socialisatie en enculturatie kunnen effectiever worden aangepakt wanneer er, daar waar dit mogelijk is, dwarsverbanden tussen het onderwijs, het gezin, het jongerenwerk, de sportverenigingen, de culturele instellingen, het bedrijfsleven en, zelfs, het uitgaansleven worden gelegd. Op dit moment gebeurt dit onvoldoende, hetgeen mede het gevolg is van het feit dat al deze factoren onder verschillende diensten en verantwoordelijke beleidsmakers vallen. Een centrum voor jongerencultuur waarin al deze factoren met elkaar worden verbonden of worden samengebracht kan hier een voorname stimulerende functie vervullen. Dit centrum zou kunnen vallen onder een wethouder jeugdbeleid.

Een belangrijke illustratie vormt de wijze waarop de jeugdcultuur een versterking kan betekenen van het onderwijs. Tussen beide domeinen gaapt op dit moment een kloof die mede verantwoordelijk is voor de bestaande grote schooluitval. Deze uitval kan mede worden voorkomen door meer dan vandaag gebeurt elementen van de jongerencultuur in het onderwijs als uitgangspunt te nemen en lesmethodieken te ontwikkelen (zoals learning by doing en p2p education), die beter aansluiten bij de belevingswereld van jongeren. Een centrum voor jongerencultuur kan hierin opnieuw een belangrijke rol vervullen.

Een voorbeeld van waaraan wij denken vormt Digital Playground, onderdeel van Stichting Hal 4 (zie voor zijn website: www.hal4.nl). In de huidige maatschappij, en zeker binnen de jeugdcultuur, spelen media een centrale rol. Media zijn steeds meer context, inhoud en bemiddelaar van informatie, kennis en ervaring. Digital Playground stimuleert het creatieve gebruik van digitale media onder jongeren en wil zo een bijdrage leveren aan het kritische vermogen van jongeren ten aanzien van media, beeldcultuur en digitale informatie. Dit niet alleen als consument, maar juist ook als producent. 'Learning by doing' en 'peer to peer education' staan hierin nadrukkelijk centraal, en met groot onderwijskundig succes. Digital Playground is daarom zowel opgenomen in het Cultuurplan van de gemeente Rotterdam als dat van het Ministerie van OCenW.

Sinds 1998 organiseert Digital Playground workshops voor het voortgezet onderwijs. Alleen al in Rotterdam experimenteren jaarlijkse duizenden leerlingen met film, fotografie, webdesign en geluid. Voor de inhoud van de workshops wordt samengewerkt met kunstinstellingen zoals de Kunsthal, het Wereldmuseum en V2. DP ontwikkelt bovendien educatief maatwerk voor culturele festivals, de 'DP Specials'. In opdracht van festivalorganisaties en culturele instellingen wordt inhoudelijk aansluiting gevonden bij tentoonstellingen, films en andere kunstinhoudelijke programma's. Voorbeelden van opdrachtgevers zijn het Nederlands Filmfestival, IDFA, Filmhuis Den Haag, Films by the Sea en het International Film Festival Rotterdam. Toekomstige opdrachtgevers van DP zouden ook gehuisvest kunnen zijn in De Beat. Een nieuwste product van DP is Shop4Media, een educatieve website waar leerlingen van alles kunnen leren over media en mediatoepassingen. De website geeft in woord, (bewegend) beeld en gesproken tekst, uitleg over de onderwerpen media, beeld, montage, geluid, vormgeving en beeldtaal. Leerlingen kunnen zelf experimenteren met deze

onderwerpen via de knop 'Try b4 u buy'. Door te klikken en te schuiven ondervindt de leerling wat de effecten zijn van andere keuzen en oplossingen.

Een ander voorbeeld is een highschool voor Urban Culture. Deze highschool zou op een vergelijkbare wijze kunnen worden opgezet als de reeds binnen het Thorbecke-VO bestaande 'voetbalschool'. Het idee is dat jongeren die buitengewoon zijn geïnteresseerd in Urban Culture, als het ware worden verleid ook de andere onderdelen van het curriculum te volgen, door hen binnen en buiten het curriculum extra mogelijkheden te bieden hun interesse te ontwikkelen. Vanzelfsprekend dient Urban Culture hierbij niet als substituut voor de kennis en vaardigheden die in het normale lesprogramma worden overgedragen en ontwikkeld, maar als katalysator.

Een derde voorbeeld, tot slot, van hoe vanuit de jeugdcultuur een bijdrage kan worden geleverd aan het onderwijs, vormt het te vestigen kenniscentrum voor jeugdcultuur. De Beat moet niet alleen een plek worden voor het onderwijs, maar zeker ook een plek van het onderwijs. Er wordt geluisterd naar wat er op de scholen leeft. Om de kloof tussen onderwijs en jeugdcultuur te dichten worden nieuwe lesmethodieken ontwikkeld. Op het raakvlak van onderwijs en cultuureducatie worden in samenwerking met schooldirecties en docenten debatten georganiseerd over tal van relevante onderwerpen: de gevolgen van de ontwikkelingen van het competentiegericht onderwijs op het vak ckv, hoe jongeren kan worden geleerd kritisch en kundig met media om te gaan, straattaal, gaming, receptief aanbod versus actief aanbod, hoe culturele instellingen meer vraaggericht kunnen gaan werken in plaats van aanbodgericht, hoe podiuminstellingen scholen kunnen coachen bij het ontwikkelen van theatervoorstellingen door leerlingen, de

behoefte vanuit het onderwijs naar een aanbod van kunstinstellingen dat specifiek is gericht op het niveau en de leeftijd van hun leerlingen (vmbo, havo, vwo, en mbo), learning by doing, peer two peer education, enzovoorts.

1.4 Jeugd, vrijheid en cultuur

Het bovenstaande sluit naadloos aan bij de culturele en cultuureducatieve doelen, die wij met De Beat voor ogen hebben. Deze doelen liggen in het verlengde van die van Hal 4: het ontwikkelen, produceren en programmeren van kwaliteitsrijke, multidisciplinaire producties op het gebied van theater, dans, muziek, media en educatie en dit zeker ook voor die jongeren, die de drempels van de traditionele cultuurinstellingen doorgaans als te hoog ervaren en mede daarom minder kansen hebben hun culturele voorkeuren en competenties te ontwikkelen.

Waarom moeten wij inspanningen verrichten jongeren met kunst en cultuur in contact te brengen en hoe verhoudt zich dit tot het voorgaande? De belangrijkste rechtvaardigingen hiervoor hebben betrekking op individuele esthetische bevredigingen, op individuele ontplooiing en autonomie en op maatschappelijke cohesie, integratie en ontwikkeling.⁴ We lichten dit toe.

Kunst zou men, om te beginnen, als een 'communicatiemiddel' kunnen omschrijven, voortgekomen uit de wens zich uit te drukken

en zich verstaanbaar te maken. Zij onderscheidt zich van andere communicatiemiddelen door de esthetische vorm waarin de boodschap wordt overgedragen. Deze wint hierdoor vaak aan kracht en intensiteit.

Wat wordt er met kunst gecommuniceerd? Het is niet noodzakelijk dat de kunstenaar specifieke onderwerpen aansnijdt voordat men van kunst kan spreken. De boodschap kan zelfs louter bestaan uit een bepaald esthetisch genoegen, een mooie vorm waar niets achter gezocht kan en moet worden. Hoe meer er echter sprake is van taal, hoe belangrijker doorgaans de inhoudelijke boodschap. Het kan dan gaan om een bepaalde visie of reflectie op het leven, de dood, de liefde, het samenleven, de maatschappij, de cultuur, de kunst, het voetbal, de politiek, et cetera.

Cultuur en vrijheid hebben veel raakvlakken. De kunsten en de letteren kunnen een stimulerende rol spelen in het vergroten van het zelfbewustzijn en het voorstellingsvermogen van individuen. Zij kunnen mensen inzicht geven in het eigen bestaan en alternatieve manieren aanreiken om tegen het leven aan te kijken. Individuen die in het bezit zijn van een grotere culturele bagage hebben derhalve doorgaans ook een grotere kans op een autonoom bestaan. Omdat zij op de hoogte zijn met alternatieve ideeën, waarden, opvattingen, smaken, stijlen, enzovoorts, hebben zij immers de mogelijkheid eerder reële keuzen in hun leven te maken, keuzen die niet worden bepaald door onwetendheid, vooroordeel of gewoonte. Daarnaast dienen mensen enigermate hun talenten te ontplooiën, willen zij werkelijk meester over hun leven kunnen zijn. Mensen moeten leren afstand van zichzelf te nemen, hun vermogens actief te gebruiken en keuzen te maken. Participatie in culturele activiteiten kan hierin een belangrijke rol vervullen.

⁴ Cf. Hans Blokland. 1995. *Wegen naar Vrijheid: Autonomie, Emancipatie en Cultuurpolitiek in de Westerse Wereld*. Amsterdam: Boom; Hans Blokland. 1997. *Publiek Gezocht: Essays over Cultuur, Markt en Politiek*, Amsterdam: Boom; Hans Blokland. 2005. 'Op weg naar het einde van onze cultuur', in: Becker, F. en W. van Hennekeler (red.), *Cultuurpolitiek, WBS Jaarboek 2005*, Amsterdam: Mets & Schilt. Zie verder www.hans-blokland.nl

De kunsten en de letteren kunnen dus een bijdrage leveren aan het vergroten van de individuele autonomie en ontplooiing door, wanneer zij een inhoudelijke boodschap hebben, interpretaties van en visies op de werkelijkheid te bieden die mensen de mogelijkheid bieden meer greep te krijgen op hun eigen bestaan. Wanneer kunstuitingen daarentegen hoofdzakelijk een esthetische vorm communiceren, wanneer het dus voornamelijk om schoonheid gaat, dan bevordert cultuureducatie de individuele autonomie omdat keuzevrijheid pas bestaat wanneer men op de hoogte is van de beschikbare alternatieven. Men kan pas zinvol kiezen tussen Bach, Bowie of Kayne West nadat men met allen geconfronteerd is geweest.

Individuele autonomie vormt een van de kernwaarden van onze beschaving. Tal van onze andere waarden zijn hiervan een afgeleide, men denke aan democratie en aan burgerrechten als de vrijheid van meningsuiting, vergadering en vereniging.

Vanuit maatschappelijk perspectief kunnen de kunsten en de letteren uitdrukking geven aan de waarden, doeleinden, ideeën, utopieën die binnen een gemeenschap leven. Iedere gemeenschap moet levend worden gehouden door zowel democratische participatie als door uitdrukking en celebratie van datgene wat men bindt. Zeker in de huidige tijd, een tijd waarin zovelen zo sterk tegenover elkaar zijn komen te staan, is hieraan grote behoefte.

Daarnaast vormen de kunsten geregeld een laboratorium waarin kritisch wordt gereflecteerd op de cultuur in sociologische zin en waarin nieuwe vergezichten en standaarden worden ontwikkeld op basis waarvan deze cultuur zich verder zou kunnen ontwikkelen. Zij leveren aldus een bijdrage aan het elan en de dynamiek van de cultuur, een elan en een dynamiek die een cultuur tot een levende beschaving maken. Het behoeft geen toelichting dat juist vandaag,

waarin zoveel onzekerheid bestaat over wijzen van samenleven, dit laboratorium iedere mogelijke ondersteuning verdient. Culturele activiteiten kunnen in deze zin een dialoog vormen om zowel te ontdekken wat mensen vandaag uiteindelijk bindt als wat hen zou kunnen binden.

Hoe dan ook, jongeren participeren vandaag nauwelijks in de traditionele kunsten. Dit geldt zeker voor hen die van huis uit niet vertrouwd zijn met kunst en cultuur. Er zijn hiervoor verschillende verklaringen.

- Een van de verklaringen is dat een groot deel van het huidige kunstenaarsaanbod sterk onconventioneel, avantgardistisch van aard is en een buitengewoon grote culturele competentie vereist.
- Hiermee samenhangend is er vandaag een te klein 'middengebied' in het culturele aanbod. Aan de ene kant bestaat het enorme, niet altijd geestelijk uitdagende aanbod van de commerciële cultuurproducenten. En helemaal aan de andere kant van het culturele spectrum is het moeilijk te begrijpen en te plaatsen gesubsidieerde aanbod. Vooral jongeren hebben hierdoor onvoldoende mogelijkheden om hun culturele competentie langzaam, stap voor stap, op te bouwen, hetgeen, zo laat onderzoek zien, een vereiste is van culturele participatie.
- Een andere belangrijke verklaring is, dat het bestaande aanbod onvoldoende aansluit bij de belevingswereld van jongeren, zeker wanneer deze jongeren een niet-Nederlands verleden bezitten. Het heeft geen toelichting nodig dat van het laatste vooral in Rotterdam sprake is.
- Het gaat hier niet alleen om een belevingswereld in sociologische zin: de problemen, verwachtingen, idealen, waarden van jongeren. Het gaat tevens om de wijzen waarop deze wereld wordt uitgedrukt. Hier moet worden geconstateerd dat er tot nu toe te weinig aandacht is geweest voor die uitingen die

betekenisvol zijn voor jongeren, men denke aan de popmuziek, dans en moderne media. Hetzelfde geldt onder meer voor de uitingen van culturele minderheden. De verrijking die zij voor onze cultuur zouden kunnen betekenen, wordt hiermee genegeerd. Wanneer men, in het algemeen, een cultuurbeleid wilt voeren dat meer is dan een voorzieningenbeleid voor een kleine culturele elite, dan doet men er verstandig aan tevens aan te sluiten bij de massacultuur en te proberen deze cultuur daar aan te vullen – met betrekking tot haar kwaliteit en pluriformiteit – waar zij tekortschiet.

Door de bestaande kloof tussen kunst en jongeren worden veel kansen op individuele ontplooiing en autonomie en op maatschappelijke cohesie, integratie en ontwikkeling gemist. Het streven van Hal 4 is altijd geweest een bijdrage te leveren aan het opvullen van deze leemten. Met bijvoorbeeld Rotterdams Lef, waarover zo dadelijk meer, proberen wij een kwalitatief hoogstaand cultureel aanbod te scheppen dat aansluit bij de belevingswereld en culturele competenties van jongeren van diverse etnische achtergronden en dat hen de mogelijkheid biedt hun competenties te ontwikkelen. Ook hebben wij altijd gaarne vele gezelschappen met vergelijkbare doelen geprogrammeerd. Gezien de enorme noden binnen de huidige Rotterdamse samenleving en de bestaande diepe kloof tussen Rotterdamse jongeren en gevestigde cultuurinstellingen gebeurt dit alles echter op een veel te kleine schaal. Daarom bepleiten wij een stoutmoedige, tot de verbeelding sprekende samenbundeling van krachten en schaalvergroting.

Ter illustratie van het bovenstaande nog enige woorden over Rotterdams Lef. Hal 4 heeft in 1998 deze organisatie opgericht om invulling te geven aan het producerende element van haar missie. Rotterdams Lef tracht een artistieke impuls te geven aan

het ontwikkelen van hoogwaardig multidisciplinair en intercultureel theater waarin academische en urban theatervormen worden geïntegreerd. Daarnaast poogt Rotterdams Lef de diversiteit te versterken in de podiumkunsten in het algemeen en de theatersector in het bijzonder. En tenslotte probeert zij een cultureel divers publiek van jonge mensen, onder meer die vanuit het VMBO, kennis te laten maken met theater, een educatief traject aan te bieden, te prikkelen tot inleving, begrip en verbeelding, en te inspireren tot voorstellingsbezoek. Naast het ontwikkelen van de culturele voorkeuren en competenties van onze doelgroep tracht Rotterdams Lef bovendien via het talentontwikkelingstraject Studio LEF kansen te bieden aan gemotiveerde en artistiek getalenteerde jongeren, divers van afkomst, om hun talent te verkennen en te verdiepen en hen begeleiding te bieden zodat een aantal van hen kansrijk kan doorstromen naar opleidingen en de professionele sector.

Rotterdams Lef maakt, kortom, urban theater; eigentijds theater vanuit een streetwise benadering. De hartslag van de grote stad wordt zo vertolkt door jonge professionele spelers die uitgedaagd worden om de waan van de dag te overstijgen. In de voorstellingen van Rotterdams Lef worden klassieke theatertradities vermengd met expressievormen van de straat. Op deze manier ontstaat er dynamisch en actueel theater dat een nieuw, jong en cultureel divers theaterpubliek aanspreekt. De voorstellingen zijn populair onder jongeren omdat zij, vaak voor de eerste keer, in aanraking komen met een vorm van theater die uitgaat van hun eigen belevingswereld en de daarbij behorende muziek-, kleding-, leef- en dansstijlen.

Rotterdams Lef is opgenomen in het Cultuurplan van de gemeente Rotterdam en maakt twee, uitstekend bezochte voorstellingen per jaar. Graag zouden wij met verwante partijen tot een samenbundeling van krachten komen om de Rotterdamse cultuur nog beter te kunnen bedienen.

1.5 Clustering, synergie en innovatie

Zoals we in het voorwoord hebben uiteengezet, heeft het idee van een multifunctioneel en multidisciplinair centrum voor cultuur en educatie veel weerklank gekregen. Veel partijen hopen in een dergelijk centrum elkaars activiteiten te kunnen versterken dankzij elkaars fysieke nabijheidheid. Ook is er hoop op synergie en innovatie.

Innovatie treedt vooral op, schrijft Mark van Twist, bij aanvankelijk weinig voor de hand liggende verbindingen, zoals tussen de transportsector en de creatieve industrie, afvalbedrijven en de automobielindustrie of tussen woningcorporaties en zorginstellingen.⁵ Innovaties komen dus zelden voort uit het reguliere, het herhaalbare, het projectmatige en het geordende, maar juist uit de creatieve chaos, de onverwachte gebeurtenis, de toevallige bijeenkomst van zaken en mensen op precies het juiste moment. Onder invloed van grote en kleine incidenten en schandalen gaat het in het bestuur echter in toenemende mate om alles wat hiermee in tegenspraak is: toezicht en verantwoording, planning en controle, beheersing. Om innovatie mogelijk te maken is het daarom zaak (sub)organisaties (of zij nu privaat of publiek zijn) voldoende autonomie of beleidsvrijheid te gunnen.

Ook in dit licht is het uitdrukkelijk niet de bedoeling dat alle in De Beat participerende partijen opgaan in één nieuwe hiërarchische, bureaucratische organisatie. Evenmin leggen wij de deelnemende partijen uit de cultuursector een inhoudelijk-artistieke visie op, een visie waar een enkele gesprekspartner tot onze verbazing om vroeg. Partijen behouden hun onafhankelijkheid, juridisch, financieel

en artistiek. Synergie en innovatie wordt gezocht in spontane, vrijwillige, tot een ieders voordeel strekkende samenwerking. Wel kan, wanneer partijen daarvoor kiezen, onnodige, kostbare overlap in zaken als administratie en communicatie worden tegengegaan. Daarnaast is er een koepel- of netwerkorganisatie 'De Beat' die, naast het 'branden' van de naamsbekendheid van de verschillende projecten, werkt aan de 'corporate identity' van de organisatie als geheel.

Wederzijdse versterking, synergie en innovatie verwachten we op verschillende wijzen. Ten eerste in artistieke zin: door kruisbestuivingen tussen verschillende kunstdisciplines bestaat er uitzicht op de ontwikkeling van nieuwe kunstvormen en -uitingen. De binnen de muren van Hal 4 ontwikkelde en door publiek en media enthousiast verwelkomde hiphopera Atalanta is hiervan een recent sprekend voorbeeld.

Ten tweede maakt schaalvergroting professionalisering met vakspecialisten mogelijk. Men kan hier denken aan programmeurs, cultuureducatieontwikkelaars, debatleiders, productieleders, workshopleiders (p2p van autodidact naar hbo-kunstvakdocenten), zakelijk leider(s) en communicatie- en salesmedewerkers. Cultuurproducenten die in De Beat zouden participeren zouden dus bijvoorbeeld gebruik kunnen maken van één professionele organisatie om hun producten naar het publiek te communiceren.

Ten derde spreekt het voor zich dat het hier beoogde centrum direct en indirect een enorme economische activiteit zal genereren en een stimulerende uitwerking zal uitoefenen op zijn fysieke omgeving. Het gaat om inkomens die worden verdiend én uitgegeven, en om competenties die worden ontwikkeld en vervolgens economisch kunnen worden aangewend.

⁵ Zoeken naar innovatie-impulsen: beheersen of bevorderen van hybriditeit?, in: Taco Brandsen, Wim van de Donk en Patrick Kenis (red.) (2006) Meervoudig Bestuur: Publieke Dienstverlening door Hybride Organisaties, Den Haag: Lemma.

Ten vierde zijn er, zoals uiteengezet in paragraaf drie, grote cultuurpolitieke en cultuursociologische voordelen te verwachten van de hier bedoelde clustering van activiteiten. Het centrum zou, zoals bepleit door de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling, een vanzelfsprekende ontmoetingsplaats vormen waar mensen komen om andere redenen dan integratie. Het zou een multifunctionele ontmoetingsruimte zijn waar mensen in contact komen om andere redenen dan om die contacten zelf. Gescheiden circuits zouden worden verbonden door verschillende activiteiten op dezelfde plaats en tijd te organiseren. En het centrum zou een ruimte vormen voor vanzelfsprekende ontmoetingen tussen mensen die in dezelfde levensfase zitten en daardoor dezelfde interesses, belangen of onzekerheden hebben.

Ten vijfde zou er, zoals uiteengezet in paragraaf vier, sprake kunnen zijn van een synergie tussen cultuur en onderwijs. Cultuur zou tot een vanzelfsprekender onderdeel van het curriculum kunnen worden gemaakt. De thans bestaande kloof tussen onderwijscultuur en jeugdcultuur, een kloof die een van de verklaringen vormt van onderpresteren en uitval, zou via dit centrum verkleind kunnen worden. Cultuur zou als katalysator kunnen dienen voor het opwekken van enthousiasme voor school en schoolloopbaan.

En ten zesde en hierop aansluitend, zouden dankzij het centrum problemen van jongeren die samenhangen met een tekortschietende socialisatie en enculturatie, effectiever kunnen worden aangepakt. Dit door dwarsverbanden te leggen tussen onder meer het onderwijs, het jongerenwerk, de culturele instellingen, het bedrijfsleven en het uitgaansleven. Het integraal aanpakken van problemen door juist deze dwarsverbanden te leggen, biedt het meeste perspectief op het oplossen van de problemen waarmee vandaag helaas te veel Rotterdamse jongeren worden

geconfronteerd. In deze integrale aanpak zou het centrum voor de cultuur en educatie van jongeren een belangrijke stimulerende rol kunnen spelen.

1.6 Vragen, kritieken, angsten, misverstanden

In de volgende paragraaf zullen we een eerste tentatieve schets van de inhoud of het programma van De Beat presenteren. Eerst, echter, zal expliciet worden ingegaan op een aantal vragen, bedenkingen, vrezen en misverstanden die soms in de gesprekken met het veld werden geformuleerd. Dit ter aanvulling van wat reeds in het voorgaande werd geargumenteed.

Bestaan kunst en cultuur om maatschappelijke problemen op te lossen?

Worden de kunsten en de letteren in De Beat misbruikt voor de oplossing van maatschappelijke problemen? Zeker respondenten uit de kunstenwereld waren hiervoor geregeld bevreesd. Zij benadrukken dat kunsten intrinsieke bevredigingen voortbengen en dat deze afdoende zouden moeten zijn om een kunstbeleid te rechtvaardigen. Kunstenaars en schrijvers zijn niet de prostituees van politici en beleidsmakers.

Wij sympathiseren met deze opvatting. De kunsten zijn vrij. Tegelijkertijd constateren wij echter dat de werkingen van de kunsten en de letteren zich niet beperken tot intrinsieke (esthetische) bevredigingen. Zij kunnen ook belangrijk bijdragen aan de persoonlijke ontplooiing en de maatschappelijke binding en ontwikkeling. Deze bijdragen kunnen de kunsten en de letteren relevant en interessant maken voor andere sectoren dan de

kunstensector. Men zou de kunsten zeer tekortdoen wanneer men zich van de interesse en de sympathie vanuit andere sectoren zou afsluiten. Samenwerking komt geregeld tot stand omdat de betrokkenen weten te voorkomen, dat er hoogoplopende conflicten en controversen ontstaan over de fundamentele doeleinden van de samenwerking. Vruchtbare samenwerking ontstaat misschien wel het meest wanneer de betrokkenen elkaar kunnen vinden in de instrumenten of sub-doeleinden van het beleid. Dat zij vervolgens afwijkende effecten van deze instrumenten verwachten en afwijkende doelen willen realiseren, is politicologisch interessant, maar niet politiek (Lindblom 1963, 1978).

We geven een voorbeeld. Het Rotterdamse gemeentebestuur stelt in zijn recente uitgangspuntennotitie voor het cultuurbeleid, dat een bloeiend cultureel klimaat belangrijke economische effecten heeft. Onder verwijzing naar Richard Florida's veelvuldig aangehaalde *Rise of the Creative Class* stelt het bestuur, dat Rotterdam dankzij dit klimaat aantrekkelijk zou zijn als vestigingsplaats voor buiten- en binnenlandse ondernemingen of investeerders. De beleidsmakers schrijven: 'Bedrijven vestigen zich daar waar talent zit. Een succesvolle stedelijke omgeving is er één die talent kweekt, koestert en aantrekt, die onderzoek genereert en wetenschappers aan zich weet te binden en die openstaat voor buitenstaanders. Dit vraagt echter wel om een meer intensieve benutting van het culturele potentieel in onze stad en om een artistieke gemeenschap die zich op alle niveaus vol zelfvertrouwen profileert, ook internationaal'.⁶ Wij betwijfelen, in dit licht, of er een kunstenaar valt te vinden die, 's morgens op weg naar zijn atelier, bij zich zelf denkt: 'vandaag gaan we weer eens een belangrijke bijdrage leveren aan het vestigingsklimaat voor Shell, Barclays,

Akzo, K-Mart en de Hema'. Ook voor de kwaliteit van haar kunst is het vermoedelijk beter wanneer zij haar gedachten over iets anders zou laten gaan. Niettemin zou het getuigen van een, doorgaans slechts bij Talibanstrijders gevonden, puriteins extremisme wanneer zij ogenblikkelijk haar beitels en penselen aan de wilgen zou hangen nadat zij zou hebben vernomen welke platte doeleinden haar mecenas mede voor ogen had, toen hij haar een genereuze beurs of subsidie verstrekke.

Ander voorbeeld. Woningcorporaties zijn niet-op-winst-gerichte maatschappelijke ondernemingen die wettelijk gebonden zijn een bijdrage te leveren aan het leefklimaat in de wijken en buurten waar zij woningen bezitten. Het culturele klimaat is uiteraard een onderdeel van het leefklimaat. Buurten zonder culturele voorzieningen leven minder dan buurten met bibliotheken, theaters, poppodia, ateliers, et cetera. Naarmate het leefklimaat in kwaliteit toeneemt, zijn buurten meer in trek bij bewoners en woningzoekenden. De economische waarde van de woningvoorraad in een buurt groeit dus naarmate het culturele leven in deze buurt bloeit. Naast haar wettelijk bepaalde opdracht het leefklimaat te bevorderen, zou dit voor een woningcorporatie één van de redenen kunnen zijn ook in culturele voorzieningen te investeren. Zou deze beweegreden een reden voor kunstenaars moeten zijn om niet actief mee te denken over deze investeringen? Waarom wonen Talibanstrijders in grotten?

Naast deze pragmatistische overwegingen zijn er fundamentele cultuurpolitieke argumenten de kunsten en de letteren niet te laten verworden tot een voortdurend bedreigde en krimpde 'safe heaven' in een vijandige, door markt en bureaucratie bedreigde wereld. De kunsten, stelden we hierboven, betreffen niet louter esthetische ervaringen. De kunsten, zeker de talige, gáán

⁶ Gemeente Rotterdam (2007) *In Verbeelding van Elkaar: Samen het Toneel van Stad Zijn. Uitgangspunten voor het Cultuurbeleid 2009-2012*, p.65, cf 7, 16-7, 70-1

ergens over: zij vormen een laboratorium van de samenleving waar nieuwe vormen en gedachten worden ontwikkeld, waar de samenleving zichzelf tegen het licht houdt, waar wordt gereflecteerd op de cultuur in sociologische zin, waar visies op het leven en het samenleven worden ontwikkeld en gecommuniceerd, en dit alles op een krachtige, door esthetiek bepaalde wijze waarmee zij zich onderscheiden van andere disciplines, waaronder de wetenschappen. Wij zien dus weinig in kunsten die zich uit de samenleving terugtrekken. Liever staan wij er middenin. En deze samenleving bestaat ook uit jongeren en hun verwachtingen, angsten en problemen, ook uit onderwijsinstellingen, uit uitgaansgelegenheden, uit woningcorporaties, en ook uit politiek.

Valt De Beat onder onderwijsbeleid, welzijnsbeleid, jeugdbeleid, integratiebeleid, economisch beleid of cultuurbeleid?

Een aantal van onze gesprekspartners suggereerde, helaas somtijds op een tamelijk neerbuigende wijze, De Beat volledig bij welzijn, onderwijs, economie dan wel huisvesting onder te brengen. Wanneer ook scholen, welzijnsinstellingen of woningcorporaties gebruik willen maken van een instelling als De Beat, laten ze er dan ook maar volledig voor betalen, was de geregeld gehoorde gedachte.

Wij begrijpen de behoefte van beleidsmakers om de wereld overzichtelijk op te delen in beleidsvelden. Tegelijkertijd weten wij, samen met tal van deze beleidsmakers, dat deze verkokering in de regel geen recht doet aan dezelfde werkelijkheid. Verkokering kan zelfs de oplossing van problemen binnen deze werkelijkheid of de realisatie van ambities die deze werkelijkheid overstijgen, danig frustreren.

Beleidsmakers weten dit doorgaans, ook al maken ze soms gebruik van de bestaande verkokering om de eigen bureaupolitieke problemen op te lossen ('nee, U bent bij het verkeerde loket, U moet bij mijn collega zijn'). Wij weten hier alles van.

Wat ons nochtans enigszins heeft verbaasd is de krampachtigheid waarmee tallozen binnen de cultuurwereld gewend en gehecht zijn geraakt aan de verkokering van de (beleids)werkelijkheid, een verkokering die slechts om bestuurskundige, bureaucratische redenen tot stand is gekomen. Men wenst absoluut niet te worden geassocieerd met andere beleidsterreinen of loketten dan 'de kunst', terreinen waarover ook niet zelden met een zeker *dédain* wordt gesproken. Dit geldt voor 'welzijn', voor 'onderwijs', voor 'economie', voor 'volkshuisvesting'. De betrokkenen zijn hiermee mede verantwoordelijk voor het maatschappelijke isolement waarin de kunsten verzeild zijn geraakt. Aan deze zelf-marginalisering doen wij dus bewust niet mee. Wij prefereren kunst en cultuur binnen de samenleving te creëren en een onderdeel van deze samenleving te zijn. Het bevorderen van de belangstelling voor kunst en cultuur is ook een hopeloze onderneming wanneer men geen aansluiting zoekt bij andere sferen en de kunsten opsluit in een reservaat.

'Schoonheid', stelden Banning, Vorrink en Den Uyl reeds meer dan een halve eeuw geleden, 'is nu eenmaal geen vak dat apart gedoceerd kan worden; zij zal elke les moeten doortrekken' (1951: 375). Zij schreven dit in het kader van de cultuureducatie in het onderwijs. Evenzogoed kan, nee moet, men dit doortrekken naar de samenleving als geheel. De Britse onderwijsminister Anthony Crosland schreef, eveneens reeds in de jaren vijftig, in dit verband: 'We need not only higher exports and old-age pensions, but more open-air cafés, brighter and gayer streets at night, later closing-hours for public houses, more local repertory theatres, better and

more hospitable hoteliers and restaurateurs, brighter and cleaner eating-houses, more riverside cafés, more pleasure-gardens on the Battersea model, more murals and pictures in public places, better designs for furniture and pottery and women's clothes, statues in the centre of new housing-estates, better-designed street-lamps and telephone kiosks, and so ad infinitum' (1956: 355). Met andere woorden, is de Erasmusbrug louter een onderdeel van de materiële infrastructuur voor verkeer, of ook een beetje een kunstwerk? Men zou Engels kunnen leren door de etiketten van voedingswaren te bestuderen. Maar is het cultureel niet wenselijker dit te doen via een studie van de Angelsaksische literatuur? Men kan een functioneel woongebouw neerzetten, met daarvoor, als uiting van beschaving, een beeldhouwwerk. Maar men kan ook van het woongebouw zelf een kunstwerk maken.

Is het voorgaande nog vooral geredeneerd vanuit de cultuur, andersom geldt dit niet minder. Wij hebben het in de notitie De Beat uitgebreid gehad over maatschappelijke integratie en cohesie, over schooluitval en onderpresteren gedurende de schoolloopbaan, over jongerenproblematiek, over kunst- en cultuurparticipatie, over persoonlijke ontplooiing, over maatschappelijke en economische ontwikkeling en we hebben benadrukt dat veel van de desbetreffende problemen en mogelijkheden doeltreffender en doelmatiger benaderd kunnen worden wanneer men dwarsverbanden legt, elkaars inspanningen aanvult en versterkt, verkokering tegengaat, en hoopt op synergie. Een vereiste daartoe is evenwel een bereidheid over de eigen schutting heen te kijken, een bereidheid de rij bij het eigen subsidieket even te verlaten.

Is De Beat een 'politiek correct' plan?

Sommigen hebben naar voren gebracht dat De Beat een 'wel erg' politiek correct plan vormt, dat buitengewoon goed aansluit bij de vigerende cultuurpolitieke visies van zowel de Rotterdamse als de landelijke overheid.

Curieus is dat politieke correctheid vandaag, zeker binnen de kunstenwereld, als een minpunt geldt. Het zal wellicht te maken hebben met de, bij enkelen kennelijke bestaande behoefte om zich maatschappelijk te marginaliseren en om vervolgens van deze marginalisering schande te kunnen spreken. Van Gogh lijkt zo dichterbij te komen. Hoedanook, wij zijn verheugd dat de uitgangspunten van het cultuurbeleid zoals deze onlangs zijn geformuleerd door de Gemeente Rotterdam, zeer nauw sporen met de uitgangspunten van De Beat. Hetzelfde geldt voor de maatschappelijke doelen die het tegenwoordige kabinet zichzelf stelt, doelen die onder meer zijn geformuleerd in het Coalitieakkoord.⁷ Wij geloven in de parlementaire democratie. Wanneer deze democratie op een bepaald moment de wens en noodzaak uitspreekt in het cultuurbeleid meer aandacht te besteden aan thema's als participatie en integratie, dan begrijpen wij niet wat er 'ruimdenkend' aan zou zijn wanneer een door de overheid gesubsidieerde cultuurinstelling deze wens en noodzaak parmantig naast zich neer zou leggen.

Onze verbazing over het verwijt politiek correct te zijn, is overgegaan in ergernis toen sommige gesprekspartners ons verweten 'opportunistisch' in te spelen op de wensen van de politiek.

⁷ Coalitieakkoord (7 februari 2007). Zie onder meer hoofdstuk 4, Sociale Samenhang, met als onderwerpen, 'integratie', 'participatie', 'jeugd en gezin', 'emancipatie', 'wonen en wijkplanpak'.

Dit is om diverse redenen een ronduit bizar verwijt. Allereerst onderschrijven wij, zoals reeds werd opgemerkt, de uitgangspunten van de democratie. Wij beschouwen dat niet als een uiting van opportunisme. Maar los hiervan zijn de achterliggende ideeën van De Beat niet eerst geformuleerd nadat de lokale en de landelijke overheid hun uitgangspunten hadden geopenbaard. De ideeën achter De Beat, die bijna twee jaar geleden werden gepubliceerd, vloeien rechtstreeks voort uit de ideeën die ten grondslag liggen aan de activiteiten van Hal 4, een stichting die reeds meer dan twee decennia bestaat.

In alle bescheidenheid: wij lopen niet achter, wij lopen voor.

Sluit De Beat jongeren op in hun cultuur?

Wordt De Beat louter een ontmoetingsplaats voor jongeren? Een enclave in de stad waar volwassenen en ouderen niets hebben te zoeken?

Neen, uitdrukkelijk niet. De keuze de cultuur van jongeren als uitgangspunt of vertrekpunt te nemen, impliceert allereerst geenszins dat we de jongeren vervolgens in hun jeugdcultuur gaan opsluiten. Net zoals jeugdigen volwassen worden, vormt jeugdcultuur een toegangsweg naar culturele uitingen die minder met jeugd samenhangen. Wij beogen een centrum voor de cultuur en de educatie van jongeren te scheppen, er zal dus iets worden overgebracht, iets worden geleerd, er zal ontplooiing plaatsvinden, het gaat niet om de creatie van een jongerencentrum, een discotheek of uitgaansgelegenheid, ook al kan er en zal er beslist gebruik worden gemaakt, moeten worden gemaakt, van de in deze wereld opgedane ervaringen met het bereiken van jongeren (Dankbaar aanvaarden we dan ook de aangeboden hulp van diverse

gesprekspartners uit deze sector om met ons verder te denken over de programmatische invulling van De Beat). Er zullen dus, naast de vele uitingen van jongerencultuur, ook uitingen van, wat men thans doorgaans ondersteld, 'volwassenencultuur' te bewonderen zijn in De Beat. Nigel Kennedy komt Vivaldi spelen. Een onder jongeren populaire actrice zal komen vertellen over haar (nooit vermoede) liefde voor de poëzie van J.C. Bloem. Een bekende DJ zal een forumdiscussie voorzitten over de vraag waarom jongeren vroegtijdig de school verlaten.

Daarnaast zijn er voorhands weinig redenen te verzinnen waarom uitingen van jongerencultuur niet interessant en relevant zouden zijn voor volwassenen en ouderen. Niet zelden worden nieuwe vormen en gedachten, nieuwe stijlen, smaken of andere uitdrukkingwijzen, juist onder jongeren ontwikkeld. Zoals jongeren baat hebben van ontmoetingen met cultuuruitingen die, vaak overigens ten onrechte, vooral met volwassenen worden geassocieerd, hebben volwassenen baat met ontmoetingen met de jeugdcultuur, al is maar om de eigen kinderen en kleinkinderen beter te leren begrijpen.

Is De Beat een uiting van cultuurrelativisme?

Zijn wij cultuurrelativisten die veronderstellen dat (sub)culturen nimmer vanuit andere (sub)culturen begrepen en beoordeeld kunnen worden? Jij OK, ik OK? Ieder zijn eigen ding? Een jeugdhonk voor bier, XTC, lawaai, matpartijen en tégen volwassenen en tégen een leefbaar Rotterdam?

Neen. De Beat wordt een centrum van persoonlijke ontwikkeling en van ontwikkeling kan men eerst spreken wanneer er een maatstaf is waaraan deze ontwikkeling kan worden afgemeten. Wij hebben er geen enkele twijfel over dat er over deze maatstaf zinvol kan

worden geargumenteed. Dit uiterst gewenste debat over kwaliteit en waarheid zal ook permanent in De Beat worden bevorderd. Het is uitdrukkelijk een doelstelling van De Beat. Wel menen wij dat de eerdere pogingen cultuur te spreiden, mensen en jongeren perspectiefvol in contact te laten komen met cultuuruitingen waarmee zijn van huis uit niet vertrouwd zijn, goeddeels zijn mislukt omdat onvoldoende werd aangesloten bij de cultuur van degenen waarop het beleid gericht was. Evenzo geloven wij en hebben wij zeer veel ervaring opgedaan in educatie via learning-by-doing en peer-to-peer.

Levert het bijeenbrengen van mensen met afwijkende achtergronden niet eerder aversie, dan begrip op?

De confrontatie tussen culturen levert geen begrip op, maar bevordert juist dat mensen zich terugtrekken in de waarheden van de eigen culturele groep, waarschuwden enige gesprekspartners.

Deels klopt dit, sociologisch en politicologisch gezien. Lukrake, onbemiddelde en onbeheersde confrontaties tussen andersdenkenden zorgen er zelden voor dat mensen ruimdenkender en begripvoller worden, zo weten we onder meer uit onderzoek naar democratie en deliberatie (cf. Blokland 2005: hst.8). Eerder levert dit het tegendeel op. Ook dit verklaart overigens waarom het weinig zinvol is jongeren plotseling in een theater of kunstmuseum te dumpen zonder dat hen hierbij enige context wordt geboden. De organisatie, de setting van de confrontatie met andere meningen, smaken en stijlen is van doorslaggevend belang voor de uitwerking of de gevolgen van deze confrontatie: trekt men zich, vaak uit onzekerheid, nog meer terug op de eigen vesting of stelt men zich open voor het andere, het vreemde. Juist omdat de psychologische behoefte aan zekerheid, overzichtelijkheid, plaatsbaarheid zo

ongelooflijk belangrijk is, moet men dus eerst een platform hebben van gedeelde opvattingen, smaken, stijlen, alsmede een veilige, vanzelfsprekende, herkenbare omgeving. Op dit platform kan men vervolgens verder bouwen. Het platform van De Beat is de grootstedelijke jongerencultuur: de vanzelfsprekendheden, gedeelde interesses, zorgen en problemen die hieraan eigen zijn. Alvorens te bouwen benadrukken wij dus, zoals ook aanbevolen door de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO)(zie § 1.2), wat jongeren gemeen hebben, en niet wat hen scheidt. En wij doen dit in een vanzelfsprekende, ook door zaken als wonen en onderwijs bepaalde omgeving waar mensen om andere redenen bijeenkomen, dan het bijeenkomen zelf.

De segregatie is een feit, daar doe je toch niets meer tegen?

Enkele gesprekspartners lijken inmiddels de hoop te hebben opgegeven weerstand te kunnen bieden aan de sociale, culturele en etnische segregatie die zich thans voltrekt in Rotterdam. Wij onderschrijven de zorgen van de betrokkenen. Maar wij hebben de hoop dus niet opgegeven. En daarin voelen wij ons gesterkt door de eigen ervaringen met de activiteiten in Hal 4 en door het hierboven reeds aangehaalde onderzoeksrapport van de RMO: breng samen wat mensen vanzelfsprekend bindt, van wonen tot onderwijs, van rap tot web, van schoolkeuze tot stageplaats, en bouw van daaruit bruggen tussen wat hen overmatig scheidt.

Dit bijeenbrengen van mensen, dit vormen van gemeenschap, is uitdrukkelijk een kunst. Hetzelfde geldt voor het interesseren van jongeren voor kunst en cultuur. Op straffe van grote teleurstellingen, kan over deze kunst niet luchthartig worden gedaan. Alle beschikbare kennis en expertise zal in stelling moeten

worden gebracht, kennis en expertise die zijn verzameld binnen uiteenlopende sectoren als het jongerenwerk, de kunsteducatie, het onderwijs, het uitgaansleven, de volkshuisvesting en de mens- en maatschappijwetenschappen. Het spreekt vanzelf dat het in De Beat te vestigen 'kenniscentrum jongerencultuur' ook hierin een voorname rol zou kunnen spelen.

1.7 Een eerste schets van het centrum

Om een eerste reactie te peilen, is het idee voor De Beat, zoals in het voorwoord werd uiteengezet, voorgelegd aan een groot aantal partijen uit de werelden van kunst, cultuur, onderwijs, uitgaan, jongerenwerk en wonen. In de bijlage zijn de geautoriseerde verslagen opgenomen van de gesprekken die drs. Joke Mulder namens Hal 4, Vestia en het Grafisch Lyceum met een twintigtal partijen heeft gehouden. Uiteraard staan wij gaarne open voor aanvullende gesprekken met organisaties die zich evenzeer aangesproken voelen door de ideeën achter De Beat en die overwegen hierin te participeren. De vragen die in het programmatisch onderzoek tentatief beantwoord moesten worden, waren: Welke, elkaar aanvullende en versterkende partijen zouden interesse hebben aan De Beat deel te nemen? Welke mogelijkheden zouden zij daartoe hebben? En welke eisen zouden daartoe, wat hen betreft, vervuld moeten worden?

Tot nu toe werd van gedachten gewisseld met Chris Bouma (directeur Stichting Kunst Accommodatie Rotterdam), Dirk Monsma & Piet Elenbaas (directeur Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam, respectievelijk, directeur KOA: Kunst Onder Andere), Liane v.d. Linden (Stichting Kosmopolis), Krijn Meerburg (directeur Cinerama en vertegenwoordiger SSOS Kriterion), Kuno Bakker

(directeur Buro Fris), Harry Hamelink (directeur en programmeur Stichting Live at Nighttown, Motel Mozaique), Giel van Strien (directeur Stichting Passionate), Fred Diaz Bauste (eigenaar en directeur Hollywood Music Hall), Harriët Duurvoort (uitgever en hoofdredacteur Generation Now, Museum The Other Art), Hajo Doorn (directeur WORM), Yvonne Beelen (directeur Nieuw Rotterdamse Cultuur: Cultuurscouts), Steven Engel (Coördinator Popacademie Zadkine College), Peter Hartog (Stichting Welzijn Feijenoord, jongerenwerk), Willem Stegeman (directeur Fun X) en Christian Jongeneel (voorzitter Waterfront). Wij danken allen zeer voor hun bijdragen. Gaarne zullen we in de toekomst gebruik maken van het aanbod van sommigen om actief mee te denken over de verdere ontwikkeling van De Beat.

Het spreekt voor zich dat veel partijen in dit stadium terughoudend moesten zijn in het openbaren van concrete belangstelling: deelname aan een ongewis toekomstscenario leidt geregeld tot interne onzekerheid (gaat men bij voorbeeld nog investeren in de huidige locatie?) en kan repercussies hebben voor de subsidierelatie met lokale overheden. Niettemin kunnen we toch reeds enige contouren schetsen. Het totale volume van de onderwijs-, cultuur- en woonfuncties, alsmede de onderlinge verhoudingen liggen daarbij nog niet vast. Zij zijn afhankelijk van het aantal, de aard en de wensen van de partijen die uiteindelijk in dit project willen participeren.

De woningcorporatie Vestia en haar dochteronderneming Estrade die integrale gebieds- en projectontwikkelingen verzorgt, zijn enthousiast over de combinatie van wonen, cultuur, educatie, uitgaan en welzijn. Zij verwachten via De Beat een belangrijke bijdrage te leveren aan het Rotterdamse leefklimaat, aan participatie, integratie en cohesie. Gedacht wordt voorsnog aan 400 units

jongerenhuisvesting van 70m² (36.000 m²) voor maximaal € 350 per maand. Het Grafisch Lyceum Rotterdam wil uitbreiden van 4.000 naar 5.000 studenten, hetgeen een uitbreiding betekent van de huidige 23.000 naar 30.000m². De huidige locatie biedt daartoe geen mogelijkheden. Het GLR wil niet uitbreiden door de vestiging van dependances maar wil uitdrukkelijk alle activiteiten accommoderen onder één dak. Het is daartoe op korte termijn op zoek naar een geschikte locatie voor nieuwbouw. Het GLR afficheert zich op het gebied van innovatief media-onderwijs als het grootste en meest toonaangevende media-instituut van Europa. Met opleidingen die zich richten op multimedia vormgeven, grafisch vormgeven, art & mediadesign, gamedesign, animatie, film & video, fotografie, audiovisuele productie, podium- en evenemententechniek, mediamanagement, printmedia en mediatechnologie. Het GLR speelt een actieve rol in het positioneren van Rotterdam als "capital for the creative industry".

Vooralsnog is 14.000 m² ingeruimd voor podia en daaraan gerelateerde culturele functies, maar, zoals gezegd, dit volume staat geenszins vast. Stichting Hal 4 zal een van de gebruikers zijn en zal, net als de andere gebruikers de eigen identiteit en autonomie behouden. De nieuwe ruimte zal uiteraard niet onder moeten doen voor de huidige locatie van Hal4 op het DWL-terrein. De zaal zal bij popconcerten geschikt moeten zijn voor ten minste 700 staanplaatsen en een telescooptribune met 250 zitplaatsen. Tevens dient er voldoende kantoorruimte te zijn. Locatieprojecten als de hiphopera Atalanta moeten ook op de nieuwe locatie tot de mogelijkheden behoren. In de programmering wordt voorts verdere samenwerking gezocht met groepen als Made in da Shade, Ish, Aya, Meekers, Waterhuis, The History of Hip Hop, Like Minds, Dox, Rotjong en het internationale aanbod.

De situatie van de poppodia in Rotterdam laat, zoals bekend, al enige tijd te wensen over. In aanvulling op de reeds bestaande zalencomplexen in Den Haag, Amsterdam, Haarlem en Tilburg bestaat er in Nederland behoefte aan een complex met meerdere kleinere popzalen naast elkaar. Deze zalen zouden ook geschikt moeten zijn om (pop)festivals te accommoderen. Problemen met publieksstromen, zoals bijvoorbeeld bij het North Sea Jazz Festival in het Nederlands Congres Centrum in Den Haag, zouden door het ontwerp voorkomen moeten worden. Gedacht wordt aan een zaal met een capaciteit met 1.500 bezoekers in combinatie met twee zalen van 750 bezoekers (waaronder Theater Hal 4, die bij festivals aan het popcomplex kan worden toegevoegd).

Verdere mogelijke gebruikers laten zich distilleren uit de verkennende gesprekken die in de bijlage zijn opgenomen. Gedacht kan worden aan het jongerenwerk; de Rotterdamse dansgezelschappen; de kunstzinnige vorming; poporganisaties, evenementenprojectbureaus; exploitanten van uitgaansgelegenheden; organisatoren van tentoonstellingen en exposities; exploitanten van bioscopen; een multiculturele publieke radiozender; met Hal 4 verwante organisaties op het gebied van grootstedelijke (podium- gerelateerde) jongerencultuur en een studie- en kenniscentrum jongerencultuur.

Zoals voortdurend naar voren is gebracht, zullen al deze organisaties de eigen identiteit behouden en juridisch, artistiek en economisch onafhankelijk blijven. Gezocht wordt naar samenwerking om elkaars activiteiten aan te vullen en te versterken.

2 De interviews

Buro Fris

Kuno Bakker, directeur
Datum:27-07-2007

Over Buro Fris

Buro Fris is een evenementen- en organisatiebureau. Sinds de start in 2000 heeft Buro Fris zich gespecialiseerd in projectmanagement voor de vrijetijdssector in de breedste zin van het woord. Het bureau werkt voornamelijk voor overheden en semi-overheden. Momenteel wordt onder meer gewerkt aan het Lezersfeest, The FIRST LEGO League en Skills Talents. Primair richt Buro Fris zich binnen de evenementenbranche op evenementen met een inhoudelijk en technisch karakter. Binnen de evenementen waar zij bij betrokken zijn (geweest) zoeken ze naar een combinatie van inhoud en entertainment. Ook educatie wordt meegenomen in de inhoudelijke programmering. De (educatieve) inhoud geeft het entertainment meerwaarde en het entertainment houdt de (educatieve) inhoud luchtig.

Buro Fris werkt vanuit de behoefte van haar jonge doelgroep (14-30 jaar oud). Men signaleert wat binnen de doelgroep speelt en zet dit om in een passend evenement. Voorbeelden uit het verleden zijn Bike Messengers (2001), Street Masters (2006), maar ook een evenement als het WolkenkrabberWeekend (sept. 2007). Watch That Sound is een nieuw, educatief muziek-filmproject, waarbij kinderen/jongeren in de leeftijdscategorie van 8 tot 16 jaar op een originele en aansprekende manier, spelenderwijs, kennis kunnen maken met de wereld van muziek en beeld. Watch That Sound is een initiatief van de Rotterdamse muzikant en muziekdocent (Codarts) Jacques van de Veerdonk. Het project werd gestart in 2003 op verzoek van het International Film Festival Rotterdam, dat op zoek was naar nieuwe educatieve ondersteuning van het Kids Only onderdeel van het evenement. FIRST LEGO League is een internationaal robotgame voor jongeren. Groepjes leerlingen bouwen een robot, die functioneert op basis van sensoren en softwarematig wordt aangestuurd. Vorig jaar deden er wereldwijd al meer dan 85.000 kinderen mee, verdeeld over 40 verschillende landen

Met het project Streetmasters heeft Buro Fris aansluiting gezocht en gevonden bij Connie Jansen Danst. Meerwaarde voor Streetmasters was dat de talentvolle jongeren van de straat eerst aan het oefenen waren in buurthuizen, totdat zij de beschikking kregen over een volwaardige professionele dansstudio en begeleiding van een professionele choreografe. Momenteel wordt gewerkt aan een evenement rondom gaming, onder de noemer Free Gaming.

Mening over het plan voor De Beat

Buro Fris is op zoek naar synergie, naar een plek waar verschillende disciplines elkaar ontmoeten. Het plan van De Beat sluit aan bij deze behoefte. Meerwaarde voor Buro Fris is de gezamenlijkheid van culturele ondernemers, het Grafisch Lyceum en jongerenhuisvesting. Bijna alle evenementen van het bureau hebben een overlap met het onderwijs, het cultuuraanbod van Hal 4 en genoemde potentiële partners. Meerwaarde voor De Beat om Buro Fris te huisvesten is het feit dat Buro Fris de doelgroep breed en landelijk weet te bereiken. Door samenwerkingsverbanden en uitwisselingen krijg je een schaalvergroting van het podium. Dit is een rol die Buro Fris direct kan vervullen. Uiteraard blijven evenementen van Buro Fris ook locatiegebonden.

Hoe kan de (organisatie van de) geïnterviewde invulling of aanvulling aan het plan geven?

Buro Fris geeft aan als structurele gebruiker binnen De Beat te willen participeren, met zowel een interne als externe functie. Buro Fris kan activiteiten en verbindingen naar buiten toe brengen, maar ook evenementen naar binnen halen, zoals Free Gaming, Street Masters, Watch That Sound en FIRST LEGO League. Al deze evenementen kunnen een meerwaarde voor De Beat betekenen. De Beat zou de centrale locatie van een aantal van de externe evenementen van Buro Fris kunnen zijn.

Welke eisen stelt de organisatie en/of geïnterviewde in geval van participatie in De Beat?

Buro Fris ziet zich graag als partner binnen De Beat met de status van structurele huurder. Bakker is positief over de mogelijkheid van gezamenlijke inkoop van faciliteiten en functies. Buro Fris heeft een startoppervlak nodig van 70-80m². Voor Watch That Sound is er incidenteel behoefte aan een leslokaal dat kan worden ingezet voor cultuureducatie. Daarnaast zou Buro Fris gebruik willen maken van het podium en eventuele gezamenlijke diensten.

Welke locatievoorkeur heeft de organisatie en/of geïnterviewde en hoe staat men tegenover de voorgestelde locatie aan Rotterdam Rijnhaven?

Buro Fris is op zoek naar nieuwe ruimte. Momenteel zit het bureau op de Slaak. Daar zal Buro Fris binnenkort uit moeten. SKVR heeft al aangegeven in de toekomst naar het Slaekhuys te willen verhuizen.

Buro Fris zoekt al enige tijd naar samenwerkingspartners. Er is contact geweest met Locus 010, maar die organisatie past volgens Bakker niet in een structurele oplossing / huisvesting (momenteel een locatie met mogelijkheden voor een bepaalde tijd). Bij samenwerking draait het vooral om de input die je van elkaar kan krijgen. Een andere mogelijke partner was de Creative Factory, maar daarvan vindt Buro Fris dat de input van anderen te sterk aanwezig is, er wordt gewerkt vanuit open units, waardoor er geen privacy/keuze is voor de input van collega's.

Welke overige aandachtspunten heeft de organisatie en/of de geïnterviewde?

- Buro Fris zoekt per 1 januari 2008 een nieuwe locatie, maar met De Beat in het vooruitzicht gaat men nu op zoek naar een tijdelijke locatie.
- Buro Fris gaat uit van twee thema's: jongeren & jeugd en techniek
- Terugkerende evenementen gericht op urban gaming, wetenschap en (natuur)techniek en architectuur.
- Voor FIRST LEGO League verzorgt Buro Fris de voorrondes in de regio Rijnmond en het begeleiden van de docenten.

Cinerama & SOSS Kriterion

Krijn Meerburg, directeur

Datum: 11-07-2007

Over Cinerama en SOSS Kriterion

Cinerama is een Rotterdams bioscoopcomplex van zeven zalen met een capaciteit van ruim duizend zitplaatsen. De focus in de programmering ligt op films uit het art house circuit, maar ook interessante commerciële films worden vertoond. Cinerama heeft samenwerkingsverbanden die aansluiten bij Rotterdamse culturele evenementen zoals het IFFR, festival Witte de With, Gergiev festival etc. SOSS Kriterion stimuleert en faciliteert ondernemerschap van studenten. Daarnaast stelt de stichting studenten financieel in staat om te kunnen studeren, door hen goed te betalen voor werk in een van haar werkprojecten (benzinstation, oppascentrale online en een eetcafé annex expositieruimte).

Mening over het plan voor De Beat

Meerburg vindt het concept van De Beat interessant en getuigen van een goede visie op de toekomstige functie van bioscopen. Die functie gaat namelijk veranderen. Door digitalisering van film kun je kiezen voor een andere vorm van filmtheater. Het zal veel meer de kant van evenementen op gaan. Je moet complexen neerzetten die snel en multifunctioneel gebruikt kunnen worden. Theater, muziek en film zijn disciplines die steeds meer in elkaar over gaan lopen. Meerburg gelooft verder dat opleiding en cultuur in de toekomst veel meer in elkaar gaan overlopen. De gedachte om mee te gaan met een club waarin meerdere disciplines vertegenwoordigd zijn is voor Cinerama inspirerend. De visie van Cinerama is: "hoe meer doelgroepen je bij elkaar krijgt, des te beter". Zo heeft Cinerama met Digital Playground al een prima combinatie gevonden.

De Beat is een redelijk ambitieus project dat je niet binnen een jaar uit de grond hebt gestampt. Locatie en tijd zijn de belangrijkste factoren. In afgeslankte vorm en op een locatie in het centrum zou De Beat interessant zijn voor Cinerama. De combinatie met jongerenhuisvesting is voor Cinerama interessant omdat je daarmee een nieuwe doelgroep kunt bereiken. Voor wat betreft een partnerschap met het onderwijs, zit de meerwaarde in de kans op leer-werktrajecten. Zeker met de huidige digitalisering kun je ook andere klanten erbij betrekken. Toekomstige bioscopen kunnen met de digitalisering ook andere klanten betrekken. Denk hierbij aan (o.a. medische) seminars.

Hoe kan de (organisatie van de) geïnterviewde invulling of aanvulling aan het plan geven?

Cinerama is benaderd door SOSS Kriterion (in Amsterdam) in verband met toekomstplannen van deze organisatie. Kriterion zou graag ook naar Rotterdam willen komen. De Beat is misschien een optie voor hen. SOSS Kriterion heeft de middelen om te investeren, maar ook hier is er tijdsdruk. De plannen moeten wel binnen twee jaar realiseerbaar zijn. Momenteel zijn er zeven zalen in Cinerama waarvan de opzet cross-over is, commercieel en independent. Daarmee haalt de bioscoop 180.000 bezoekers in huis, voor een groot deel uit de grote 40+ groep doelgroep. Liever zou Cinerama terug willen naar drie á vier zalen en zich richten op art house titels.

Meerburg geeft aan graag mee te willen denken over De Beat. Hij heeft de kennis en expertise om een dergelijk plan op te zetten, zowel op het vlak van exploitatie als van programmering. Volgens Meerburg moet je van het vastomlijnde idee van zaalgebruik af. Niet meer programmeren van 12 uur 's middags tot 11 uur 's avonds, maar ook zoeken naar congres- en debatmogelijkheden. Die kunnen een substantieel onderdeel vormen van de exploitatie. Als De Beat op een voor Cinerama interessante locatie komt, wil men graag als structurele gebruiker meegaan.

Welke eisen stelt de organisatie en/of geïnterviewde in geval van participatie in De Beat?

Cinerama in zijn huidige vorm heeft zijn beperkingen. De bar loopt alleen tijdens het Filmfestival. Het is niet een locatie waar je nu binnenstapt om een drankje te nuttigen. Liever kiest Cinerama voor een locatie met drie á vier zalen en een goede bar. Eén zaal van 200, twee á drie zalen met 75-100 zitplaatsen. De voorkeur gaat uit naar een modulair systeem, waarbij ruimtes naar behoefte ingedeeld kunnen worden. Zo heb je in Nijmegen verrijdbare tribunes die als een harmonica in elkaar schuiven. De ruimtes kunnen als bioscoop, theater en voor optredens gebruikt worden. Maar je moet wel van twee vaste zalen uitgaan. Voorwaarden van Cinerama richting de gemeente zijn: behoud van zelfstandigheid, autonomie en (financiële) ondersteuning. Daarnaast wil Cinerama zijn huidige werknemers meenemen.

Welke locatievoorkeur heeft de organisatie en/of geïnterviewde en hoe staat men tegenover de voorgestelde locatie aan Rotterdam Rijnhaven?

Meerburg is al door de gemeente benaderd met de vraag waar hij in de toekomst een nieuwe bioscoop wil vestigen. Over een jaar gaat Cinerama dicht. Beleid van de gemeente is de binnenstad te upgraden, terwijl men nu bemerkt dat veel culturele instellingen naar Zuid vertrekken. Cinerama wil in het centrum blijven. Dat betekent dat participatie in De Beat alleen aan de orde is als de locatiekeuze verandert. Ook zal de formule van De Beat dan moeten veranderen en beter aansluiten op de gewenste ontwikkelingsrichting van Cinerama (zie hierboven). Voor SOSS Kriterion is een centrumlocatie ook een voorwaarde. De locatie moet bovendien veel studenten trekken en een stevige barfunctie hebben (eerst de bar en daarna de film).

Welke overige aandachtspunten heeft de organisatie en/of de geïnterviewde?

- In Toronto wordt momenteel een festivalpaleis gerealiseerd waar ook woningen en kantoren in opgenomen zijn. Hierbij wordt gewerkt met een vernieuwende formule: uitgifte van aandelen en/of lid worden. Dit zou een interessant businessmodel voor De Beat kunnen zijn. Door lid te worden of aandelen te kopen kun je kiezen of je in gelden of natura laat uitbetalen. Denk daarbij aan korting op entree of cursusgelden. Daarom is het ook belangrijk om met het IFFR te gaan praten
- Houdt er rekening mee dat Lantaren-Venster ook naar de Kop van Zuid gaat verhuizen. Als Rijnhaven de locatie van De Beat wordt, dan is de concurrentie wel erg gecentreerd op Zuid. Hoe onderscheid je je dan, om de exploitatie rendabel te maken?
- Aansluiten op Rotterdamse evenementen: wat is de plaats van De Beat binnen het evenement en hoe sluiten we hier op aan?
- De doelgroep van Cinerama is 40+ en sluit niet aan op de doelgroep van De Beat.
- Het architectonisch ontwerp van De Beat geeft weinig mogelijkheden tot latere ingrepen.

FunX

Naam, Willem Stegeman, directeur

Datum: 3-10-2007

Over FunX

FunX is een radiozender, begonnen in Rotterdam, inmiddels landelijke actief. FunX maakt vijf edities: één voor elk van de vier grote steden en een landelijke editie. FunX haalt zijn inhoud van de straat; voor de Rotterdamse editie leggen medewerkers hun oor te luister in de "rommelige" wijken (Nw Binnenweg is de meest genoemde straat op FunX). FunX wil een internetbedrijf worden en heeft daartoe inmiddels drie YouTubekanalen. Het streven is op termijn zonder subsidie te kunnen draaien.

Mening over het plan voor De Beat

FunX onderstreept het belang van een voorziening en faciliteiten om artiesten te behouden voor Rotterdam. De geïnterviewde constateert dat een belangrijk stuk jeugdcultuur is ontstaan en ontwikkeld in Rotterdam, maar dat artiesten, tegen de tijd dat ze ervan kunnen leven, vaak naar Amsterdam vertrekken. En dat terwijl Rotterdam niet eens weet dat de stad die artiesten heeft voortgebracht. In de muziekbranche is Ziggy hiervan een mooi voorbeeld. Hij noemt dit, 'het verdriet van Rotterdam'. De geïnterviewde ziet veel kansen in urban culture, dat zowel economische als maatschappelijke en culturele waarde vertegenwoordigt. Maar hij merkt wel op dat, als je in urban culture wil investeren, het belangrijk is dat je het bottum-up verhaal wat in urban culture zit faciliteert. De echte waarde van urban komt letterlijk van de straat. Je kunt dit niet sturen. Hij vindt bovendien dat de nadruk niet op een mooi gebouw moet komen te liggen. Het realiseren van een mooi gebouw kost veel geld en tijd, terwijl jonge mensen daar helemaal niet in geïnteresseerd zijn. Zij willen ruimte en faciliteiten in een open pand, waar je improviserend kunt werken. Kijk maar naar Onderpand in Amsterdam. Of naar Now&Wow toen het nog in het Lloydkwartier zat. Je moet zo min mogelijk geld in de bakstenen stoppen, maar juist veel investeren in de exploitatie en programmering. Een meer broedplaatsachtige invulling van een urban culture podium vindt de geïnterviewde ook beter passen bij Rotterdam, dat door artiesten juist wordt gewaardeerd vanwege zijn ongeorganiseerdheid en rommeligheid en vanwege de vrijheid en beschikbaarheid in faciliteiten. Een meer gelikte versie van een podium, met een theaterzaal voor 2000 mensen die ingericht is op cameraregistratie en decors, zoals De Beat, kun je beter aan Amsterdam overlaten. Zij zijn daar veel beter in. Daarnaast heeft Amsterdam publiek dat bereid is om zo'n pand exploitabel

te houden. Amsterdam is overigens zowiezo al verder met het faciliteren van urban culture (het Onderpand in west en plannen voor Power House, een urban culture podium in zuid-oost).

Tegelijkertijd vindt de geïnterviewde het verstandig om mooi gecombineerde bouwprojecten te realiseren, waar onderwijs en huisvesting samen komen. Daar kan urban culture naadloos bij aansluiten. Vestia heeft ook die Rotterdamse mentaliteit door het lef te hebben in zo'n plan te stappen en het durven neer te zetten. Maar er moet niet voor nieuwbouw gekozen worden. Laat Vestia een gebied ontwikkelen waar jongerenhuisvesting, onderwijs, cultuur, voetbalvelden, sport etc misschien al aanwezig is of gerealiseerd kan worden. In het Onderpand in Amsterdam is de huurprijs ook niet hoger dan 30-40 euro per vierkante meter.

Hoe kan de (organisatie van de) geïnterviewde invulling of aanvulling aan het plan geven?

Grafisch Lyceum is een fantastische partij binnen De Beat en ook voor FunX interessant. Hollywood Music Hall en FunX radio zouden binnen De Beat goede trekkers zijn waar jongeren op af komen.

Welke eisen stelt de organisatie en/of geïnterviewde in geval van participatie in De Beat?

FunX zit goed in het huidige pand en heeft niet de behoefte om op korte termijn te verhuizen. Maar als FunX kan consolideren met het Rotterdamse jongerenveld in een locatie dan heel graag, zolang dat op een voor FunX rendabele manier kan. In algemene zin wil FunX zitten waar de beweging is en waar de mogelijkheden zijn. In feite heeft een radiostation weinig vierkante meters nodig. Maar als je een populair radiostation bent en je wilt dat blijven, dan komen er buitenschoolse activiteiten, evenementen, connecties met het cultuurveld bij en daar heb je vierkante meters voor nodig. FunX wil zijn, waar vierkante meters zijn, zeker als die vierkante meter op een vrij relaxte manier te gebruiken zijn. Daarom gaat de voorkeur bij FunX uit naar hergebruik van bestaande bouw.

FunX is niet geïnteresseerd in een mooi pand, maar in faciliteiten die laagdrempelig in te zetten zijn, waar je eigenlijk improviserend kan werken. Als De Beat een uitgeorganiseerd verhaal is, met voor iedere vierkante meter een full color brochure dan voelt FunX er niets voor om zich aan te sluiten. Verder zijn bereikbaarheid, parkeerplekken en toegankelijkheid belangrijk.

Welke locatievoorkeur heeft de organisatie en/of geïnterviewde en hoe staat men tegenover de voorgestelde locatie aan Rotterdam Rijnhaven?

De huidige locatie van FunX ligt in het Lloydkwartier. Voorkeur van FunX gaat uit naar het betrekken van een oud schoolgebouw. Als voorbeeld wordt het Onderpand in Amsterdam genoemd.

Welke overige aandachtspunten heeft de organisatie en/of de geïnterviewde?

- Fun X merkt op dat als dit plan teveel top-down vanuit de cultuursector moet worden ontwikkeld de aandacht al snel naar een mooi gebouw zal gaan. Terwijl Rotterdam juist beroemd is om zijn rand van echtheid en rommeligheid,; 'laat dat nou het een voorwaarde zijn voor succesvolle Urban Culture'.
- FunX gaat voor het 'Fame' effect, wat gebaseerd is op onderwijs

Generation Now / Museum The Other Art

Harriët Duurvoort, uitgever & hoofdredacteur, consultant jongerendiversiteit
Datum: 21-08-2007

Over Generation Now / Museum The Other Art

Generation Now is een multimediaal jongerenplatform gericht op 'jongeren uit de multiculturele generatie', dus allochtoon én autochtoon, tussen de 15 en 24 jaar. Het belangrijkste onderdeel is een glossy jongerenmagazine dat vijf maal per jaar verschijnt en via scholen in heel Nederland wordt verspreid. Met onderwerpen als mode en lifestyle, relaties, identiteit en carrière, wil GN jongeren informeren over maatschappelijke thema's die hen aangaan en ze prikkelen kritisch naar zichzelf en naar hun omgeving te kijken. Naast het magazine heeft GN twee televisieprogramma's ontwikkeld. Het eerste voor de NPS, het tweede in eigen beheer en uitgezonden op MTV en The Box. Verder organiseert GN evenementen, veelal op ROC's in het hele land, die aanhaken bij maatschappelijke thema's als ontwikkelingssamenwerking en duurzaamheid.

Generation Now! bestaat inmiddels ruim 8 jaar. De laatste jaren heeft GN zich ontwikkeld tot een communicatiekanaal van verschillende organisaties en initiatieven die gericht zijn op jongeren binnen de multiculturele samenleving en zich bezighouden met maatschappelijke thema's. GN werkt(e) onder meer samen met het Rode Kruis, Oxam NOVIB, NCDO, Soa Aids Nederland en de Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind.

Harriët Duurvoort is uitgever en hoofdredacteur van Generation Now!. Daarnaast ontwikkelt zij zelfstandig cultuur -en mediaprojecten en is zij werkzaam als consultant op het gebied van jongeren, diversiteit en communicatie. Ook is zij een van de initiatiefnemers van het project om in Rotterdam te komen tot een 'Museum The Other Art'.

Mening over het plan voor De Beat

De Beat is een goed en noodzakelijk initiatief voor Rotterdam. Op het gebied van jongerenvoorzieningen, gericht op jongerencultuur en -creativiteit heeft Rotterdam nog wel een inhaalslag te maken in vergelijking met bijvoorbeeld Amsterdam. Vooral in de Amsterdamse wijken zijn er steeds meer interessante culturele voorzieningen voor jongeren (Breathing Bijlmer, Marhaba, Podium Mozaiek in Bos en Lommer en Nowhere in Amsterdam Zeeburg). Zij heeft wel twijfels over de vraag of het Rotterdamse jongerenlandschap gebaat is bij een mega-jongerencultuur complex. Beter lijkt het haar om verschillende wat kleinere culturele initiatieven in de wijken naar jongeren toe te brengen. Zo breng je meer vitaliteit op meer plekken.

Duurvoort vindt wel dat De Beat een beetje naar geldstromen is toegeschreven, wat blijkt uit de analyse en de opsomming van knelpunten in onderwijs en jongerenwelzijnswerk, waarmee het plan begint. De vraag is of een jongerencultuurcentrum als De Beat een oplossing kan bieden voor dergelijke knelpunten. Duurvoort vindt dat kunst en cultuur niet gezien moeten worden als instrument om problemen op te lossen. Knelpunten in het onderwijs moeten uiteindelijk in en door het onderwijs zelf opgelost worden, net als lacunes in het jeugd welzijnswerk binnen die sector aangepakt moeten worden. Kunst en cultuur vormen niet noodzakelijkerwijs een oplossing voor drop outs zonder startkwalificaties. Die drop outs moeten gewoon begeleid worden naar een opleiding met perspectief op werk. Kunst en cultuur kunnen een rol spelen in het bereiken van jongeren, maar moeten, om niveau te kunnen ontwikkelen, in hun eigen recht gewaardeerd worden en niet achteraf worden afgerekend op hun vermogen om maatschappelijke jongerenproblemen op te lossen. Binnen het plan van De Beat ligt teveel de focus op het aanpakken van problemen met behulp van kunst en cultuur.

Een ander punt van kritiek is het referentiebeeld 'Harlem aan de Maas', dat het streven naar integratie verbeeldt, terwijl de realiteit is dat jongerenculturen verzuild en gesegregeerd zijn. Die segregatie is ook nodig om te komen tot emancipatie en het vinden van de eigen kracht. Streven naar dialoog, integratie en participatie is goed, maar er moet ook ruimte zijn voor de ontwikkeling van de eigen identiteit en dus voor verzuiling. Geef jongeren de ruimte om hun eigen feestje te geven, maar stimuleer dat ze daarnaast ook eens een ander feestje bezoeken! Werken vanuit een diversiteitsperspectief betekent ruimte voor diversiteit aan culturen, kleuren, smaken, opvattingen. Pas daarna kan je makkelijker een stap zetten naar integratie, participatie en dialoog. Juist bij jongeren begint empowerment en het vinden van je eigen kracht bij waardering van je eigen culturele afkomst en uitingsvormen. Dat is wel een realiteit die je moet erkennen.

Verder ontbreekt volgens Duurvoort een visie op hoe De Beat zelf vanuit een diversiteitsperspectief ontwikkeld en geleid zal gaan worden. In een tijd dat in het Nederlandse bedrijfsleven grote instellingen als banken en verzekeringsmaatschappijen diversity management in hun beleidsstrategie als nieuw uitgangspunt nemen, is het belangrijk dat juist een instelling die zich gaat inzetten voor diversiteit en cultuur, hier ook een visie op heeft. Want het is ontzettend belangrijk dat de verschillende groepen op verschillende niveaus in de organisatie vertegenwoordigd zijn. Niet alleen voor de herkenbaarheid met een zodanig nieuwe instelling bij de verschillende publieksgroepen, maar eigenlijk omdat dit gewoon moet, in het Nederland van nu.

Hoe kan de (organisatie van de) geïnterviewde invulling of aanvulling aan het plan geven?

Een fysieke ruimte voor Generation Now is niet nodig. Met de hedendaagse technologie wordt het gehele productieproces van het magazine bestierd vanaf een flexibele werkplek. Wel onderzoekt Duurvoort de mogelijkheid om een tentoonstellingsruimte te realiseren in Rotterdam, waarbij het Bronx Museum of the Arts in New York als voorbeeld dient. Deze tentoonstellingsruimte brengt hedendaagse etnische kunstenaars in beeld en richt zich zowel op hedendaagse kunst als op community art projecten. Hiermee wordt op momenten ook een brug geslagen naar belangrijke jongerenculturen zoals hiphop. Maar de tentoonstellingsplek is bedoeld als een volwassen aanvulling op het aanbod van musea en tentoonstellingsplekken in Rotterdam. Expliciet gericht op een jonge, opkomende groep kunstliefhebbers van verschillende komaf, die ook behoefte heeft aan artistieke reflectie vanuit de eigen identiteit en vanuit diversiteit. Maar dit is natuurlijk een ander 'jong' publiek dan de jongeren waar de Beat zich op richt. Het publiek van The Other Art is tussen de 20 en 45, en bestaat voor een groot deel uit de opkomende nieuwe etnische carrièremakers, die behoefte hebben op het gebied van kunst en cultuur te worden geprikkeld. Rotterdam zit vol met deze groepen en er is de stad veel aan gelegen deze in de stad te houden. The Other Art zou een vrijplaats moeten worden voor een nieuwe artistieke voorhoede van etnische kunstenaars. Gericht op Rotterdam maar met een landelijke uitstraling.

Welke eisen stelt de organisatie en/of geïnterviewde in geval van participatie in De Beat?

De tentoonstellingsruimte zal een oppervlakte moeten krijgen tussen de 600 en 1000m². Overige eisen liggen eerder in de immateriële sfeer: Allereerst zou de doelgroep voor de toekomstige tentoonstellingsruimte bijgesteld moeten worden. Die doelgroep bestaat namelijk niet alleen uit jongeren (middelbare scholen, ROC's, hogeschool en universiteit), maar ook uit volwassenen. De tentoonstellingsruimte is gericht op kunsteducatie en community art, maar óók op het exposeren van de etnische avant garde.

Daarnaast moet er samenhang tussen de verschillende partners zijn, moeten er goede programmeurs uit het veld aangetrokken worden die de koppelingen kunnen maken tussen jongerencultuur en etniciteit en moet de koppeling en meerwaarde tussen wonen, onderwijs en cultuur verduidelijkt worden. Het theater moet een vlakke vloer hebben.

Welke locatievoorkeur heeft de organisatie en/of geïnterviewde en hoe staat men tegenover de voorgestelde locatie aan Rotterdam Rijnhaven?

Duurvoort zoekt een geschikte locatie voor de tentoonstellingsruimte. Rotterdam-Zuid had al de belangstelling, gezien de mogelijkheden die het Pact op Zuid eventueel biedt. Onder voorwaarden ziet zij aansluiting binnen De Beat.

Welke overige aandachtspunten heeft de organisatie en/of de geïnterviewde?

- 1 Jongerenproblematiek zoals beschreven in De Beat zou met geormerkte gelden uit onderwijs of welzijn ingevuld moeten worden.
- 2 Maak van De Beat geen moloch. Niet initiatieven als Locus 010 of Worm in De Beat proberen te krijgen. Deze zijn al uniek qua programmering en locatie.
- 3 Als er veel geld beschikbaar is, moet dit niet alleen in stenen maar ook in programmering gaan zitten.
- 4 Liever in plaats van een megacomplex ook kleinere culturele initiatieven verspreid over meer wijken, misschien op Zuid.
- 5 Wil je dit plan realiseren en toegankelijker maken dan moet je het vanuit een diversiteitperspectief benaderen en niet teveel vanuit hiphop. Dat is namelijk een ontzettend krachtige subcultuur, maar niet de enige.
- 6 Ontken niet de verzuiling van de jongerencultuur.
- 7 Harlem is geen goedgekozen referentiebeeld voor de gewenste mix van etniciteit en cultuur in De Beat, want Harlem is juist heel erg verzuild.

Hollywood Music Hall

Fred Diaz Bauste, eigenaar/directeur

Datum: 20-08-2007

Over Hollywood Music Hall

Filosofie van HMM is dat uitgaan een belevingsfactor moet hebben. Door zeven verschillende zalen met zeer uiteenlopende thema's en muziekstijlen in een gebouw te vestigen, is HMM de populairste uitgaansgelegenheid in Rotterdam geworden. Slogan van HMM is dan ook "zeven discotheken onder één dak". Daarnaast heeft HMM een main hall, een lounge-ruimte en een outdoor-gedeelte. Elke donderdag, vrijdag en zaterdag worden er verschillende party's in HMM gegeven, van het Eurekafeest voor aankomende studenten tot Bubbling Beats en cabaretavonden. Volgens Diaz Bauste moet HMM gezien worden als een 'community' waar verschillende jongeren met verschillende stijlen en smaken bediend worden. In 1975 is Diaz Bauste begonnen met exploitatie van uitgaansgelegenheid De Ramblas aan het Weena, in 1986 verplaatst naar de Delftsestraat in verband met de nieuwbouw van Nationale Nederlanden. Diaz Bauste is eigenaar van pand HMM en Ramblas.

De Delftsestraat was, ten tijde van de vestiging aldaar van HMM, een rafelrand. Er was niets. Na de komst van HMM volgden echter meerdere dans- en uitgaansgelegenheden en is een organisch gegroeid uitgaansgebied ontstaan.

Mening over het plan voor De Beat

De doelgroep van HMM is zeer kritisch. Deze jongeren hebben nog niet veel geld te besteden en kunnen het ook maar een keer uitgeven. De filosofie achter HMM is dat vrienden niet altijd dezelfde muziek- en uitgaansvoorkeur hebben, maar wel graag gezamenlijk willen uitgaan. Elke ruimte kent daarom zijn eigen beleving, waarop het interieur is aangepast. Van een feestcafe met Hollandse schlagers en polonaise tot hard rock en r&b. Alle ruimtes zijn open en voor iedereen toegankelijk. Diaz Bauste noemt HMM een multiculturele smeltkroes van verschillende doelgroepen, zonder dat er sprake is van gedwongen participatie.

HMM werkt samen met TMF, MTV, Radio 538, bioscoop Pathé en reisorganisatie GoGo Tours. Voor de laatste verzorgt HMM de reünieparty in een specifieke landestijl. Wanneer bioscoop Pathé een filmrelease heeft, verzorgt HMM promotie hiervoor. Andersom verzorgt HMM in Pathé Zuid 'on the road' parties.

Hoe kan de (organisatie van de) geïnterviewde invulling of aanvulling aan het plan geven?

Diaz Bauste is enthousiast en gelooft in het concept van De Beat. Uit ervaring weet HMH dat het een succesformule kan zijn om meerdere partijen en functies onder een dak te plaatsen. Meerwaarde van De Beat is de 24-uursfunctie en de dynamiek tussen wonen, onderwijs, cultuur en uitgaan. Maar het succes is afhankelijk van de kwaliteit en creativiteit van de deelnemende partijen.

Diaz Bauste wil meedenken aan het plan voor De Beat, nog los van de vraag of HMH erin mee gaat. Hij ziet de volgende mogelijkheden om het concept een slinger te geven en 'op te hypen':

- Naast een uitgaansgelegenheid zoals HMH zou er ook een zaal gerealiseerd en geprogrammeerd kunnen worden voor feestexploitatie, een losse locatie die multidisciplinair invulbaar is.
- In samenwerking met Radio 538, TMF en MTV zou HMH misschien een radiostation kunnen realiseren en vanuit De Beat gaan uitzenden. Bezoekers zouden zicht hebben op uitzendingen. Denk ook aan een TMF-studio waar opnames gemaakt worden gekoppeld aan een TMF-café. TMF en/of 538 op de gevel, dat spreekt jongeren heel erg aan en studio-activiteiten kun je ook weer aan je uitgaansgelegenheid koppelen. Diaz Bauste zou dergelijke onderhandelingen wel willen voeren. Tevens kan gedacht worden aan een opnamestudio, waar bekende DJ's een plaat kunnen opnemen. Ook een merchandising shop is denkbaar.
- Een horecagelegenheid heeft een duidelijke toegevoegde waarde. Deze kan opgedeeld worden in verschillende ruimtes die een belevingsfactor in zich hebben (Mexicaanse stijl, Griekse stijl etc.), maar ook een Starbucks coffeeshop
- Marlies Dekkers heeft de wens ooit een nachtclub te beginnen. HMH zou een prima platform kunnen zijn in combinatie met haar lingerie.

Dit zijn allemaal nog maar ideeën. Het creatieve team van HMH kan allerlei formules bedenken. Zij zijn bovendien sterk in het snel neerzetten van een hype. Jongeren moeten in De Beat op school willen zitten en er als starter willen wonen, daar moet je aan werken.

Welke eisen stelt de organisatie en/of geïnterviewde in geval van participatie in De Beat?

De huidige locatie is 5000m² en wordt sowieso gehandhaafd. HMH zou wel in De Beat kunnen participeren met een nieuw te ontwikkelen concept. Daarvoor zou 2500m² nodig zijn. De prijs is ontzettend belangrijk. De voorkeur van HMH gaat uit naar koop omdat een discotheek, die veel ruimte in beslag neemt, moeilijk rendabel

kan draaien in geval van huurlocatie. Als koop niet mogelijk is, dan zal deelname afhankelijk zijn van de vierkante meterprijs die berekend wordt.

De uitgaansgelegenheid moet op straatniveau gevestigd zijn in verband met veiligheid en brandvoorschriften. Liefst bereikbaar vanuit de parkeergarage. Qua indeling geniet de huidige opzet van HMH, met verschillende inpandige zalen, de voorkeur.

Welke locatievoorkeur heeft de organisatie en/of geïnterviewde en hoe staat men tegenover de voorgestelde locatie aan Rotterdam Rijnhaven?

Voor HMH is de locatie erg belangrijk. Deze moet goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer (het grootste deel van de doelgroep is afhankelijk van het OV). Daarnaast moet er ook voldoende parkeergelegenheid zijn. De voorgestelde locatie in Rijnhaven is voor HMH te ver uit het centrum en ziet Diaz Bauste persoonlijk niet zitten! De beste locatie voor HMH is de huidige locatie, dat ontwikkeld gaat worden en volop mogelijkheden biedt. Zo kan daar in de toekomst tot 250m in de hoogte gebouwd worden. De buurt is zeer geschikt als uitgaansgebied, door haar centrale ligging en de goede bereikbaar met het openbaar vervoer. Het is niet bekend wanneer de herontwikkeling begint en wie de uitvoering doet. De voorkeur gaat uit naar nieuwbouw, waarbij goed rekening houden kan worden met de eisen van de brandweer.

Welke overige aandachtspunten heeft de organisatie en/of de geïnterviewde?

- Laat de exploitatie van het toekomstige jongerencultuurpodium, waar wethouder Kaya het over heeft, over aan een commerciële partij. Met subsidies blijft zo'n podium afhankelijk. Als je meer toeristen en jongeren naar Rotterdam wilt trekken dan moet je geld steken in goede marketing en PR. Zorg dat netwerken op een website overzichtelijk bij elkaar komen. HMH adverteert met televisiespotjes op You Tube, TMF en MTV. Daarmee bereik je de doelgroep.
- Zet een paar topondernemers (Feyenoord, HMH, Zomercarnaval, Fast Forward Danceparade, Diergaarde Blijdorp, Euromast) uit Rotterdam bij elkaar, die bekend zijn met crowd management, met de opdracht: zorg dat Rotterdam in zijn totaliteit populair wordt.

John106

Sasha Dees & Philip Powel, directie

Datum: 26-07-2007

John106 is gevestigd in het verzamelgebouw Pannekoekstraat 100-106 waar ook het bureau Young Urbans, de Zuid Hollandse Popunie en Popprojecten zijn gevestigd. Zij organiseren o.a. het jaarlijkse Black Soil Hip Hop Filmfestival en CrimeJazz words poetry & beyond. Dees en Powel geven aan veelvuldig geïnterviewd te worden door adviseurs van diverse gemeentelijke instellingen en organisaties v.w.b. een nieuwe gebouw/Mplex geld etc en vragen zich af waarom er geen sprake is van samenwerking en gegevensuitwisseling? John106 ziet geen noodzaak voor een nieuw gebouw noch voor een geforceerde samenwerking tussen organisaties waar dat al niet op organische wijze gebeurt.

De organisatie is blij met het kantoor in de Pannekoekstraat en John106 werkt als onafhankelijke organisatie altijd al samen met diverse organisaties en locaties nationaal en internationaal. Deze samenwerkingsverbanden zijn altijd afgestemd op de behoefte van het specifieke project (ontstaan uit een artistieke noodzaak). Project worden geïnitieerd door John106 (BS filmfestival / CJ words poetry & beyond) danwel door een derde die hen vraagt om als curator een programma te maken (lezersfeest, CJ presents, North Sea Jazz, Werk in uitvoering etc.). John106 is altijd al (en ook voor nieuwe initiatieven) open voor en te benaderen als (gast)curator. Vraagtekens worden er gezet bij de noodzaak om een nieuw verzamelpand te realiseren of dat het niet beter is om al bestaande locaties als Mytown, off Corso, Rotown, het Lantaren/Venster gebouw als de organisatie er binnenkort uitgaat, Fotomuseum etc. facilitair en financieel te ondersteunen.

Ook moet gekeken worden naar voldoende programma- en exploitatiegeld om locaties goed te exploiteren en kwalitatieve programma's neer te zetten versus het aantal locaties. V.w.b. de ambities van een nieuw gebouw voor Hal4 vraagt John106 zich af wat er gaat gebeuren met het onlangs nog totaal verbouwde en gerenoveerde Hal4 waar enorme kosten mee gemoeid waren. Wat gaat er met dit gloednieuwe pand gebeuren? Bestaat de noodzaak die er was om dit pand te (ver)bouwen en te exploiteren nu al niet meer??

Kosmopolis Rotterdam, Huis van de dialoog

Liane van der Linden, directeur

Datum: 6-08-2007

Over Kosmopolis Rotterdam

Kosmopolis Rotterdam, nadien K.R., is een "onconventioneel nationaal en internationaal multimediaal platform dat kunst en cultuur inzet om een diepgaande dialoog tussen bevolkingsgroepen te voeden". Daarbij richt K.R. zich niet louter op de dialoog tussen etnische bevolkingsgroepen, maar ook tussen jong en oud, provincie en grote stad, en gelovigen en ongelovigen. K.R. heeft een stedelijke functie en is een "intendant op diversiteit". Dit betekent dat K.R. samenwerkingsprojecten aangaat met bestaande instellingen en organisaties op zowel micro als meso niveau.

Mening over het plan voor De Beat

Van der Linden refereert aan eerdere voorstellen voor een urban podium. Door de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur zijn drie voorstellen gehonoreerd en met het aanstellen van een informateur (Lucien Kembel) is het urban podium al gearachuteerd door de RRKC. Binnen K.R. was men verbaasd geen enkele verwijzing te vinden naar deze eerdere plannen. Van der Linden vindt De Beat geen vernieuwing. Het is een voortzetting van wat Hal 4 al doet, maar met toevoeging van de functies onderwijs en jongerenhuisvesting. 'Bij grote ideeën hoort ook een grote visie', en die ontbreekt, volgens haar. Dit plan rechtvaardigt niet de stedelijke investering die er mee gemoeid is. Daarnaast vindt Van der Linden de doelgroep (jongeren) van De Beat te beperkt voor deelname door K.R.. Voor haar eigen organisatie vormen jongeren wel een focusgroep, maar K.R. wil alle doelgroepen bereiken. Jongeren worden overigens ook al goed bediend door de SKVR. Als De Beat daadwerkelijk volgens een vernieuwend concept wordt ingevuld, dan wil K.R. zich graag aansluiten.

Hoe kan de (organisatie van de) geïnterviewde invulling of aanvulling aan het plan geven?

Als de plannen voor De Beat uitdagender en inspirerender worden, dan wil K.R. absoluut intekenen. De Beat zou zich kunnen onderscheiden door zich bijvoorbeeld te richten op de huidige ontwikkelingen in de nieuwe media, op internationale samenwerkingsverbanden. Denk ook aan een research & development afdeling. Fontys Hogeschool is net een groot onderzoeksprogramma begonnen naar nieuwe media en identiteitsontwikkeling. De Beat zou daar aansluiting bij moeten zoeken

(dit soort langlopende onderzoeken heeft proeftuinen nodig). Bij een dergelijke samenwerking zou K.R. zonder meer meedoen.

Welke eisen stelt de organisatie en/of geïnterviewde in geval van participatie in De Beat?

Deze eisen liggen eerder op het immateriële vlak. Afhankelijk van de uitgewerkte toekomstvisie van het plan De Beat, zal K.R. al dan niet als partner meegaan.

Welke locatievoorkeur heeft de organisatie en/of geïnterviewde en hoe staat men tegenover de voorgestelde locatie aan Rotterdam Rijnhaven?

Sinds 1 maart 2007 bestaat K.R. en heeft voornamelijk huisvesting gekregen in het pand van het Wereldmuseum. Maar deze locatie vertegenwoordigt voor K.R. al een beetje de gevestigde orde. De locatie sluit niet aan bij de doelstelling en doelgroep van K.R.. Daarom is de wens om snel naar Zuid te willen verhuizen. Op dit moment doet zich voor K.R. de kans voor om aansluiting bij twee initiatieven. Deze twee initiatieven zijn vanuit het Historisch Museum en Tent. Niet dat zij uit de stad willen, maar wel een satellietverbinding willen hebben in de wijk. Bij Tent zou het gaan om een presentatieruimte, waar projecten met wijkbewoners worden ontwikkeld, opgezet en vertoond. Bij het Historisch museum gaat het minder om de presentatieruimte, maar meer om een wijkconservator die onderzoek zal gaan doen naar het materiële en immateriële erfgoed uit die specifieke wijk. K.R. is ook niet direct uit op een eigen presentatieruimte, maar vind een dergelijk alliantie met partners interessant omdat het over erfgoed en kunst in relatie tot de wijken in Rotterdam Zuid gaat. Voor K.R. is het handig om met meerdere partners de programmering en exploitatie van een zaal te beheren. Dit alles is een prematuur plan, wel hebben zij zich gezamenlijk aangemeld bij het OBR en DKC met de zoekopdracht naar een geschikte bestaande locatie. Deze opzet moet ook een vanzelfsprekender inloop gelegenheid krijgen. Denk daarbij aan samenwerking met instanties waar men toch al komt en die niet direct cultuur of kunst gebonden zijn. Wat dat betreft is daar wel een overeenkomst met De Beat omdat in het plan ook beschreven is dat het een ontmoetingsplek moet zijn.

Welke overige aandachtspunten heeft de organisatie en/of de geïnterviewde?

- Wat een slagingskans heeft is structurele verbindingen aan te gaan met instellingen in Europa
- De organisatiestructuur kent een redactiestatuut. Voor K.R. een verouderde vorm. Opdrachten en samenwerkingsverbanden moeten niet op discipline aangegaan worden, maar benaderd worden op een stedelijke, economische,

sociale of culturele inhoud. Dat betekent ook dat alle partijen en disciplines mee moeten denken over de inhoud.

- Het leer-werkbedrijf heeft volgens K.R. kansen. Maar als je onderwijs erbij haalt moet je ook aan kleinere partijen denken.
- Als je spreekt over een toekomst perspectief zoals in het plan van De Beat dan is de Urban Art een heel onzekere factor. Doordat Urban vluchtig is, is altijd onzeker maar wel inherent aan de huidige jongerencultuur. Je ziet dat ook binnen het onderwijs waar een wildgroei gaande is van vluchtige opleidingen die op Urban culture zijn gebaseerd. Ze zijn leuk om te doen maar je brood ermee verdienen is nog iets heel anders.

Live At Nighttown, Motel Mozaïque

Harry Hamelink, directeur en programmeur

Datum: 31-07-2007

Over Live At Nighttown, Motel Mozaïque

Stichting Live at Nighttown (LAN) is sinds 1988 organisator van concerten in het voormalige Nighttown. LAN heeft zichzelf ten doel gesteld zoveel mogelijk publieksgroepen te bereiken tussen de 15 en 30 jaar. Tot de heropening van Nighttown als Mytown (maart 2008) organiseert LAN concerten en evenementen op diverse locaties in Rotterdam. Stichting Motel Mozaïque organiseert negen culturele activiteiten per jaar. Daarnaast is er het festival Motel Mozaïque gericht op beeldende kunst, theater en muziek met als rode draad het thema 'gastvrijheid'. Het festival is een samenwerkingsverband van Nighttown, Tent en de Rotterdamse Schouwburg; dit zijn tevens de festivallocaties. Gezamenlijk verzorgen zij de productie, financiering en programmering. Naast de drie bestaande locaties is Motel Mozaïque uitgebreid naar veertig locaties in de stad, waarvan sommige slechts een paar uur gebruikt worden en andere voor overnachting worden ingezet. Het programma Bazar Curieux vindt sinds 2006 plaats in de Maassilo en heeft Rotterdam Zuid als locatie en inspiratiebron.

Mening over het plan voor De Beat

Hamelink vindt De Beat op zich een prikkelend plan. Zeker de illustraties van het gebouw, de vorm en locaties werken inspirerend en bieden ruime mogelijkheden. De woonfunctie is vernieuwend, maar daardoor ook beperkend omdat je je maar op één doelgroep richt. Zowel MM als LAN zijn niet echt doelgroepgericht. De Beat is expliciet gericht op de doelgroep jongeren, een keus die Hamelink niet begrijpt. "Hiermee beperk je jezelf en sluit je ook een heleboel samenwerkingsverbanden uit. Ga je dan alsnog andere doelgroepen bedienen, hoe geloofwaardig kom je dan nog over? Daar moet je rekening mee houden als het plan doorgang vindt". Daarnaast kan clustering enerzijds kansrijk zijn, maar er kleeft ook een zekere mate van maakbaarheidsgeloof aan. "Van kunst en cultuuruitingen weten we dat ze vanzelf op een plek kunnen ontstaan en er ook weer kunnen wegtrekken. Door het aanbieden van een pand, ook nog eens gericht op urban culture, dat per definitie heel vluchtig is, dwing je iets af wat niet af te dwingen valt". De vraag is of alles aangestuurd moet worden vanuit de gemeente of dat het beter is om bestaande initiatieven te ondersteunen.

Hoe kan de (organisatie van de) geïnterviewde invulling of aanvulling aan het plan geven?

Hamelink vindt het lastig om vanuit zijn functie als programmeur van LAN te praten over samenwerking met De Beat. In de nieuwe opzet van MyTown neemt hij de programmatische invulling voor zijn rekening. Beslissingen aangaande een partnerschap met De Beat behoren noch tot zijn bevoegdheden noch tot zijn invloed. In de nieuwe opzet van Mytown zijn er nieuwe eigenaren. Het College van B&W heeft plannen voor een nieuw poppodium. Het zou goed kunnen dat Mytown het toekomstige poppodium van Rotterdam wordt. Het is onbekend of de gemeente daarnaast in de toekomst nog een nieuw poppodium wil realiseren. In de praktijk moet blijken of Mytown voldoet aan de wensen van het College van B&W. Voor Motel Mozaïque ziet Hamelink geen duidelijke rol weggelegd als structurele partner in De Beat. Wellicht dat, als De Beat is gerealiseerd, het een van de locaties voor het festival zou kunnen zijn.

Welke eisen stelt de organisatie en/of geïnterviewde in geval van participatie in De Beat?

De naam Motel Mozaïque suggereert een fysieke locatie, maar het is een metafoor voor een netwerkbroedplaats. De enige fysieke ruimte die MM heeft is een kantooruimte voor drie personen met een oppervlakte van 60m² die slechts gedurende een aantal dagen per jaar volledig wordt bemand. Er is dus geen sprake van en ook geen noodzaak voor een fysieke locatie.

Welke locatievoorkeur heeft de organisatie en/of geïnterviewde en hoe staat men tegenover de voorgestelde locatie aan Rotterdam Rijnhaven?

Met de wens voor een groot stedelijk podium voor jongerencultuur en de eerdere discussie over de Rotterdamse popsector komen er vanuit gemeente en B&W wisselende signalen. De RRC geeft een advies uit voor Rotterdam-Zuid, terwijl B&W de voorkeur geeft aan een locatie bij het Centraal Station. Hamelink vindt het oude spoorstation Hofplein ook een interessante locatie. Over een jaar gaat deze lijn uit roulatie en wordt dit een interessante locatie om te ontwikkelen. "[...] zeker met de geschiedenis in het achterhoofd. In het Interbellum was dit de bruisende plek om in Rotterdam uit te gaan. Dit thema zou je, als men voor Hofplein kiest, mee kunnen nemen als uitgangspunt".

Welke overige aandachtspunten heeft de organisatie en/of de geïnterviewde?

- Initiatieven in Rotterdam zijn versnipperd. De kracht van De Beat zou kunnen zijn dat het deze initiatieven bij elkaar brengt, zonder dat zij hun autonomie verliezen of elkaar gaan beconcurreren.
- In het kader van Mytown wordt de bestaande zaal vergroot van 1000 naar 1500 personen. De Basement met een capaciteit van 300 blijft, de theaterzaal wordt een café en daar bovenop komt een nieuwe zaal voor 300 man. De indeling neigt, volgens Hamelink, al heel erg naar de wensen van het college van B&W.

Popacademie Zadkine College

Steven Engel, coördinator

Datum: 25-06-2007

Voor twee jaar is Popacademie Zadkine gevestigd in het World Music & Dance Centrum. De opleiding biedt momenteel plaats aan 30 studenten (MBO-4). In de toekomst hoopt men uit te breiden naar 60-70¹ studenten. Vooralsnog is de ruimte die de Popacademie tot zijn beschikking heeft afdoende. Wel verwacht men na twee jaar aan uitbreiding toe te zijn en verhuizing naar De Beat zou dan interessant kunnen zijn. Zeker als het Grafisch Lyceum ook aldaar gevestigd zou zijn, een potentiële partner met wie de Popacademie graag wil samenwerken. Samenwerking met het Grafisch Lyceum zou aansluiten bij de toekomstplannen van de Popacademie om meer cultuuropleidingen aan te bieden (dans, theater, AV en nieuwe media). Ook de voorgestelde koppeling met het leer-werkbedrijf sluit aan bij de doelstelling van Pop Zadkine en kan een meerwaarde vormen voor de opleiding.

Een voorwaarde voor deelname aan De Beat is dat deze een laagdrempelige² uitstraling krijgt. Daarnaast gaat de voorkeur uit naar een indeling in veel gemeenschappelijke ruimtes die, door gebruik te maken van een modulair, uitbreidbaar systeem, naar behoefte ingericht kunnen worden. Wat betreft de programmering ziet Engel een taak weggelegd voor de jongeren zelf. Hij plaatst vraagtekens bij de keuze voor nieuwbouw, maar ziet heil in inspraak – al in een vroeg stadium – van de partners in de plannen voor het gebouw. Deelname van PopZadkine in De Beat moet op directieniveau beslist worden. Men kiest in geval van deelname voor de status van structurele huurder.

¹ Op dit moment zijn er 67 studenten

² Visie van de popacademie is dat de locatie van de popacademie ingebed moet zijn op een plek waar beroepsplek en jongerencultuur elkaar ontmoeten. Muzikanten van buiten moeten ook in en uit kunnen lopen.

Stichting Kunst Accommodatie Rotterdam (SKAR)

Chris Bouma, directeur

Datum: 2-07-2007

Over SKAR

SKAR beheert betaalbare en passende werkruimtes voor kunstenaars en kunstenaarsinitiatieven in alle kunstdisciplines. Kerntaken van SKAR zijn beheer, matching en advies. Hierbij gaat het nadrukkelijk om productieruimtes en niet om podium voorzieningen. De organisatie bemiddelt tussen gemeente en projectontwikkelaars enerzijds en kunstenaars die werkruimte zoeken anderzijds, en treedt tevens op als intermediair bij nieuw op te richten kunstenaarsinitiatieven. Daarnaast heeft SKAR een adviserende rol bij te (her)ontwikkelen culturele accommodaties. SKAR toetst de professionaliteit en toetst de kunstenaars.

Mening over het plan voor De Beat

Bouma vindt De Beat een sympathiek en gewaagd plan. Het moet echter niet worden ingestoken als oplossing voor stedelijke (jongeren)problematiek. De samenwerking tussen onderwijs en Hal 4 is logisch, maar Bouma plaatst vraagtekens bij de meerwaarde van jongerenhuisvesting als onderdeel van De Beat – deze meerwaarde ziet hij ook niet benoemd in het plan. Vestia realiseert momenteel op de Walenburgerweg een groot pand ten behoeve van jongerenhuisvesting, met kleine ondernemers op straatniveau. Wat Bouma betreft moet eerst worden gezien of deze formule succesvol is.

Hij constateert verder dat de beoogde volumes voor onderwijs, jongerenhuisvesting en cultuur niet evenredig zijn. SKAR twijfelt aan het partnerschap van onderwijs en huisvesting: 'dit zijn zulke gigantische partners, dat je binnen de kortste keren ondergeschikt raakt'

Hoe kan de (organisatie van de) geïnterviewde invulling of aanvulling aan het plan geven?

SKAR geeft aan een invulling van 2000m² te kunnen realiseren. Dit is echter afhankelijk van de prijs en bereidheidwilligheid van huurders. De invulling mag geen financiële gevolgen hebben voor de stichting. De gevestigde gezelschappen zijn meerjarig gesubsidieerd en hebben hun huisvestingskosten (€ 80m²) in hun begroting opgenomen. Daarmee betalen zij het tekort dat SKAR heeft aan huuropbrengst van individuele huurders (€ 40m²). Wanneer SKAR gesubsidieerde theater- of dansgezelschappen laat vertrekken of overbrengt naar een ander

gebouw, ontstaat er een probleem met deze financiële constructie. Individuele huurders moeten dan een hogere huurprijs gaan betalen, die zij niet kunnen opbrengen, of SKAR moet nieuwe kwaliteitsgezelschappen aantrekken die meerjarige subsidie ontvangen. Mogelijke potentiële kandidaten voor vestiging in De Beat: Danceworks (1000m²), Conny Janssen Danst (500m²), Stichting Dansateliers(250m²), de laatst genoemde stichting o.l.v. Amy Gale is op zoek naar uitbreiding tot ca. 500m², waarbij moet worden opgemerkt dat de twee eerstgenoemde al op een ideale locatie zitten. Naast dans zouden vormgevers (1000m²) en modeontwerpers (500m²) ondergebracht kunnen worden in De Beat.

Welke eisen stelt de organisatie en/of geïnterviewde in geval van participatie in De Beat?

Eisen vanuit SKAR zijn afhankelijk van de filosofie en het aanbod van De Beat: Allereerst moet de meerwaarde van clustering van verschillende functies en potentiële partners goed onderbouwd worden. De prijs per vierkante meter mag verder niet meer zijn dan € 40,- pm² per jaar. Daarnaast moet de ruimte voor productontwikkelaars (vormgevers, modeontwerpers) open van karakter zijn en moet van buitenaf zichtbaar zijn wat er op straatniveau gebeurt. Voor dansgezelschappen gelden weer andere eisen en zijn met name de hoogte van de ruimte en de lichtval van belang.

Welke locatievoorkeur heeft de organisatie en/of geïnterviewde en hoe staat men tegenover de voorgestelde locatie aan Rotterdam Rijnhaven?

Met het oog op mogelijke gentrificatie-effecten, zou De Beat op Zuid gevestigd moeten zijn. Zeker met Pact op Zuid biedt dit vele mogelijkheden. SKAR is momenteel bezig om creatieve bedrijvigheid in Rotterdam-Zuid (Rijnhaven, Maashaven) te realiseren, met het doel om de leefbaarheid in dit gebied te verbeteren. Het straatbeeld in Zuid moet veranderen. Dat kan met de (zichtbare) vestiging van jonge, creatieve ondernemers, die op basis van vakmanschap hun eigen inkomen genereren. Deze ondernemers kunnen jongeren in hun omgeving direct of indirect aansporen en stimuleren om voor een vervolgopleiding te kiezen. En dat is nodig, want het merendeel van de jongeren op Zuid heeft alleen het VMBO doorlopen of vroegtijdig de school verlaten. Een nadeel van het plan voor De Beat is dat het beoogde volume verplicht tot hoogbouw, wat een nadeel is voor de achterliggende locaties. De focus komt op het gebouw te liggen, terwijl de zichtlijn en openheid naar kleine creatieve ondernemers, die zich in oude panden willen vestigen, verdwijnt.

Welke overige aandachtspunten heeft de organisatie en/of de geïnterviewde?

- SKAR biedt betaalbare werk- en oefenruimte. Doelgroepen zijn dansgezelschappen, theatermakers en kunstenaars. Door hun onregelmatig inkomen en/of afhankelijkheid van subsidie, kunnen kunstenaars en gezelschappen met moeite hun producties bekostigen, en blijft weinig geld voor huisvesting over. SKAR is bereid tot samenwerking bij een prijs van € 40,-m² per jaar.
- Als gevolg van de vele initiatieven en ontwikkelingen binnen de creatieve industrie in Rotterdam, is er meer vraag naar inhoudelijke culturele content dan naar een nieuw gebouw.
- Ook SKAR ziet Rotterdam-Zuid als een nieuwe bestemming voor creatief ondernemerschap. Maar initiatieven moeten geen concurrenten worden van elkaar
- De gemeente heeft weliswaar de wens uitgesproken om een jongerencultuurpodium te realiseren; het gemeentebestuur wordt echter maar voor vier jaar gemaakt.

Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam (SKVR)

Dirk Monsma, directeur

En Kunst Onder Andere (KOA, wijkinitiatieven SKVR)

Piet Elenbaas

Datum: 9-07-2007

Over SKVR

De SKVR kent een lange geschiedenis in cultuureducatie en -participatie. Al decennia lang ontwikkelen de stichting kunstzinnige educatiepakketten die op basisscholen en binnen het voortgezet onderwijs worden ingezet en begeleid. Daarnaast is de SKVR een 'leverancier en bemiddelaar' voor kunst- en cultuuractiviteiten. Met diverse organisaties en scholen werkt de SKVR aan culturele projecten in Rotterdamse wijken. KOA is een van de eerste initiatieven van de SKVR, waarmee gericht wordt ingezet op buitenschoolse talentontwikkeling. KOA is initiatiefnemer van ondermeer het HipHopHuis, On Tha Move en de Kweekvijver. KOA zoekt aansluiting bij wijkinitiatieven en gaat samenwerkingsverbanden met lokale partijen aan. Op deze manier worden projecten gerealiseerd die zijn gericht op het vergroten van skills (vakmatige bekwaamheden) en empowerment (competenties als discipline, saamhorigheid, motivatie en ondernemerszin) van deelnemers. Kenmerkend voor KOA is de laagdrempelige en informele aanpak. Iedereen kan meedoen en de financiële lasten zijn bewust laag gehouden.

Mening over het plan voor De Beat

De SKVR staat afwachtend tegenover het plan voor De Beat. De geïnterviewden zijn van mening dat de inhoud en samenwerkingspartners binnen het plan nogal eens verschuiven. Eerst was er bovendien een plan voor een Cultuurpaleis (Cultuurnota 2001-2004), waarvan De Beat (dat later werd geschreven) een afgeleide lijkt te zijn. Binnen de eerdere versies van De Beat was alleen sprake van een podiumfunctie en niet van nieuwbouw en jongerenhuisvesting. Jongerenhuisvesting en de samenwerking met een woningbouwcoöperatie zijn totaal nieuw voor de SKVR.

Hoe kan de (organisatie van de) geïnterviewde invulling of aanvulling aan het plan geven?

Juist de nieuwbouwplannen van De Beat en het partnerschap van Vestia in de ontwikkeling lopen parallel aan de toekomstplannen van de SKVR. Momenteel onderzoekt Vestia de mogelijkheden voor een nieuw te bouwen scholengemeenschap in Rotterdam-Zuid. ROC Zadkine en LMC (Lars Maasoever

Combinatie) zouden hiermee een onderwijslocatie van 20.000m² tot hun beschikking hebben, en de SKVR zou 1000m² met zijn programma-aanbod kunnen invullen. Als alles doorgaat zal de locatie naast het Ikaziazienhuis komen te liggen en in 2012 opgeleverd worden. Daarnaast is de SKVR voornemens in de toekomst te verhuizen van de Calandstraat naar een nieuwe hoofdlocatie aan de Slaek. Het Slaekhuys zal uit 6000m² gaan bestaan en alle kunstdisciplines van de SKVR herbergen.

De SKVR zal geen kernpartij binnen De Beat zijn. Afhankelijk van de toekomstplannen met LMC en ROC Zadkine, zou de SKVR incidentele gebruiker willen zijn van De Beat, waarbij met name het presentatiepodium interessant is voor de organisatie. De SKVR heeft verschillende kleine locale podia tot zijn beschikking. De Beat zou de SKVR een (structureel of incidenteel te gebruiken) groter presentatiepodium bieden.

Welke eisen stelt de organisatie en/of geïnterviewde in geval van participatie in De Beat?

Wil men een samenwerking met de SKVR dan zal bij de invulling van De Beat rekening gehouden moeten worden met de aanwezigheid van een onderwijsinstelling. Wat dat betreft wordt uit het huidige plan niet duidelijk hoe de functieverhouding tussen Hal 4 en de SKVR komt te liggen. Deze partijen hebben veel raakpunten. Dat roept de vraag op of je met elkaar moet concurreren of juist samenwerken. Kun je, zonder gezichtsverlies, een alliantie met elkaar sluiten met het doel elkaar te versterken? Deze laatste optie is voor de SKVR bespreekbaar.

Welke locatievoorkeur heeft de organisatie en/of geïnterviewde en hoe staat men tegenover de voorgestelde locatie aan Rotterdam Rijnhaven?

Tot nu toe beschikt de SKVR niet over een locatie in het ontwikkelingsgebied van Pact op Zuid. Reden hiervoor is dat de locatiekeuze van de SKVR afhankelijk is van de doelgroep. Een locatie in Noord trekt direct mensen uit de wijk aan. Maar voor een vestiging op Rotterdam-Zuid is er niet een vanzelfsprekende doelgroep in de wijk. Dat heeft te maken met de samenstelling van de bevolking, zowel in inkomen als etnische achtergrond. Nog altijd geldt: hoe hoger de inkomens en concentratie van autochtonen, hoe hoger het cultuurgebruik. Op Zuid zijn de inkomens gemiddeld laag en zijn er relatief weinig autochtonen. Voor de SKVR is het daarom moeilijker om op Zuid vestigingen te realiseren.

Welke overige aandachtspunten heeft de organisatie en/of de geïnterviewde?

- Voor het HipHopHuis wordt een nieuwe locatie gezocht. Deze plek zal ook onderdak gaan bieden aan culturele ondernemers. Deelgemeente Delfshaven heeft aangegeven het HipHopHuis in Delfshaven te willen behouden.
- Essentieel voor een cultureel samenwerkingsverband tussen Hal 4 en de SKVR is het zoeken naar een nieuw gezamenlijk gezicht. Er mag geen sprake zijn van een concurrentiepositie.
- Vestia is al betrokken bij de ontwikkeling van LMC Zadkine, daarom is het interessant om te bezien of beide initiatieven aan elkaar gekoppeld kunnen worden.
- De SKVR zet vooral in op het aanbieden van activiteiten binnen de scholen. Een fysieke locatie, met bijkomende huisvestingslasten, is van minder belang voor de organisatie.
- Voor de SKVR is de koppeling met het leer-werkbedrijf op dit moment de meerwaarde van De Beat.

Stichting Nieuwe Rotterdamse Cultuur (Cultuurscouts)

Yvonne Beelen, directeur

Datum: 26-07-2007

Beelen spreekt van een interessante driehoeksverhouding in De Beat. Zeker een campusmodel of communitymodel spreekt tot de verbeelding. Maar ze vraagt zich af of met De Beat niet juist gettovorming in de hand wordt gewerkt. "Enerzijds steekt de gemeente energie in spreiding in de stad om een goede mix te krijgen en tegelijkertijd zet je 'n pand neer waar je juist een segment van de bevolking van Rotterdam bij elkaar wilt brengen". Maar Beelen ziet wel waarde in een concept als De Beat ter profilering van Rotterdam als jongerenstad.

Op het vlak van doelgroepen is er deels een goede aansluiting van Stichting NRC en De Beat. NRC richt zich namelijk niet alleen op jongeren maar op alle buurtbewoners. Ondertussen biedt het plan wel mogelijkheden aan NRC, een organisatie die groeiende en volop in beweging is. NRC koppelt kunst en culturele initiatieven aan publiek, partners of locaties. "Dus ja, als je partners hebt die een festival willen organiseren dan is het prettig om een podium te hebben". NRC zal zeker samenwerken met De Beat, omdat het voor de cultuurscouts een belangrijke locatie kan zijn voor talentscouting.

Vooralsnog kunnen geen toezeggingen gedaan worden in verband met de recente indiensttreding van de nieuwe directeur.

Stichting Welzijn Feijenoord, Afdeling Jongerenwerk

Peter Hartog, staffunctionaris jongerenwerk

Datum: 2 oktober 2007

Over Stichting Welzijn Feijenoord

De deelgemeente Feijenoord heeft jongerenwerk hoog op de agenda staan, waardoor er relatief veel jongerenwerkers actief zijn in Feijenoord (30, met 8-9 locaties). Dat is ook gerechtvaardigd door het gegeven dat Feijenoord een probleemwijk is. Hartog stelt dat de locaties vaak een wijk- of straatfunctie hebben (ze moeten bepaalde jongeren in bepaalde straten/wijken van de straat houden). Daardoor zijn er veel locaties, met als gevolg dat jongerenwerkers en activiteiten versnipperd worden. Hartog vindt dat een limiet is bereikt qua werkbaar aantal locaties in Feijenoord. Hij heeft het plan geopperd om drie locaties in te richten, verspreid over de deelgemeente. Jongerenwerkers kunnen dan in grotere teams omgaan met moeilijke doelgroepen. Bovendien zijn er meer mogelijkheden op het vlak van programmering. Hartog ziet liefst een locatie waar vijf, zes verschillende functies bij elkaar gebracht worden (sportruimte, repetitieruimtes voor muziek en dans e.d., eet-/kookgelegenheid, cursusruimtes, ontmoetingsruimtes etc.).

De drie locaties moeten aantrekkelijke, spannende plekken zijn waar jongeren graag komen. In de bestaande buurthuizen moeten wel kleinschalige activiteiten zoals huiswerkclassen aangeboden blijven worden, maar het jongerenwerk zou zich moeten concentreren op de hoofdlocaties. Dat zouden de volgende locaties kunnen zijn: de koepels van Feijenoord, de oude gasfabriek, de oude machinefabriek onder de Breebrug en De Beat. De Beat sluit naadloos aan bij dit toekomstbeeld voor het jongerenwerk. Over deze ideeën is overigens nog niet binnen SWF of met de deelgemeente gesproken.

Mening over het plan voor De Beat

Hartog vindt De Beat een spannende gedachte. De laatste tijd wordt er vooral in termen van problemen over jongeren gesproken, waardoor zij gediskwalificeerd worden. Een omgeving als De Beat, waar je jongeren centraal bij elkaar brengt, ziet Hartog als een uitdaging, ook voor het jongerenwerk. Hij stelt zich De Beat voor als een warenhuis van jongerencultuur, waar een diversiteit aan vraag en aanbod bij elkaar komt. Als klant kom je in aanraking met ondernemers, cultuur, onderwijs etc. Doordat alles onder een dak is gevestigd zul je sneller de andere aanwezige partijen bezoeken.

Binnen de maatschappij merk je dat er eerder sprake is van segregatie dan van integratie of participatie. In De Beat wordt cultuur ingezet als instrument om jongeren in contact te laten komen met elkaar. Maar cultuur is juist iets waarmee je je kunt onderscheiden van de ander. Onder jongeren bestaat een sterke behoefte zich te verbinden aan hun eigen culturele roots. Ook in Feijenoord zie je dit. Meerwaarde van De Beat is dat men toch probeert om cultuur in te zetten voor participatie en integratie. Voor het jongerenwerk is het plan De Beat een fantastische kans om deze problematiek aan te pakken. Daarnaast biedt De Beat jongeren de kans om hun talent te ontplooiën. Talent ontwikkelen op amateurniveau kan ook al een doel geven aan je leven.

Hoe kan de (organisatie van de) geïnterviewde invulling of aanvulling aan het plan geven?

Jongerenwerk wordt een aantal functies toegeschreven: terugdringen van overlast (ism politie en deelgemeente) en ondersteunen van jongeren die niet meer op school zitten, geen werk of andere problemen hebben (door op straat contact te leggen met de doelgroep en deze toe te leiden naar onderwijs of werktrajecten). De problematiek in Feijenoord bestaat uit schooluitval en overlast. Met zijn doelstelling om schooluitval te voorkomen is De Beat dan ook zeker op zijn plek in Feijenoord. De doelgroep is hier ruimschoots aanwezig. Deelname van het jongerenwerk aan De Beat zou ingevuld kunnen worden vanuit de jongerenprobleemstelling. Maar dat moet niet het enige zijn. Door clustering van verschillende partijen zou het jongerenwerk programmatisch een beter aanbod kunnen verzorgen en een professionaliseringslag maken. De entourage en deelname van verschillende partijen in De Beat straalt professionaliteit uit en dat zal een positieve uitwerking hebben op zowel het jongerenwerk in Feijenoord, als op de jongeren in Feijenoord. De Beat en de daarbinnen mogelijke nieuwe samenwerkingsverbanden zouden nieuwe energie en een positieve impuls geven aan het werk van de jongerenwerkers. En jongeren zullen zich serieus genomen voelen.

Het jongerenwerk zou een basisaanbod kunnen ontwikkelen zonder direct specialistisch te zijn. Binnen De Beat kan het jongerenwerk naar 'de burens' kijken en verbindingen leggen met de andere partijen. De gedachte is dat de doelgroep bij het jongerenwerk het basale niveau krijgt aangeboden en dat ze later kunnen doorstromen naar een semi-professioneel niveau. De Beat zou dus een kweekvijver moeten worden. Jongerenwerk heeft onlangs een voetbalschool opgericht. Jongeren kunnen hieraan meedoen, mits zij twee keer per week hun huiswerk onder begeleiding hebben gemaakt. Er zou sprake zijn van een samenwerkingsverband met voetbalclub Feyenoord. De voetbalschool is ontstaan vanuit de jongerenproblematiek, maar

men heeft het positief kunnen kantelen naar een huiswerk- en sporttraject. Zo zou het ook met De Beat kunnen werken. Het negatieve imago dat het jongerenwerk aankleeft, als zou het alleen maar met probleemjongeren werken, zou door aansluiting binnen De Beat bestreden kunnen worden. Mogelijk kan het jongerenwerk ook iets betekenen voor de jongeren die in De Beat komen te wonen.

Welke eisen stelt de organisatie en/of geïnterviewde in geval van participatie in De Beat?

Voor het idee om het jongerenwerk binnen De Beat te krijgen moet allereerst breed draagvlak zijn binnen de directie van SWF, de raad van bestuur, deelgemeente Feijenoord en de werknemers zelf. Veiligheid is een belangrijke eis. Die moet maximaal zijn. Denk hierbij aan een vorm van politiepost. Verder moeten alle partijen zich aan het plan voor De Beat willen committeren.

Idealiter ziet het jongerenwerk graag vijf á zes ruimtes gerealiseerd, waar activiteiten plaatsvinden, kantooruimtes zijn voor het jongerenwerk, waar spreekkamers zijn voor dienstverlenende instanties, een plek waar gekookt kan worden en een eetvoorziening voor ongeveer 15 man. Als optie zou het managementteam een centrumlocatie binnen De Beat kunnen hebben. Om synergie te krijgen, toekomstig beleid te kunnen bepalen en sturing te kunnen geven aan de directe doelgroepen, is aanwezigheid in en 'feeling' met het veld een voorwaarde.

Welke locatievoorkeur heeft de organisatie en/of geïnterviewde en hoe staat men tegenover de voorgestelde locatie aan Rotterdam Rijnhaven?

Als locatie zouden de koepels van de oude gasfabriek spannender zijn dan Rijnhaven. Daar zal ook minder overlast veroorzaakt worden voor de omgeving. Maar het voordeel van Maas-Rijnhaven is de bereikbaarheid met het openbaar vervoer.

Welke overige aandachtspunten heeft de organisatie en/of de geïnterviewde?

Activiteiten en evenementen trekken verschillende groepen aan. In De Beat zouden deze groepen elkaar tegenkomen, wat kan leiden tot confrontatie en conflicten. Hoe maak je dat beheersbaar?

Unie van Passionate, Bulkboek & Kunstbende Zuid-Holland

Giel van Strien, directeur

Datum: 11-07-2007

Over de unie

De unie bestaat uit drie stichtingen, Passionate, Bulkboek en Kunstbende Zuid-Holland. Stichting Passionate heeft tot doel het literaire klimaat in Nederland in het algemeen en in Rotterdam in het bijzonder te bevorderen, waarbij ze zich voornamelijk richt op jongeren van 16 tot 26 jaar. Uitgaande van het interculturele karakter van de grootstedelijke samenleving, richt Passionate zich vooral op de nieuwe cultuur die ontstaat door kruisbestuiving van de verschillende componenten. Stichting Bulkboeken Dag van de Literatuur richt zich op leesbevordering van scholieren in het voortgezet onderwijs. Waar Passionate met haar activiteiten deze doelgroep in haar vrije tijd weet aan te spreken heeft Bulkboek zich de laatste decennia gespecialiseerd in het bereiken van jongeren via school. Kunstbende Zuid-Holland verzorgt de voorronden in Rotterdam en Den Haag van deze landelijke kunstwedstrijd voor jongeren in de leeftijd van 13 t/m 18 jaar. Binnen het samenwerkingsverband heeft Kunstbende de meeste ervaring in het bereiken van lager opgeleide en allochtone jongeren.

Sinds 1 januari 2004 vormen Passionate en Kunstbende Zuid-Holland een unie. Op 1 januari 2006 is Bulkboek daar als derde stichting aan toegevoegd. De unie van drie stichtingen is verantwoordelijk voor de volgende landelijke activiteiten: Passionate Magazine, GDMW Festival, Write Now!, Dag van de Literatuur, Dag van het Literatuuronderwijs, Jonge Jury, de inktaap, Gouden Strop, voorronde Kunstbende Rotterdam, voorronde Kunstbende Den Haag, scholentour Kunstbende Zuid-Holland en workshops Kunstbende Zuid-Holland. De meeste activiteiten vinden in Rotterdam plaats.

De organisatie beschikt sinds eind 2006 over een kantoorpand aan de Culturele As in Rotterdam, dat mede door de inzet van de wethouders Stefan Hulman en Orhan Kaya betrokken kon worden. Er zijn 12 betaalde medewerkers en 6 stagiairs werkzaam. Daarnaast beschikt de organisatie over zo'n 200 vrijwilligers die in verschillende samenstellingen meewerken aan de grote uitvoeringen van de unie. Er is een cumulatieve jaaromzet van 1 miljoen euro.

Mening over het plan voor De Beat

Op het eerste gezicht zouden er overlappingsen tussen De Beat en Passionate moeten zijn, zo geeft de interviewster aan. Van Strien ziet echter belangrijke verschillen als het gaat om doelgroep, bereik en inhoud. De samenwerking tussen cultuur en onderwijs is begrijpelijk. Dit zou ook de enige overlap tussen de unie en De Beat zijn (zoals onderwijs op VMBO niveau). Van Strien vraagt zich op welke wijze de initiators van het plan menen dat jongerenhuisvesting, onderwijs en cultuur elkaar versterken? Dat is nu nog niet goede uitgewerkt.

Hoe kan de (organisatie van de) geïnterviewde invulling of aanvulling aan het plan geven?

Voor de unie zou incidenteel gebruik van De Beat een mogelijkheid zijn, maar dat hangt heel erg af van de aard van het project. In het plan mist Van Strien tot nu toe de ambitie om echt groot te zijn, met name wat betreft de zaalgrootte en de hiermee gepaard gaande concurrentiepositie met andere Nederlands steden. De koppeling met onderwijs is tot op heden de meest interessante, maar tevens onuitgewerkt. Een ander bezwaar betreft het urban culture-imago van De Beat. Urban culture is een containerbegrip geworden dat artistiek niet hoog staat aangeschreven en eerder voor participatie wordt ingezet dan dat het voor artistieke kwaliteit staat. Binnen de unie staan echter beide doelstellingen hoog aangeschreven. Daarnaast heeft de unie al verschillende samenwerkingsverbanden met andere (culturele) instellingen in de stad, waarmee de organisatie haar projecten kan realiseren.

Welke eisen stelt de organisatie en/of geïnterviewde in geval van participatie in De Beat?

n.v.t.

Welke locatievoorkeur heeft de organisatie en/of geïnterviewde en hoe staat men tegenover de voorgestelde locatie aan Rotterdam Rijnhaven?

De unie wil niet locatiegebonden zijn. De evenementen en projecten die de unie organiseert worden juist versterkt door voor verschillende locaties te kiezen. Zo heeft Kunstbende zijn voorronde in Theater Zuidplein, omdat dit het beste bij de doelgroep en de eisen van het evenement past. GDMW Festival vindt in de Rotterdamse Schouwburg plaats, vanwege de uitstraling en (productionele en technische) mogelijkheden van deze locatie. Bulkboek Dag van de Literatuur vindt met 6.000 scholieren in 8 zalen van de Doelen plaats. Ook de Dag van het Literatuuronderwijs, de inktaap en de Jonge Jury vinden in De Doelen plaats, mede vanwege de grote aantallen leerlingen en docenten die deze activiteiten bezoeken

en de faciliteiten van deze locatie. De ervaring leert, zo geeft Van Strien aan, dat wanneer je je aan een locatie bindt je niet veel moeilijker een divers publiek bereikt. Daarnaast wil de organisatie zijn onafhankelijke positie qua locatie in het centrum behouden en per project kijken welke locatie het meest geschikt voor een uitvoering is, qua artistieke kwaliteit, productionele kwaliteit, publieksbereik en kosten.

Van Strien merkt op dat veel culturele instellingen tegenwoordig meer inzetten op een gebouw dan op de inhoud, iets waaraan ook de politiek debet is. Door het Pact op Zuid zie je een verschuiving van culturele instellingen naar Zuid toe. Deze houding vindt Van Strien op zich niet verkeerd maar veelal nogal opportunistisch. Met name wanneer het betekent dat de inhoudelijke visie ontbreekt en er lacunes ontstaan wat betreft het aanbod in het stadcentrum.

Welke overige aandachtspunten heeft de organisatie en/of de geïnterviewde?

- Het plan moet volgens Van Strien vanuit een inhoudelijke benadering opgezet worden. Er moet een maatschappelijk-culturele-artistieke analyse ten grondslag liggen aan dit plan. Nu ligt de nadruk op jongeren die eventueel problemen hebben op school, waarbij cultuur weer als lapmiddel moet dienen. "Je begeeft je als culturele instelling dan meer in het welzijnswerk dan dat je gevolg geeft aan een roep van artistieke noodzakelijkheid. Het gevaar hiervan is dat de werkelijke basis ontbreekt en het bestaansrecht na verloop van tijd onder druk komt te staan."
- Van Strien pleit voor een aanbestedingsregeling voor culturele initiatieven.

Waterfront

Christian Jongeneel, voorzitter bestuur

Datum: 28 september 2007

Over Waterfront

Waterfront zit aan het einde van een grote omslagperiode. Begonnen als een de facto werkervaringsproject (in de beginperiode waren er veertig ID'ers op tien professionals) is er binnen de organisatie inmiddels sprake van een sterker kostenbewustzijn en professionalisering. Met het aantrekken van een nieuwe directeur, die per 1 november begint, en een verbouwing teneinde de capaciteit te vergroten, verkeert Waterfront in een afrondende fase en hoopt de organisatie volgend jaar helemaal gezond en rendabel te zijn.

Waterfront is een popverzamelgebouw met zowel zalen als oefenruimtes. De oefenruimtes worden gezamenlijk met Codarts geëxploiteerd, waardoor Waterfront intensieve banden met het onderwijs heeft. Daarnaast heeft Waterfront een eigen productiehuis en oefenruimtes voor mensen die niet via het reguliere onderwijs hun talenten kunnen of willen ontwikkelen. Feitelijk biedt Waterfront een traject aan van onderwijs en laagdrempelig podium tot internationale popacts en festivals, waarmee een internationaal publiek wordt bereikt.

De oorspronkelijke doelgroep van Waterfront was alternatief en punk, maar met de professionalisering wordt ook de doelgroep verbreed. Ten opzichte van de reguliere poppodia in Rotterdam heeft Waterfront een jonge doelgroep (vanaf veertien, vijftien jaar). Daarbij helpt dat Waterfront het imago heeft het veiligste poppodium van Rotterdam te zijn. Veiligheid is dan ook een speerpunt binnen het beleid van Waterfront. Het oorspronkelijke blanke imago dat Waterfront heeft is duidelijk aan het veranderen. Zeker in de oefenruimtes zie je in hoog tempo de verkleuring van Rotterdam. "Waar je binnen de hele culturele sector rekening mee moet houden is dat cultuur vooral de bovenkant van de samenleving aanspreekt en dat betekent dat de verkleuring van cultuur achter zal lopen bij de rest van de stad. Dit is op zich niet erg; het is een natuurlijk groeiproces en dat moet je z'n gang laten gaan".

Voor twintig procent is Waterfront afhankelijk van subsidies, de rest komt uit recette en verhuur aan Codarts en andere partijen. De huurprijs van de huidige locatie is € 200.000 per jaar, waarvan Waterfront € 140.000 voor zijn rekening neemt en de overige € 60.000 door de DKC wordt aangevuld. Bezoekersaantallen zijn moeilijk aan te geven, omdat Waterfront ook op dit punt een groeiomslag maakt. Het jaarverslag van 2006 laat een bezoekersaantal van 30.000 zien (concerten, exclusief activiteiten productiehuis en oefenruimten).

Mening over het plan voor De Beat

Jongeneel vindt het plan heel politiek correct. "Als je met dit plan gaat leuren, zal niemand durven zeggen dat het een slecht idee of plan is. Iedereen zou graag willen dat het inderdaad zo werkt zoals het is beschreven [...] Het plan ademt de maakbare maatschappij uit. Uitgangspunt van De Beat is een maatschappelijke analyse en daar ga je cultuur gebruiken om daar iets aan te doen. Iedereen weet dat cultuur een rol kan spelen bij integratie en participatie, maar dan zal die vraag uit de samenleving moeten komen en dan moet je niet een cultureel aanbod gaan neerzetten met de gedachte: dan komt de samenleving wel".

De huidige maatschappelijke trends gaan juist de andere kant op. Zo was een reden voor Ted Langebach om uit de graansilo (Now & Wow) te vertrekken, dat hij constateerde dat de behoorlijk gemengde feesten die hij vroeger gaf niet meer aanslaan. Het is niet uitgesloten dat het ooit weer anders wordt, maar de tendens is duidelijk dat verschillende bevolkingsgroepen zich op hun eigen cultuur aan het concentreren zijn. De maatschappelijke en culturele segregatie neemt toe. "De politieke en culturele elite is met deze ontwikkeling niet gelukkig. Zij willen niets liever dan dat een plan zoals De Beat werkt". Maar het is niet realistisch om te denken dat je cultuur kunt inzetten om maatschappelijke processen te keren, hoe graag we het ook zouden willen.

Welzijn en onderwijs spelen een prominente rol in De Beat, cultuur wordt daar vervolgens ingeschoven als factor die interessant kan zijn voor het welzijnswerk. Verder gaat er volgens Jongeneel in het culturele veld erg veel geld naar blanke instellingen, terwijl de allochtone clusters die aan het ontstaan zijn niet bediend worden. "Dan moet je inderdaad geld daar heen verschuiven. Dat mag dan zeker onder de noemer van participatie maar het is wel cultuur en dat is wel heel iets anders dan dat je zegt: 'de jongeren hangen op straat of ze vallen uit op school; laten we een theater beginnen!'. De problemen van jongeren vormen een taak voor het welzijnswerk, niet voor de culturele sector.

De samenwerking tussen Grafisch Lyceum en Hal 4 is een perfecte synergie. Als je je beperkt tot de drie kernpartijen, komt dat de haalbaarheid van het plan ten goede. Uiteraard moet je wel rekening houden met de gezamenlijke groei-behoefte, maar bouw er niet een heel verhaal omheen. Het plan in zijn huidige vorm is te megalomaan.

Jongeneel suggereert dat geloofspartijen (met name de sterk opkomende migrantenkerken) een rol zouden kunnen spelen in het plan voor De Beat, terwijl zij

een duidelijke maatschappelijke functie hebben en met een ruimtetekort kampen, met name op zondag. Nadeel is een gebrek aan middelen bij deze partijen.

De Beat is een interessant plan en Waterfront blijft de ontwikkelingen graag volgen. Afhankelijk van het verloop van de ontwikkelingen zijn er scenario's te bedenken waar Waterfront als toekomstige gesprekspartner geïnteresseerd in kan zijn, zonder gelijk toezeggingen te geven of in te zetten om als partner mee te gaan in het plan van De Beat.

Hoe kan de (organisatie van de) geïnterviewde invulling of aanvulling aan het plan geven?

Het is de vraag of Waterfront als structurele partner in De Beat zijn exploitatie rond zou kunnen krijgen. Een zaal met een capaciteit van 1500 en twee zalen met een capaciteit van 750 – dat is voor Waterfront niet exploitabel. Het zou anders zijn als Nighttown/Mytown ook mee zou gaan in het plan. Dan zou de capaciteit door twee partners opgevuld kunnen worden. Jongeneel denkt dat een zaal voor 1500 man voor uitsluitend popconcerten in Rotterdam moeilijk exploitabel te maken is. Per definitie lever je op popconcerten altijd in, je winst maak je op dance. In Rotterdam zit er op dance een enorme competitie. Ted Langebach kreeg op een gegeven moment de Maassilo niet meer vol en richt zich nu op kleinere feesten. Dancings zoals Hollywood Music Hall romen de markt af. Een verschil met Tilburg is dat 013 tevens de grootste dancing van de stad is. In Den Haag heeft Het Paard van Troje ook veel in de dance te betekenen. Maar in Rotterdam is dit echt anders. De partners voor De Beat moeten geen opvulling zijn van het gat in de exploitatie.

Als Waterfront op dezelfde locatie komt te zitten als Hollywood Music Hall en HMH is daar dominant aanwezig, dan blijft het publiek van Waterfront weg omdat dat niet met HMH geassocieerd wil worden. Zeker in de uitgaanswereld is imago erg belangrijk. Een hypercommerciële tent als HMH laat zich niet zomaar combineren met een meer alternatief poppodium als Waterfront. Vanuit de doelstellingen van De Beat is het misschien wenselijk om verschillende publieksgroepen met elkaar in aanraking te brengen, maar Waterfront weet uit ervaring dat er niet een vanzelfsprekende synergie ontstaat tussen verschillende publieksgroepen. Vanuit het oogpunt van veiligheid zorg je juist dat de verschillende publieksgroepen die je binnen hebt zo min mogelijk contact hebben met elkaar.

Welke eisen stelt de organisatie en/of geïnterviewde in geval van participatie in De Beat?

Als je van een multifunctioneel gebouw uitgaat, dat op dezelfde tijd door verschillende groepen gebruikt wordt, dan moet je in staat zijn de groepen te scheiden. Daarnaast is zeer goede geluidsisolatie essentieel. Dat wordt kostbaar omdat De Beat aan de rand van een woonwijk gepland staat. Ook Nighttown heeft daarmee te kampen. De huidige locatie van Waterfront biedt wat dat betreft het voordeel dat in de directe omgeving alleen kantoorpanden staan.

Welke locatievoorkeur heeft de organisatie en/of geïnterviewde en hoe staat men tegenover de voorgestelde locatie aan Rotterdam Rijnhaven?

Waterfront is niet tegen een locatie op Zuid maar ziet problemen in het managen van publieksstromen en geluidsoverlast, zeker op de gekozen locatie voor De Beat. Daarnaast verschilt het theaterpubliek mogelijk van een poppodiumpubliek. Ondanks de lastige plek qua bereikbaarheid en zichtbaarheid is Waterfront, zeker met de herinrichting van de Boompjes en zijn professionaliseringsslag, een perfecte locatie voor een (toekomstig) poppodium".

Welke overige aandachtspunten heeft de organisatie en/of de geïnterviewde?

- Veel poppodia in Nederland hebben nieuwbouw laten plegen, maar kwamen vervolgens in de problemen met hun exploitatiebegrotingen. De dermate hoge investeringen van nieuwbouw wegen niet op tegen de exploitatie. Als Waterfront al mee zou doen, dan zou de organisatie voor een groot deel financieel mee moeten liften. De huidige verbouwing van 150.000 euro drukt al heel zwaar op de begroting, laat staan als Waterfront mee zou gaan in nieuwbouw als gepland voor De Beat. De huidige huurprijs van Waterfront trekt een zware wissel op de exploitatie, waardoor Waterfront minder risico's kan nemen.
- De gemeenteraad heeft net de popvisie van de wethouder goedgekeurd en geld vrijgemaakt om een kwartiermaker aan te stellen die onderzoek gaat verrichten naar een nieuw popgebouw in Rotterdam. Dat gebouw moet ook een capaciteit van 1500 man krijgen. Waterfront wil in dit plan voor een nieuw poppodium eigenlijk wel mee. Maar de organisatie heeft een langlopend huurcontract (nu nog 15 jaar) met de gemeente, waardoor ze niet zomaar kan overstappen. Het OBR heeft ook flink in Waterfront geïnvesteerd om het pand waterdicht te krijgen en dergelijke. Maar door de groei behoeft van Waterfront is het denkbaar dat de huidige locatie in de toekomst te klein wordt. Het Maastheater zou in de toekomst een goede uitbreiding kunnen zijn.
- Rotterdam is met 600.000 inwoners een provinciestad, in vergelijking met

andere grotere Europese steden zoals Berlijn. Voor de stad is het daarom beter om het culturele aanbod te clusteren. Maar je moet niet verwachten dat de maatschappelijke effecten van cultuur daarmee vergroot worden. Dergelijke effecten bereik je eerder met de lokale cultuurcentra. Kleine multiculturele clusters hebben in eerste instantie ruimte nodig. En ruimte is er in de LCC's. "Als je mazzel hebt dan ontstaat daar kruisbestuiving. Dus probeer het eerst maar kleinschalig voordat je in gaat zetten op een megalomaan project als De Beat."

- Idealiter komt er een multifunctioneel pand dat intensief wordt gebruikt. Overdag onderwijs en congressen, 's avonds cultuur en uitgaan.

WORM

Hajo Doorn, directeur

Datum: 10-07-2007

Doorn ziet voor WORM geen mogelijk om aan te sluiten bij De Beat. De doelgroep van WORM sluit niet aan bij de beoogde doelgroep van De Beat. WORM wil bovendien in de stad aanwezig zijn en niet naar Zuid verhuizen. Als het op zuid komt natuurlijk, want dat was geen uitgemaakte zaak

Doorn plaatst vraagtekens bij de combinatie van een cultuurpodium met jongerenhuisvesting, aangezien dit laatste niks toevoegt in de zin van culturele programmering. Daarnaast vindt Doorn dat De Beat sterk afhankelijk is van het Rotterdamse rotarygedrag; de willekeur en invloed van (machtige, politieke) partijen en personen. (rotarygedrag is eerder Particularisme
"Als we dan man en paard noemen: Woningbouwverenigingen en Opleidingen moeten zich voegen naar de markt, niet andersom, want dan krijg je middelmaat".

Daarnaast vindt Doorn dat het plan de Beat te sterk afhankelijk is van de invloed van Woningbouwverenigingen en opleidingen. Opleidingen moeten zich bezighouden met opleiden, woningbouwverenigingen met wonen. Ze mogen meedoen, maar ze hebben te weinig verstand van cultuur om leidend te kunnen zijn in dit soort grote projecten. Ook wordt een cultuur sterker als het zelf wordt opgezet en niet aan de hand van een leraar of een directeur van een woningbouwvereniging met een hobby of kinderen in de betreffende leeftijd.

Over de nieuwbouw en architectuur van MVRDV is Doorn enthousiast. Een verzamelgebouw moet wel verschillende entrees hebben: "cultuur-, klasse- en kleurverschil blijven bestaan, ook al noem je het een verzamelgebouw". Verder zal de vierkante meterprijs allesbepalend zijn. Maar uiteindelijk zal de identiteit van De Beat het belangrijkste zijn en die is weer afhankelijk van hoe en door wie het wordt ontwikkeld.

Aandachtspunt: houten vloeren voor het poppodium.

3 Locatie-onderzoek MVRDV

Ambitie

Het gemeenschappelijk initiatief van Hal4, Estrade en het Grafisch Lyceum heeft naast synergetische voordelen voor de deelnemende partijen grote potenties voor de stad Rotterdam. Door cultuur, educatie en jongerenhuisvesting te combineren in één gebouw kan De Beat, onafhankelijk van de exacte locatie, een actieve bijdrage leveren aan de levendigheid van de publieke ruimte en aan de culturele, maatschappelijke en economische ontwikkeling van de stad Rotterdam. Bundeling van krachten maakt het tevens mogelijk om een gebouw te ontwikkelen met een nieuwe maat, schaal en intensiteit van mensen en activiteiten dat past in een nieuwe stedelijke ontwikkeling en kenmerkend is voor de mentaliteit van Rotterdam.

Locatie

In een reeks workshops zijn verschillende mogelijke locaties in Rotterdam onderzocht. Een selectie afbeeldingen is als samenvatting opgenomen in dit document. Hoewel verschillende locaties denkbaar zijn, heeft de Rijnhaven de meeste potentie voor De Beat. Zichtbaar in het hart van de stad als verbinding tussen de Erasmusbrug en Rotterdam Zuid en in de nabijheid van andere educatieve en culturele instellingen. De locatie is goed bereikbaar met het openbaar vervoer en het is mogelijk om ondergrondse parkeervoorzieningen te realiseren met voldoende capaciteit voor bewoners en bezoekers. Daarnaast kan De Beat een cruciale rol spelen als eerste stap in de ontwikkeling van een nieuw stedelijk gebied in de Rijnhaven.

Urban stage

Door in de Rijnhaven het programma verticaal te stapelen en te splitsen ontstaat een toren met drie grote collectieve ruimtes, waarmee ieder programmatisch onderdeel zijn eigen podium krijgt met zicht over de stad. Deze organisatie biedt uiteenlopende

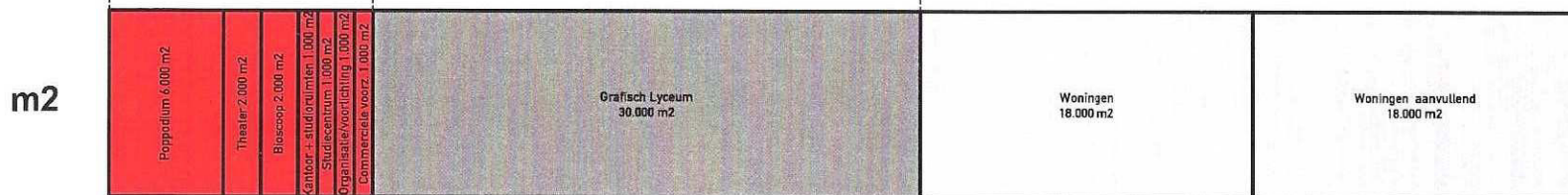
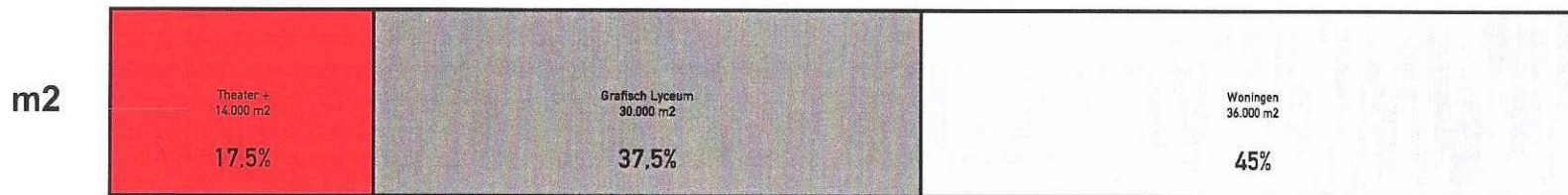
flexibele gebruiksmogelijkheden. Zo zijn de zalen van het theater te gebruiken voor educatieve doeleinden en kunnen de podia gebruikt worden voor gemeenschappelijke activiteiten. De toren staat op een plein in het water aan de nieuwe boulevard van de Rijnhaven. De ligging aan het water biedt een scala aan mogelijkheden om unieke Rotterdamse evenementen te organiseren en een actieve bijdrage te leveren aan het publieke domein. De centrale hal op de begane grond maakt het mogelijk om ieder onderdeel zijn eigen adres te geven binnen een gemeenschappelijke identiteit, een icoon voor Rotterdam. Als alternatief voor de toren kunnen de programmaonderdelen ook horizontaal worden geschakeld waardoor een grote gemeenschappelijke hal ontstaat. Hierdoor ontstaat een collectief gebouw als een reusachtig 'raam' met een panorama over de Rijnhaven en de Maas.

Nieuwe stedelijkheid

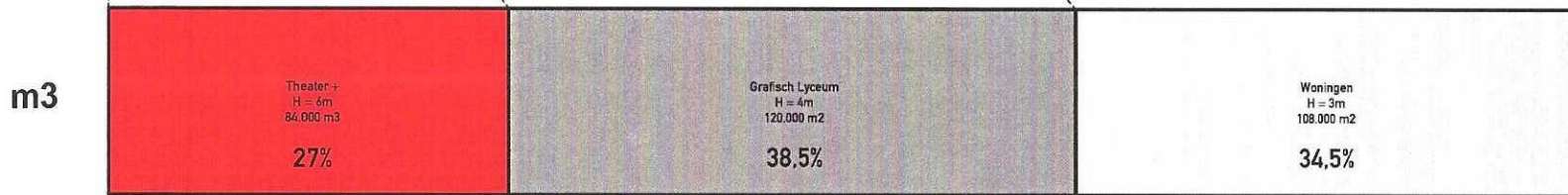
De ontwikkeling van De Beat staat niet op zichzelf maar past in een strategische ontwikkeling specifiek voor de Rijnhaven. Vier grote stedelijke volumes markeren het Rijnhavengebied en introduceren een nieuwe maat, schaal, en een dichtheid van mensen en activiteiten zonder dat het open karakter van de haven en het water verloren gaat. Nieuwe bewoners en bezoekers creëren draagvlak voor het animeren van het hele waterfront. Door het aanleggen van flexibele drijvende paviljoens met uiteenlopende functies en een route rondom de Rijnhaven met verschillende pleinen ontstaat een levendige publieke ruimte met een uniek karakter waarbij de ligging aan het water optimaal wordt benut. Door deze aanpak heeft Rotterdam de kans om de (asymetrische) stad aan beide kanten van de Maas verder te ontwikkelen en een geheel nieuwe stedelijke beleving toe te voegen aan haar stadsbeeld.

Programma

Totaal 80.000 m2 BVO

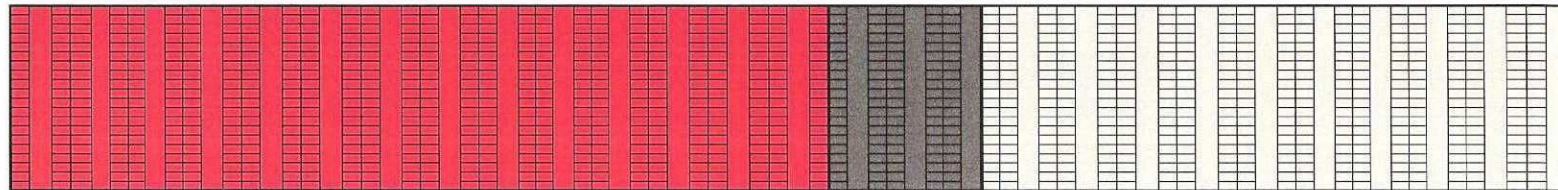

Totaal 312.000 m3 BVO

Indicatie Parkeren:

Totale parkeerbehoefte: 1.000 pp / 25.000 m²

Theater +
534 parkeerplaatsen
13.350 m²
51%

Aanwezigheid/ gebruik:
avond (ca. 2-3 avonden per week)
incidenteel/ piek

Grafisch Lyceum
100 parkeerplaatsen
2.500 m²
10%

Aanwezigheid/ gebruik:
werkdag overdag

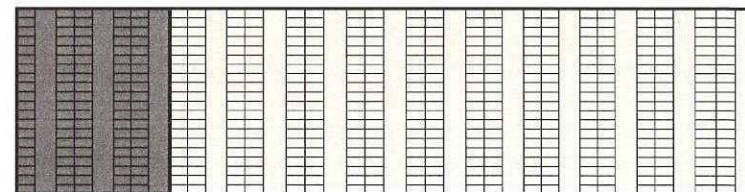
Woningen
400 parkeerplaatsen
10.000 m²
39%

Aanwezigheid/ gebruik
werkdag avond en weekend

Minimale capaciteit parkeervoorziening: 400-500 pp / 10.000-12.500 m²

De minimale capaciteit van de parkeervoorziening is 500 parkeerplaatsen. Bij 100 % dubbelgebruik van de parkeerplaatsen van de woningen door het Grafisch Lyceum kan de capaciteit 400 parkeerplaatsen zijn.

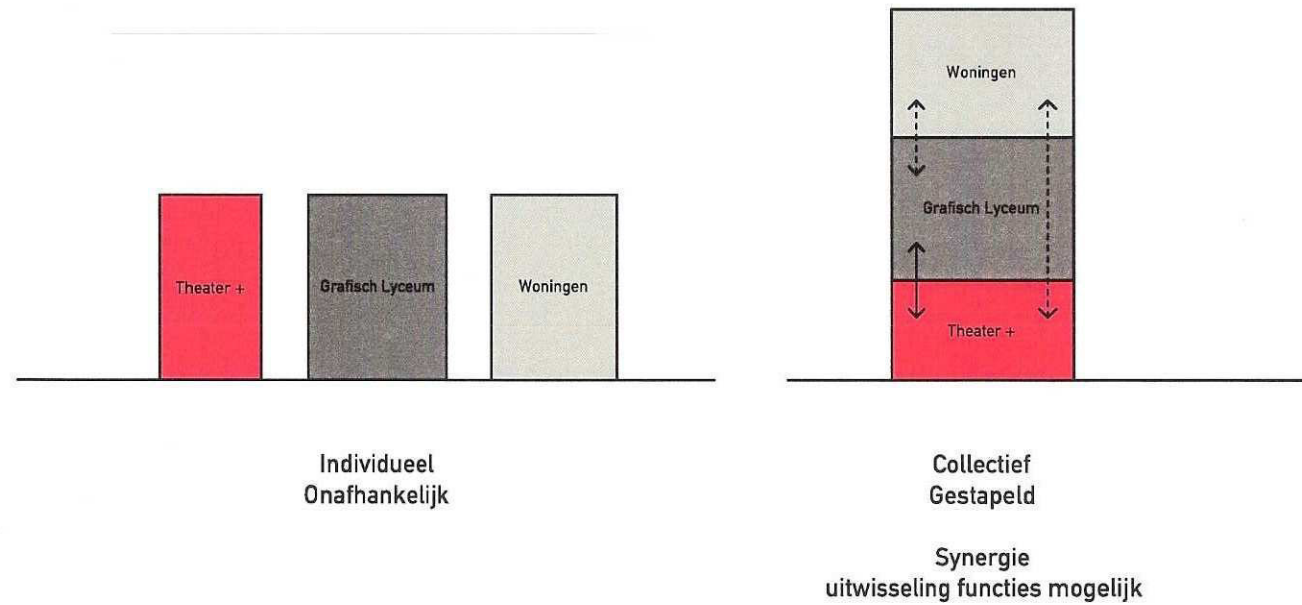
De parkeerplaatsen voor het Theater+ programma worden incidenteel gebruikt. Afhankelijk van de lokatie kunnen deze parkeerplaatsen worden gerealiseerd op maaiveld of in een commerciële parkeervoorziening zodat de parkeerplaatsen dubbel gebruikt kunnen worden.

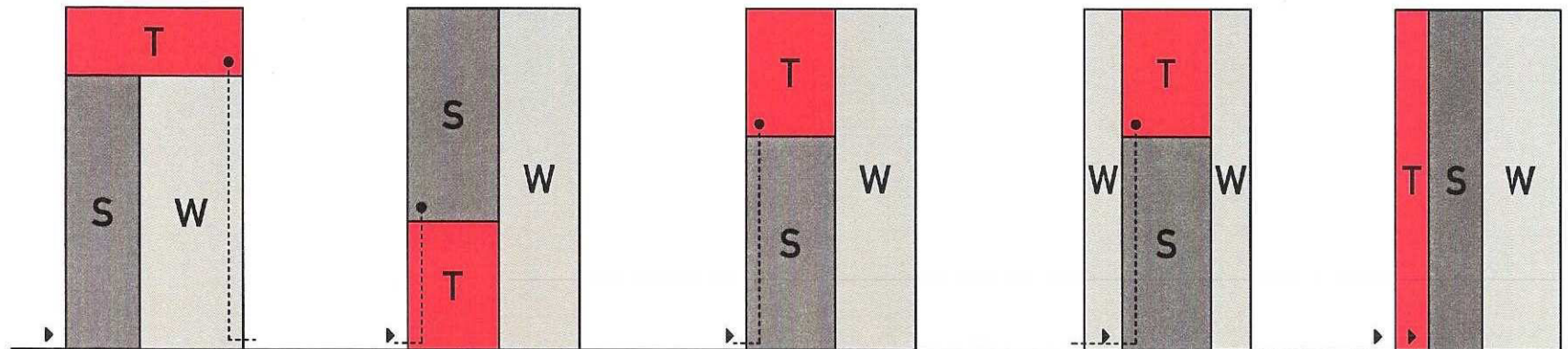

Grafisch Lyceum
100 parkeerplaatsen
2.500 m²

Woningen
400 parkeerplaatsen
10.000 m²

Organisatie

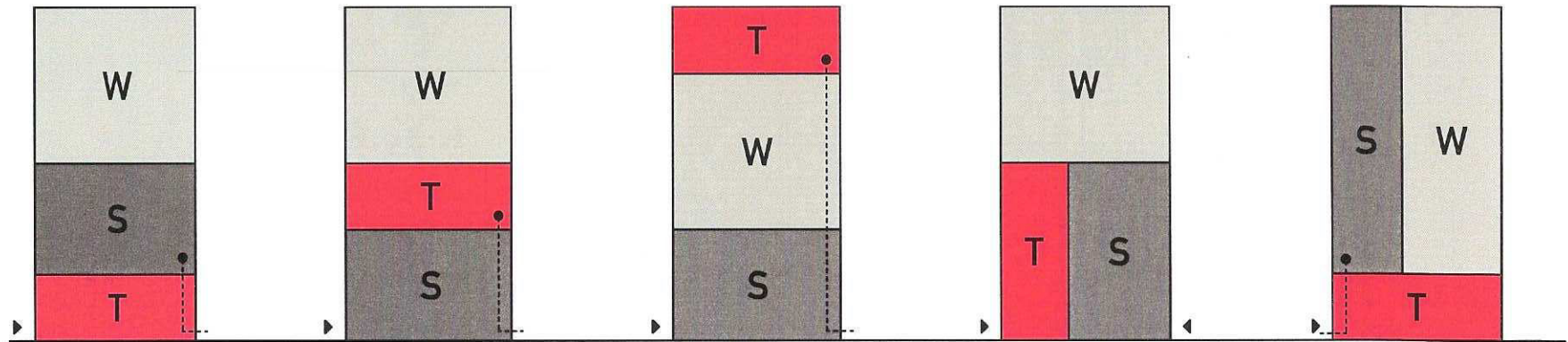
Uitzicht / bezonning 0
 Interactie programma +
 Logistiek -
 Constructie (Theater) +

Uitzicht / bezonning +
 Interactie programma +
 Logistiek 0
 Constructie (Theater) 0

Uitzicht / bezonning +
 Interactie programma +
 Logistiek -
 Constructie (Theater) +

Uitzicht / bezonning +
 Interactie programma +
 Logistiek -
 Constructie (Theater) +

Uitzicht / bezonning +
 Interactie programma +
 Logistiek -
 Constructie (Theater) +

Uitzicht / bezonning	0	Uitzicht / bezonning	0	Uitzicht / bezonning	0	Uitzicht / bezonning	0	Uitzicht / bezonning	+
Interactie programma	-	Interactie programma	0	Interactie programma	0	Interactie programma	+	Interactie programma	+
Logistiek	+	Logistiek	0	Logistiek	-	Logistiek	+	Logistiek	0
Constructie (Theater)	-	Constructie (Theater)	0	Constructie (Theater)	+	Constructie (Theater)	0	Constructie (Theater)	-

positief +
 neutraal 0
 negatief -

VOLUMES

PLAK

Woningen
 $125 \times 144 \text{ m} = 18.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
2 lagen = 36.000 m²
h = 6 m

Grafisch Lyceum
 $125 \times 120 \text{ m} = 15.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
2 lagen = 30.000 m²
h = 8 m

Theater +
 $125 \times 56 \text{ m} = 7.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
2 lagen = 14.000 m²
h = 12 m

Hoogte totaal = 6 -12 m

HOF 1

Woningen
 $118 \times 118 \text{ m} (10.4 \text{ m}) = 4.500 \text{ m}^2 / \text{laag}$
8 lagen = 36.000 m²
h = 24 m

Grafisch Lyceum
 $118 \times 118 \text{ m} (16 \text{ m}) = 7.600 \text{ m}^2 / \text{laag}$
4 lagen = 30.000 m²
h = 16 m

Theater +
 $118 \times 118 \text{ m} = 14.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
1 laag = 14.000 m²
h = 6 m

Hoogte totaal = 46 m

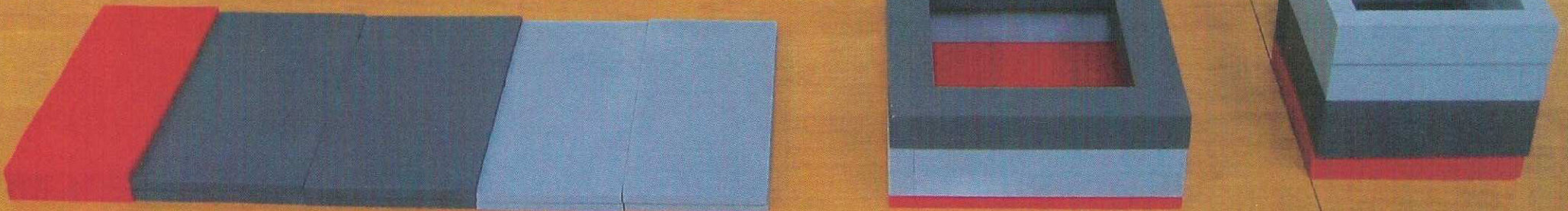
HOF 2

Woningen
 $84 \times 84 \text{ m} (10 \text{ m}) = 3.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
12 lagen = 36.000 m²
h = 36 m

Grafisch Lyceum
 $84 \times 84 \text{ m} (16 \text{ m}) = 4.300 \text{ m}^2 / \text{laag}$
7 lagen = 30.000 m²
h = 28 m

Theater +
 $84 \times 84 \text{ m} = 7000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
2 lagen = 14.000 m²
h = 12 m

Hoogte totaal = 76 m

TOREN HOL

Woningen
 $59 \times 59 \text{ m} (10 \text{ m}) = 2.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
18 lagen = 36.000 m²
h = 54 m

Grafisch Lyceum
 $59 \times 59 \text{ m} (18 \text{ m}) = 3.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
10 lagen = 30.000 m²
h = 40 m

Theater +
 $59 \times 59 \text{ m} = 3.500 \text{ m}^2 / \text{laag}$
4 lagen = 14.000 m²
h = 24 m

Hoogte totaal = 118 m

TOREN OPEN VALLEI

Woningen
 $59 \times 59 \text{ m} (10 \text{ m}) = 1.500 \text{ m}^2 / \text{laag}$
24 lagen = 36.000 m²
h = 72 m

Grafisch Lyceum
 $59 \times 59 \text{ m} (18 \text{ m}) = 2.500 \text{ m}^2 / \text{laag}$
12 lagen = 30.000 m²
h = 48 m

Theater +
 $59 \times 59 \text{ m} = 3.500 \text{ m}^2 / \text{laag}$
4 lagen = 14.000 m²
h = 24 m

Hoogte totaal = 144 m

TOREN DIK

Woningen
 $45 \times 45 \text{ m} = 2.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
18 lagen = 36.000 m²
h = 54 m

Grafisch Lyceum
 $45 \times 45 \text{ m} = 2.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
15 lagen = 30.000 m²
h = 60 m

Theater +
 $45 \times 45 \text{ m} = 2.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
7 lagen = 14.000 m²
h = 42 m

Hoogte totaal = 156 m

SCHIJF DIK

Woningen
 $32 \times 64 \text{ m} = 2.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
18 lagen = 36.000 m²
h = 54 m

Grafisch Lyceum
 $32 \times 64 \text{ m} = 2.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
15 lagen = 30.000 m²
h = 60 m

Theater +
 $32 \times 64 \text{ m} = 2.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
7 laag = 14.000 m²
h = 42 m

Hoogte totaal = 156 m

SCHIJF SLANK

Woningen
 $16 \times 125 \text{ m} = 2.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
18 lagen = 36.000 m²
h = 54 m

Grafisch Lyceum
 $16 \times 125 \text{ m} = 2.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
15 lagen = 30.000 m²
h = 60 m

Theater +
 $16 \times 125 \text{ m} = 2.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
7 laag = 14.000 m²
h = 42 m

Hoogte totaal = 156 m

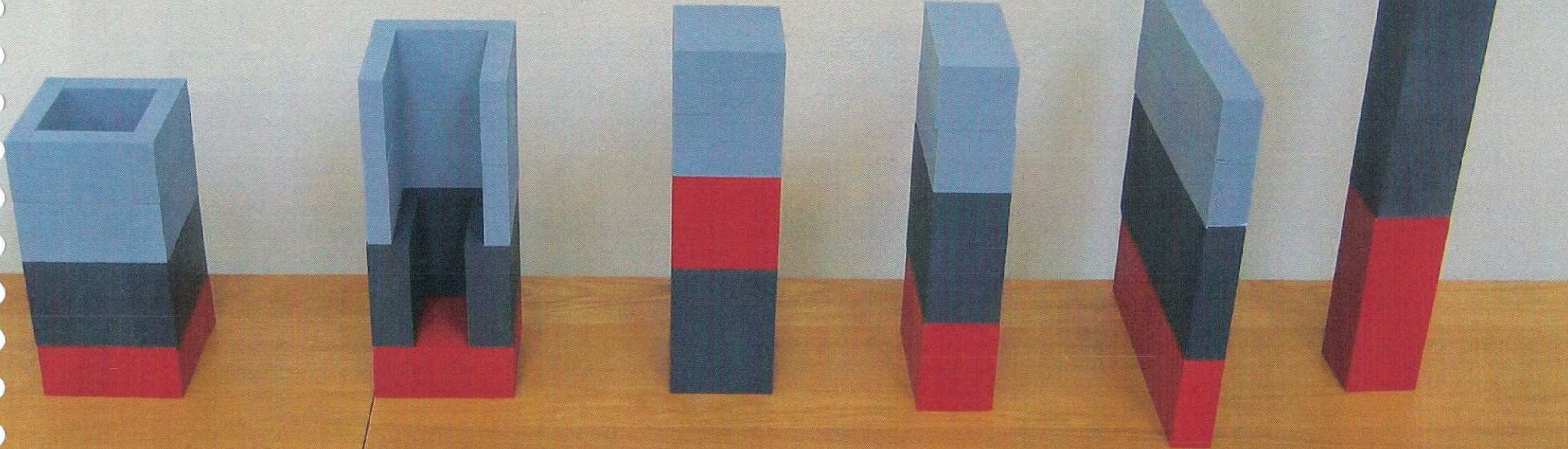
TOREN SLANK

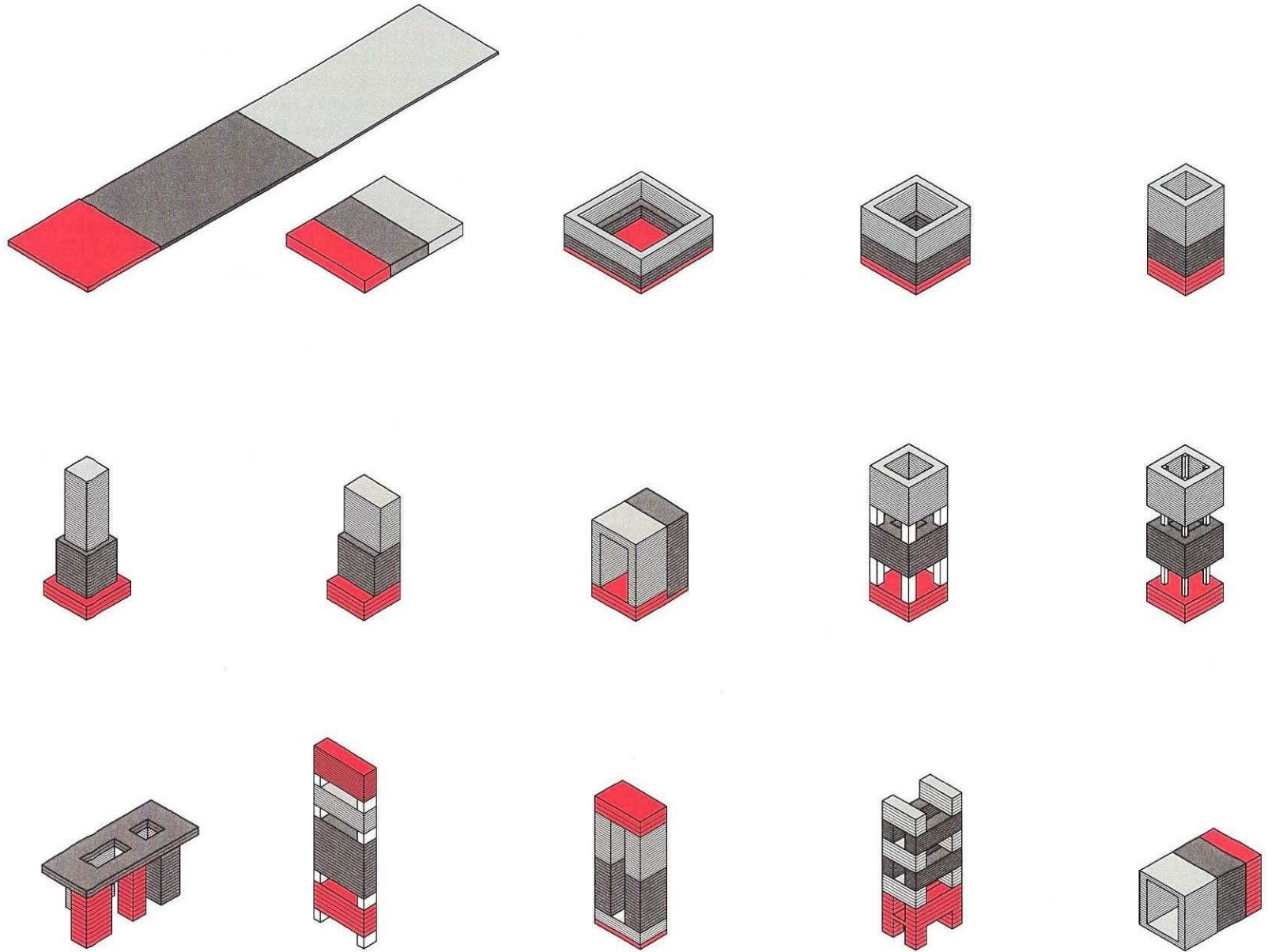
Woningen
 $32 \times 32 \text{ m} = 1.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
36 lagen = 36.000 m²
h = 108 m

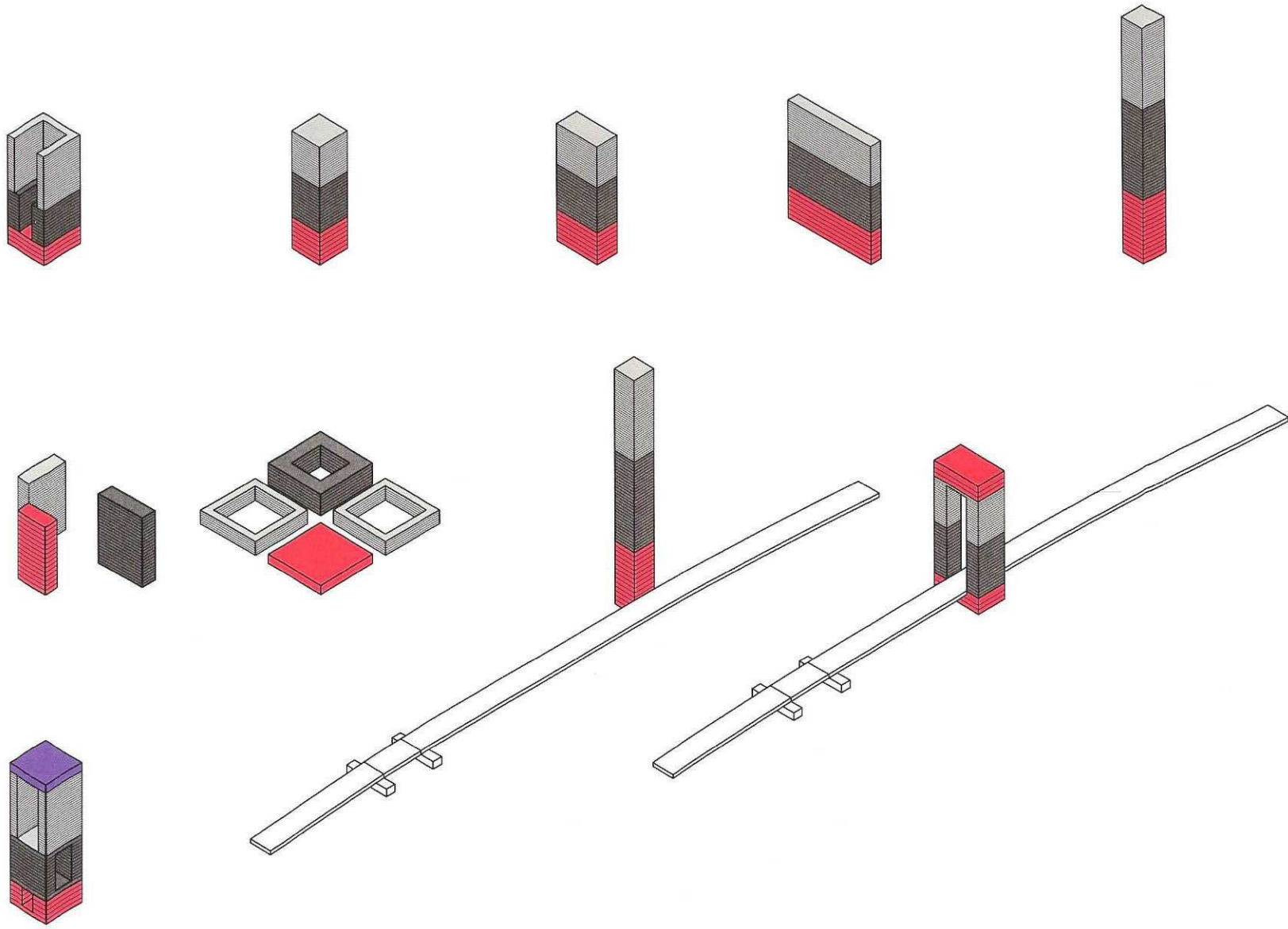
Grafisch Lyceum
 $32 \times 32 \text{ m} = 1.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
30 lagen = 30.000 m²
h = 120 m

Theater +
 $32 \times 32 \text{ m} = 1.000 \text{ m}^2 / \text{laag}$
14 lagen = 14.000 m²
h = 84 m

Hoogte totaal = 312 m

Rotterdam (South Holland), Netherlands

01 Blaak

02 Museumpark

03 Baan

04 Boompjes

05 Zalmhaven

09 Rijnhaven

06 Maasboulevard

07 Maashaven

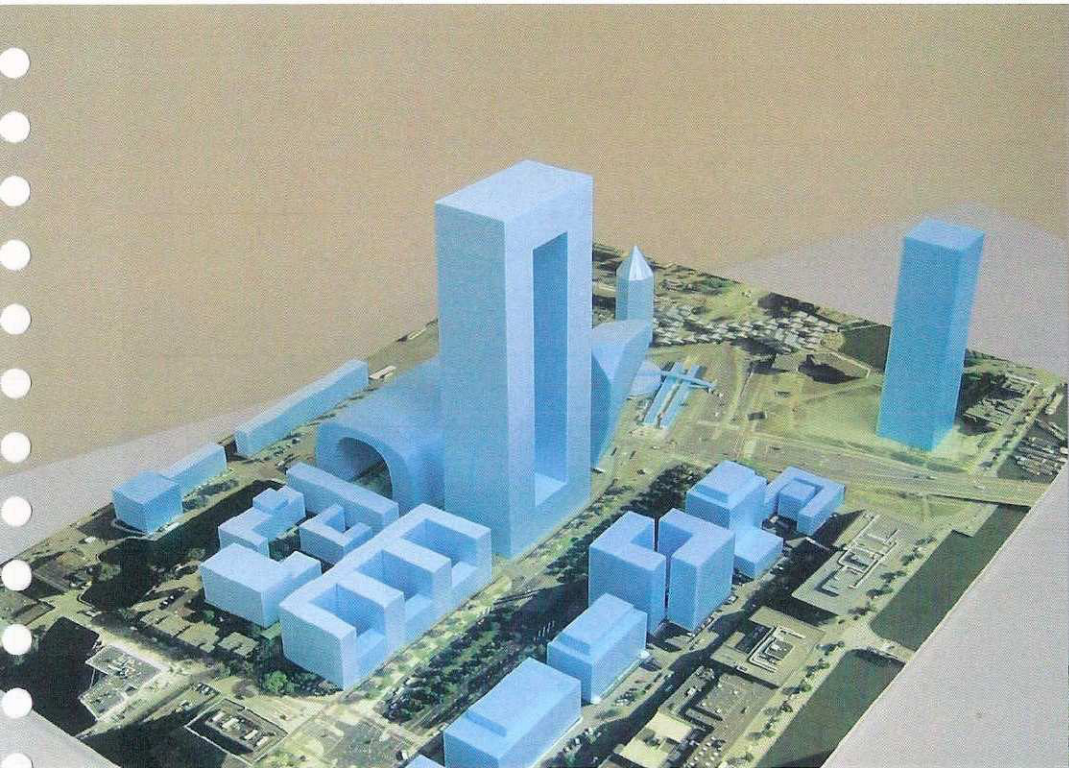
08 De Esch

0 1 2 3 4 500 m

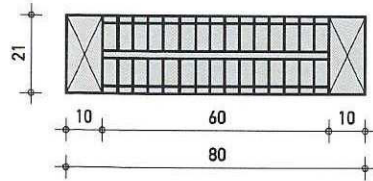

Blaak

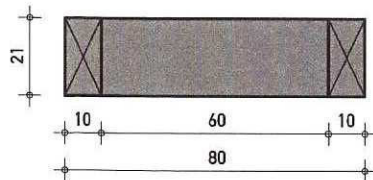

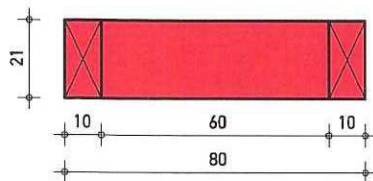
Sky Lobbies

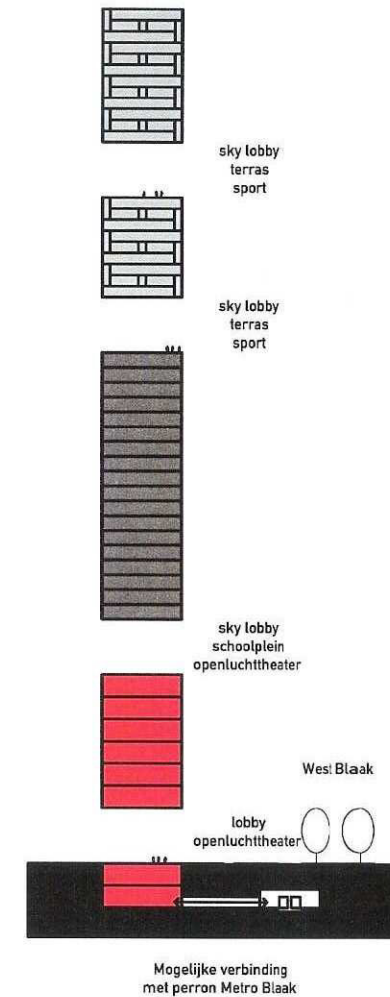
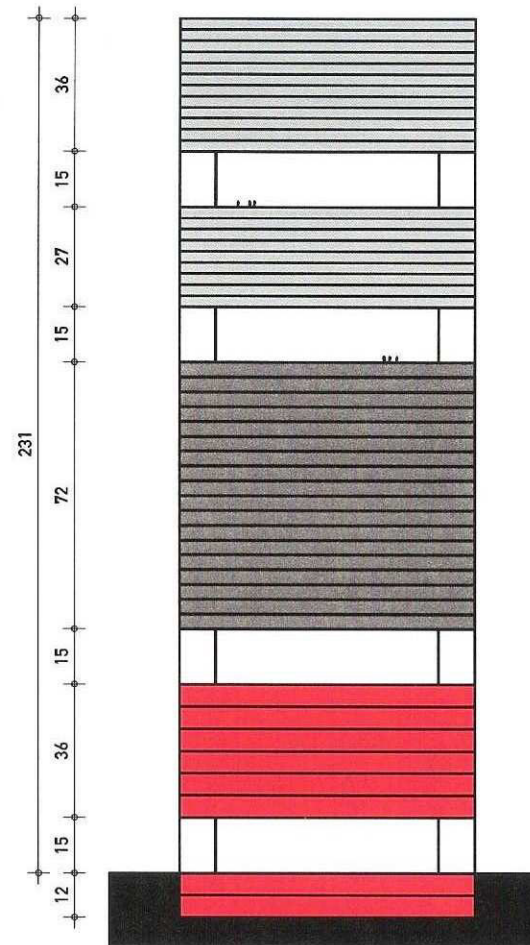
Woningen
1 laag = 1.680 m²
21 lagen = 36.000 m²
hoogte = 63 m

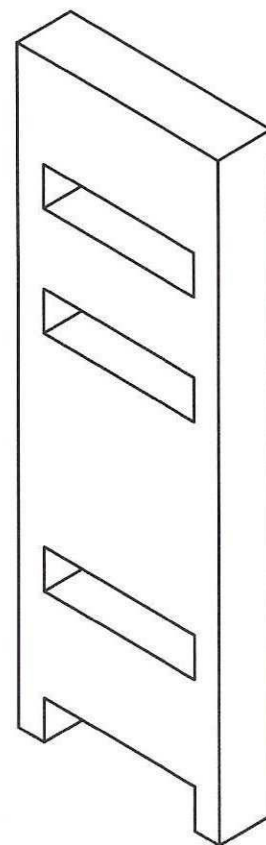

Grafisch Lyceum
1 laag = 1.680 m²
18 lagen = 30.000 m²
hoogte = 72 m

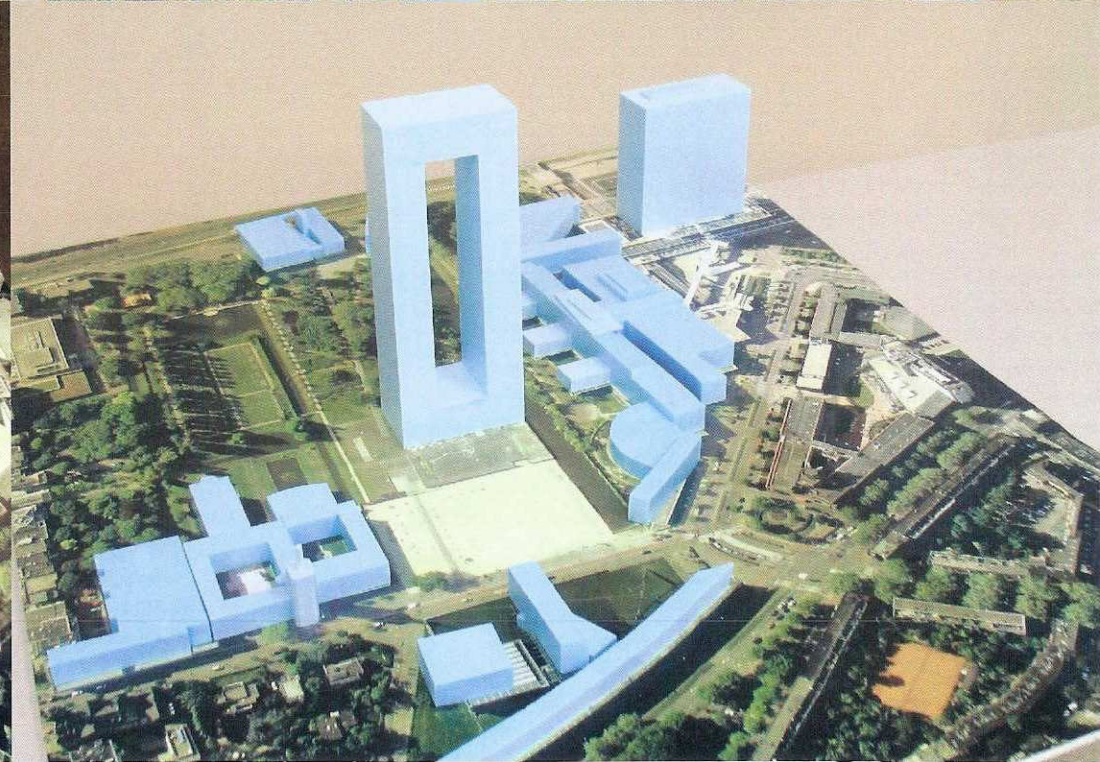
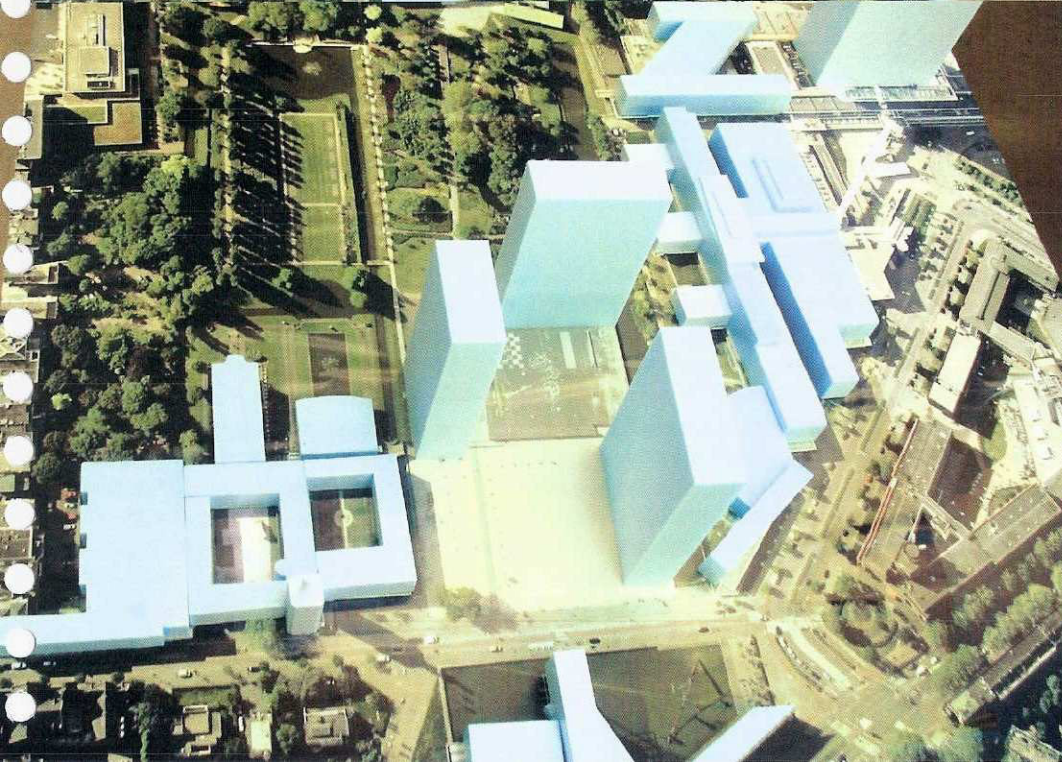
Theater +
1 laag = 1.680 m²
8 lagen = 14.000 m²
hoogte = 48 m

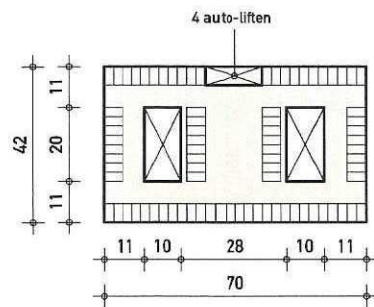

Museumpark

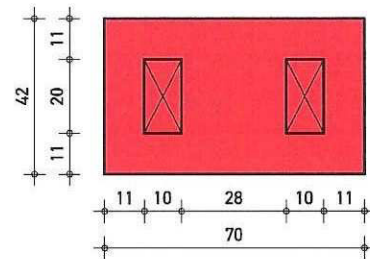

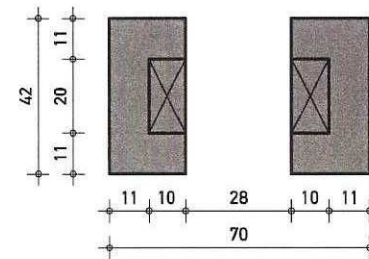
Grote O

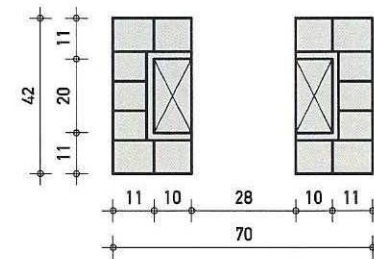
Parkeren
 1 laag = 2.500 m² / ca. 82 pp
 5 lagen = 15.000 m² / ca. 410 pp
 hoogte = 15 m

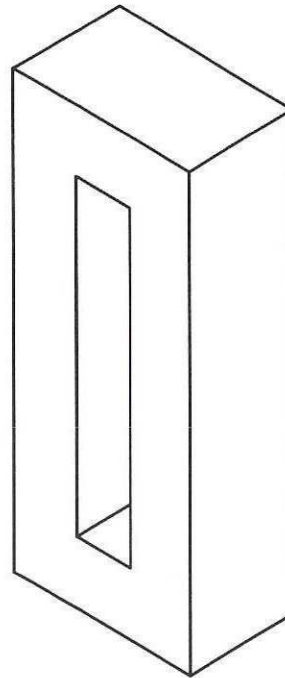
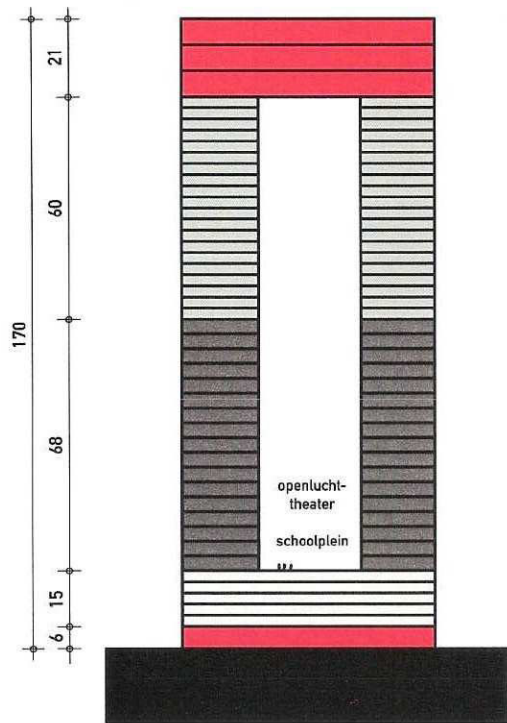
Theater +
 1 laag = 3.000 m²
 5 lagen = 14.000 m²
 hoogte = 48 m

Grafisch Lyceum
 1 laag = 2 x 880 m²
 17 lagen = 30.000 m²
 hoogte = 68 m

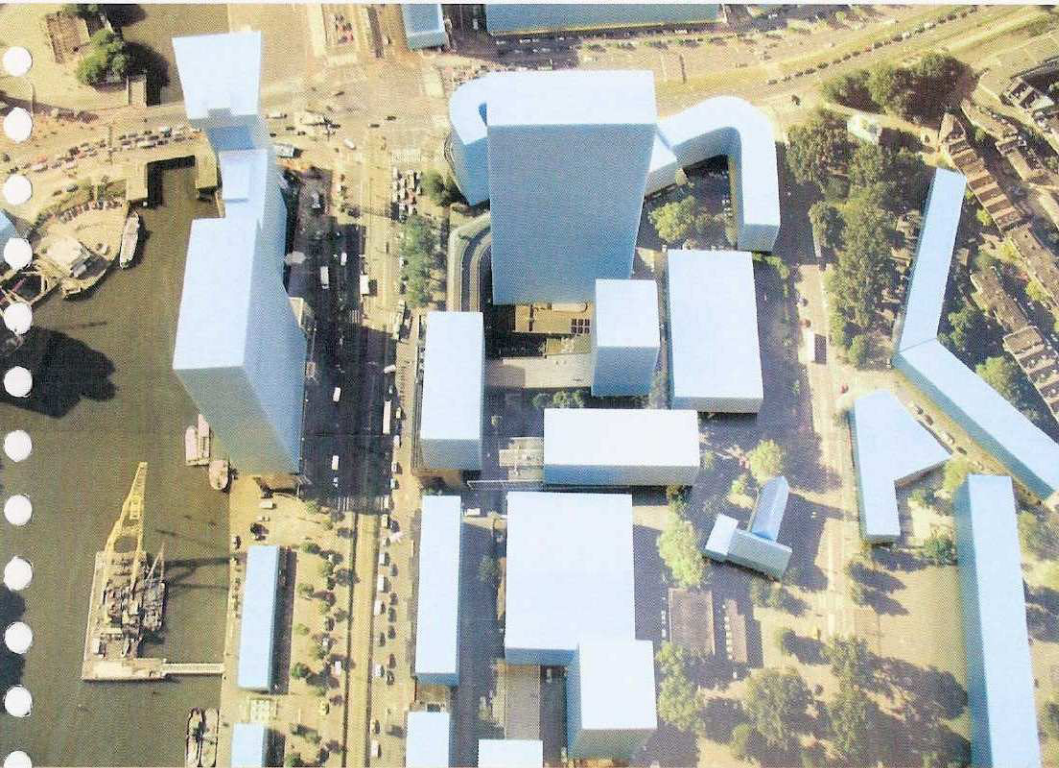

Woningen
 1 laag = 2 x 880 m²
 20 lagen = 36.000 m²
 hoogte = 60 m

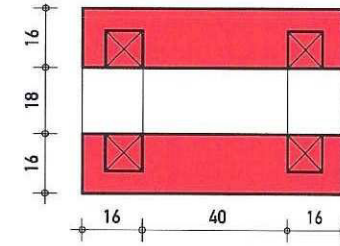

Bahn

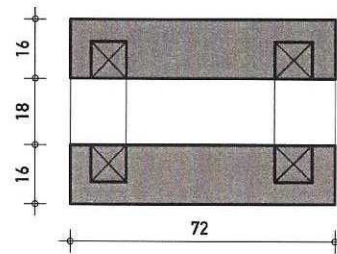

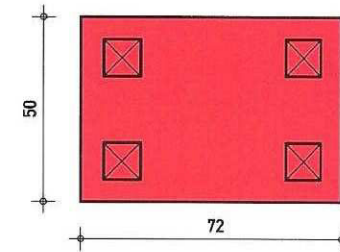
Kapla Toren

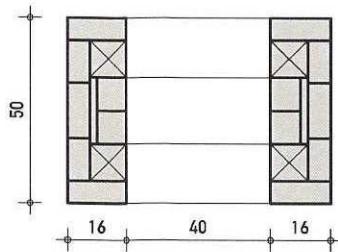
Theater +
 1 laag = $2 \times 1.150 \text{ m}^2$
 4 lagen = 9.200 m^2
 hoogte = 24 m

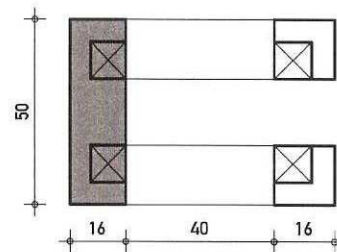
Grafisch Lyceum
 1 laag = $2 \times 1.150 \text{ m}^2$
 4 x 6 lagen = 27.600 m^2
 hoogte = $2 \times 24 \text{ m}$

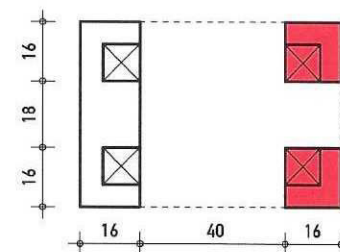
Theater +
 1 laag = 3.600 m^2
 hoogte = 6 m

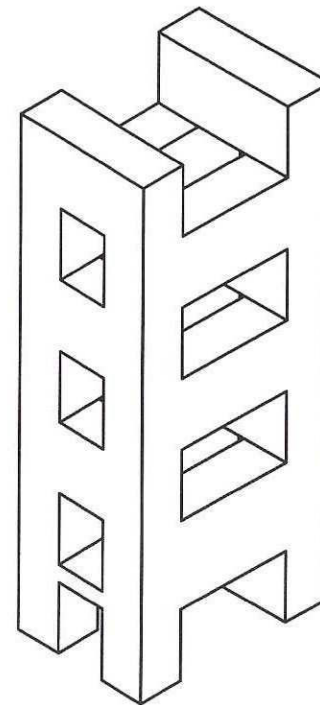
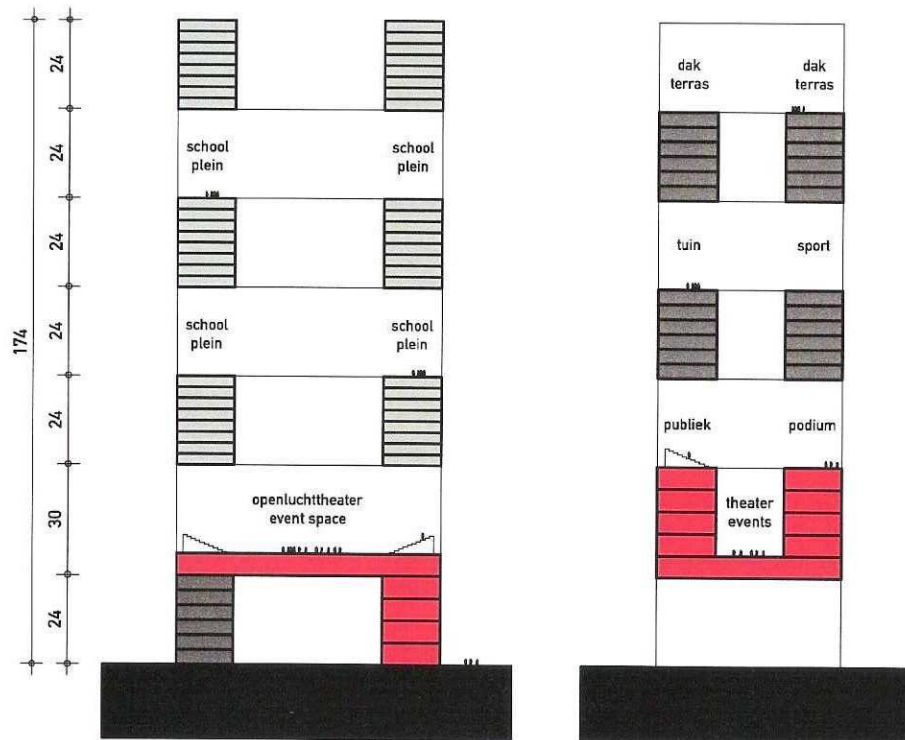
Woningen
 1 laag = $2 \times 800 \text{ m}^2$
 3 x 8 lagen = 36.000 m^2
 hoogte = $3 \times 24 \text{ m}$

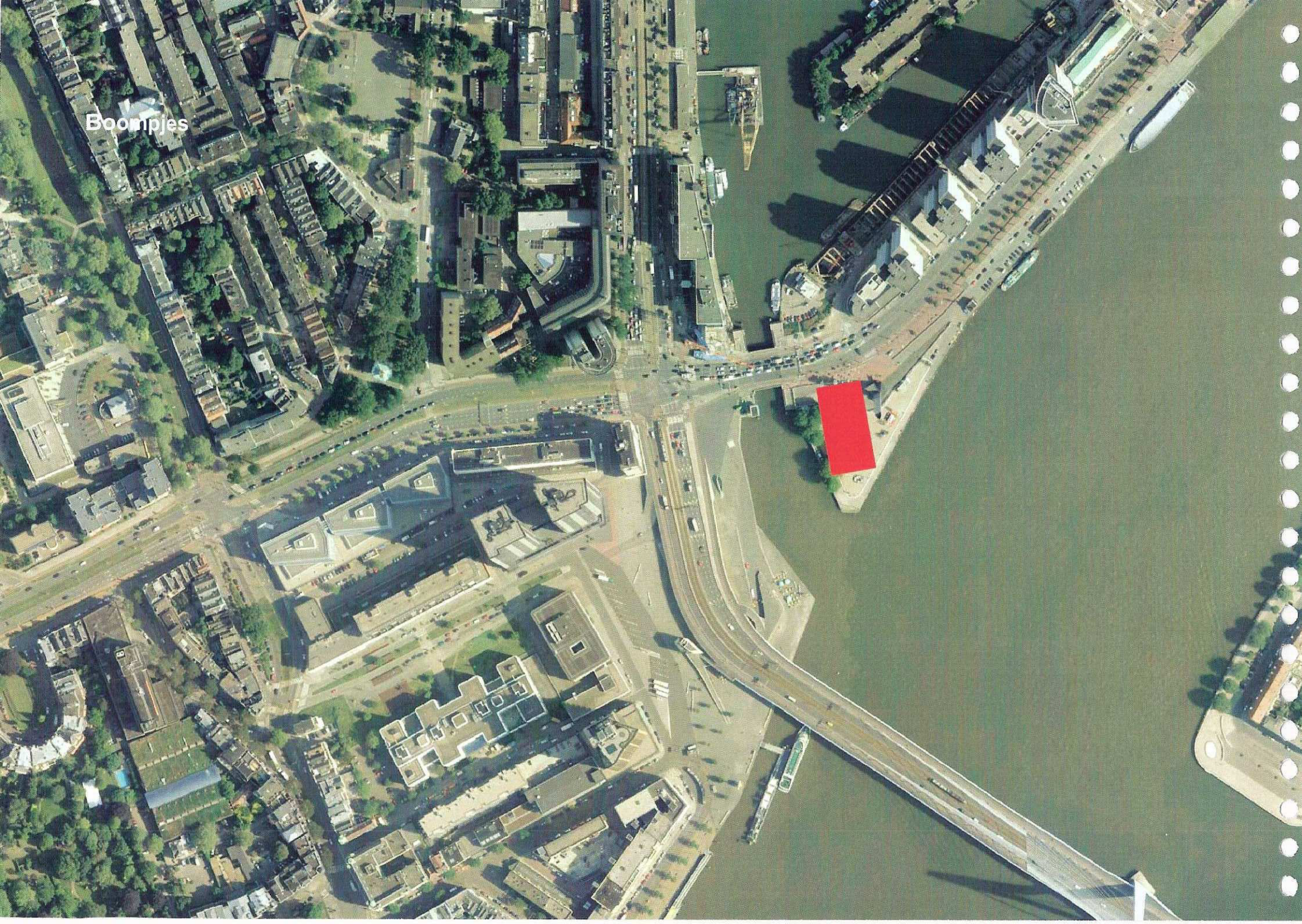
Grafisch Lyceum
 1 laag = 800 m^2
 6 lagen = 4.800 m^2
 hoogte = 24 m

Theater +
 1 laag = 1.000 m^2
 10 lagen = 10.000 m^2
 hoogte = 60 m

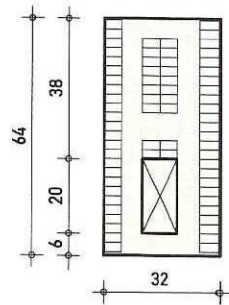

Boompjes

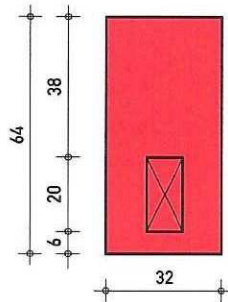

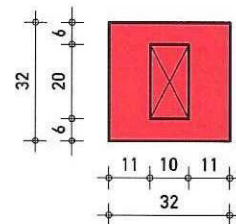
Toren

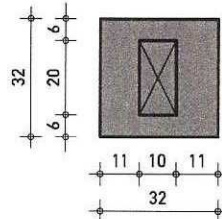
Parkeren
 1 laag = 2.000 m²/ ca. 70 pp
 6 lagen = 10.000 m²/ ca. 420 pp
 hoogte = -18 m

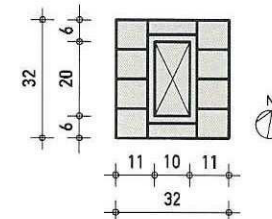
Theater +
 1 laag = 2.000 m²
 hoogte = -6 m

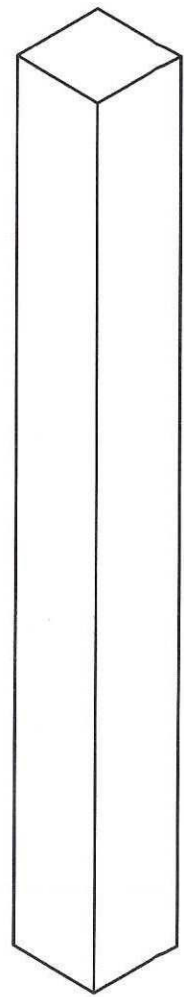
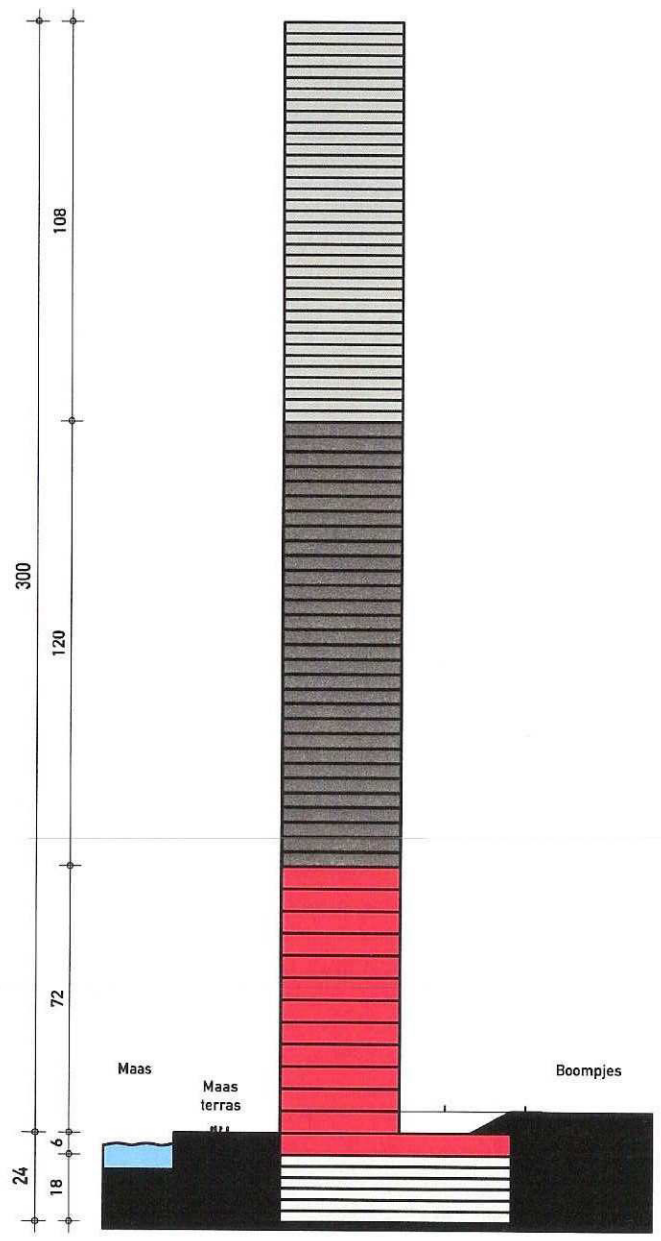
Theater +
 1 laag = 1.000 m²
 12 lagen = 12.000 m²
 hoogte = 72 m

Grafisch Lyceum
 1 laag = 1.000 m²
 30 lagen = 30.000 m²
 hoogte = 120 m

Woningen
 1 laag = 1.000 m²
 36 lagen = 36.000 m²
 hoogte = 108 m

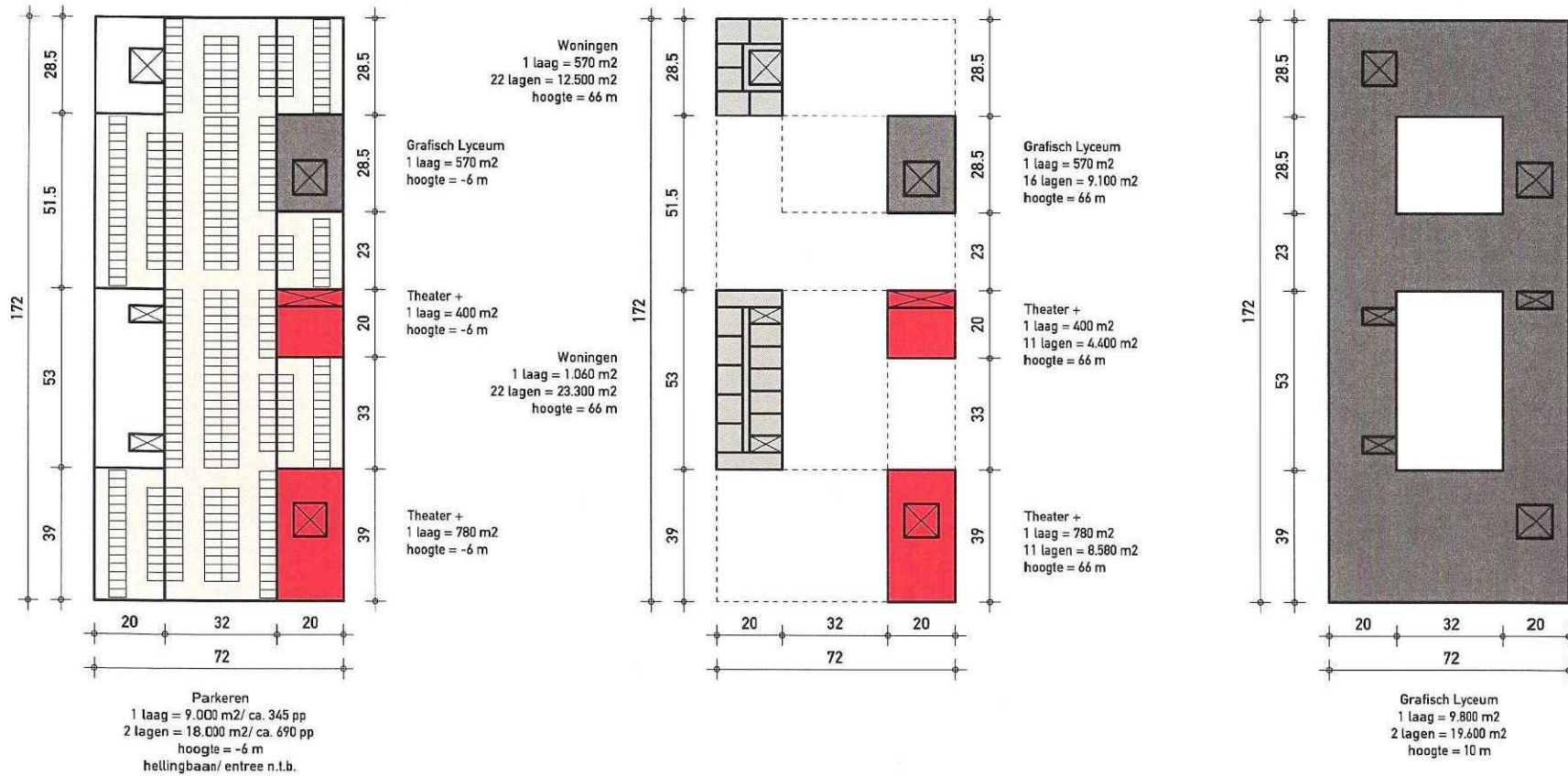

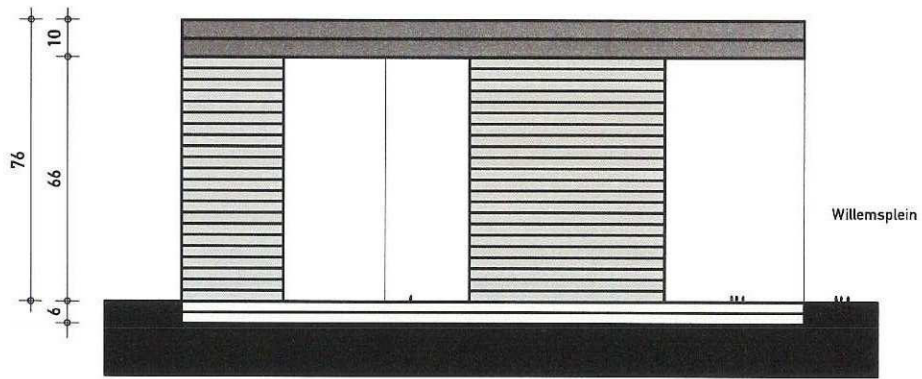
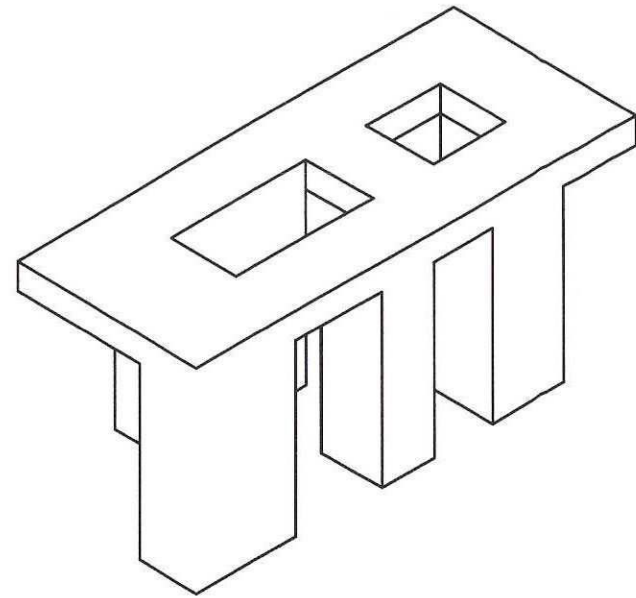
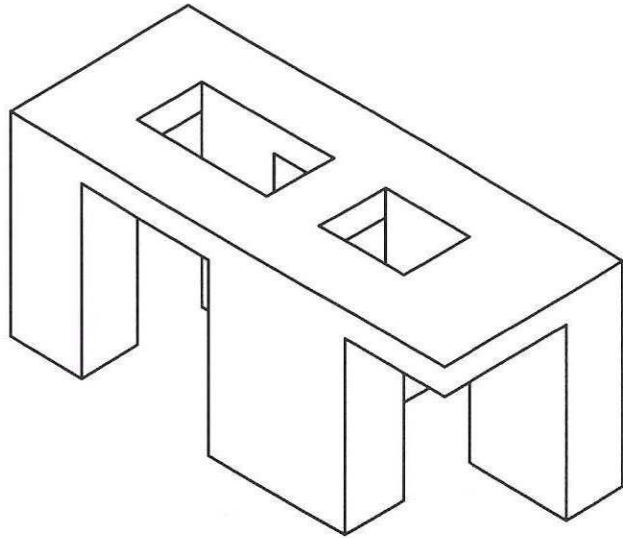
Zalmhaven

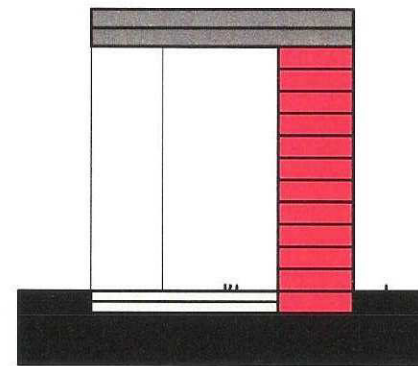

Dok

Zuid Gevel

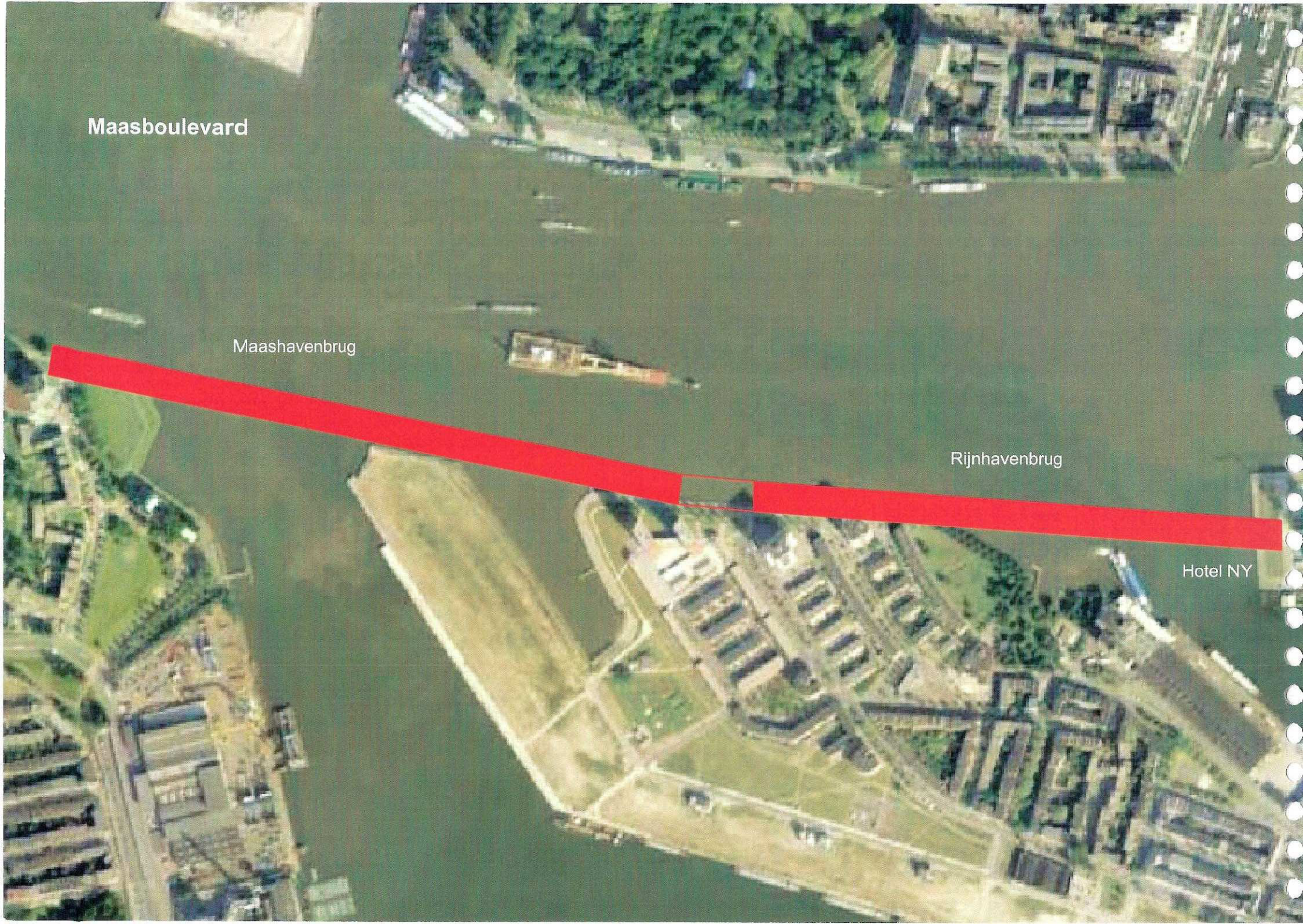
Oost Gevel
Willemsplein

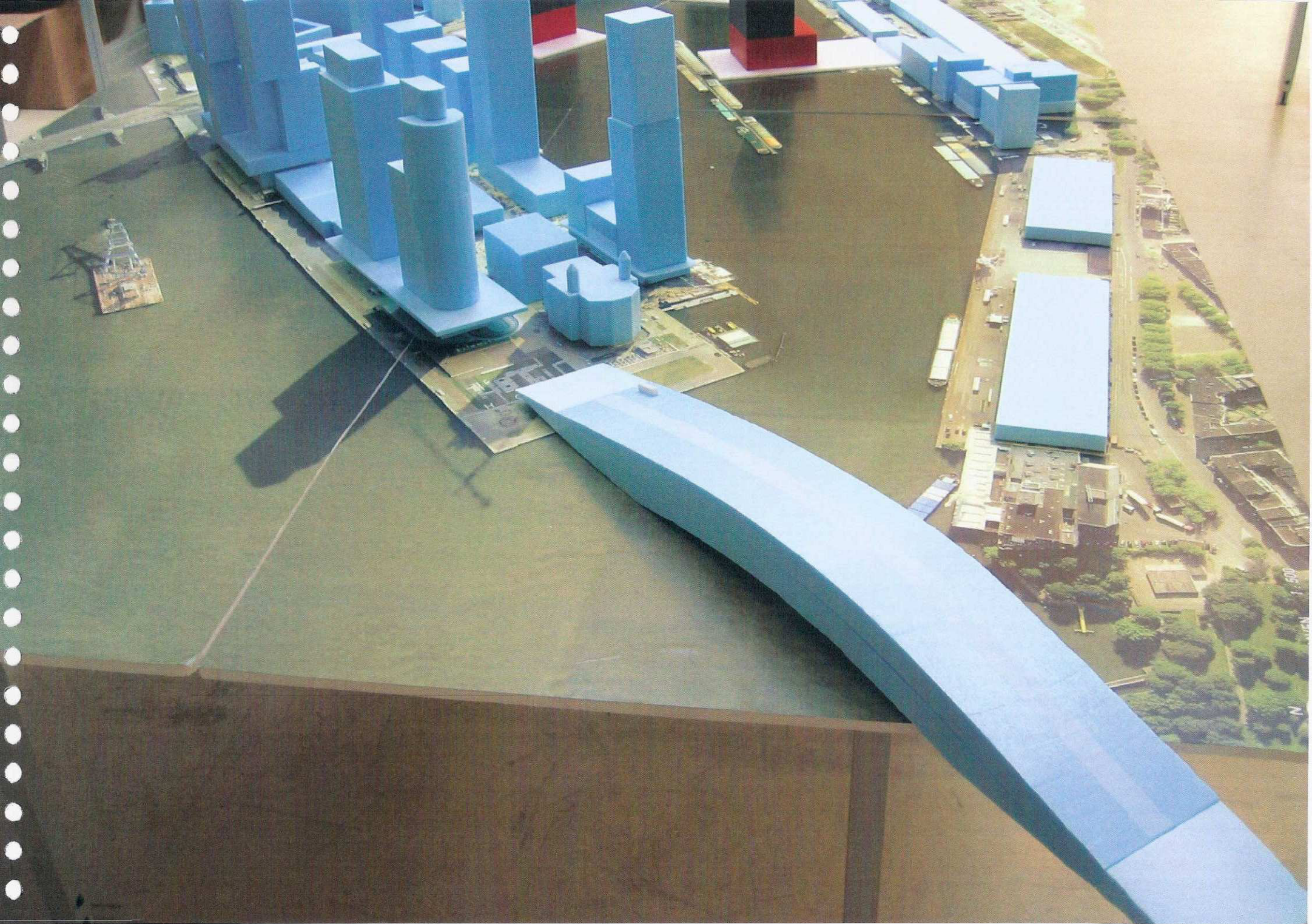
Maasboulevard

Maashavenbrug

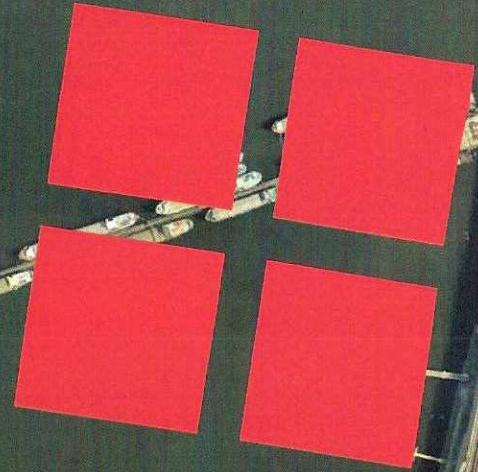
Rijnhavenbrug

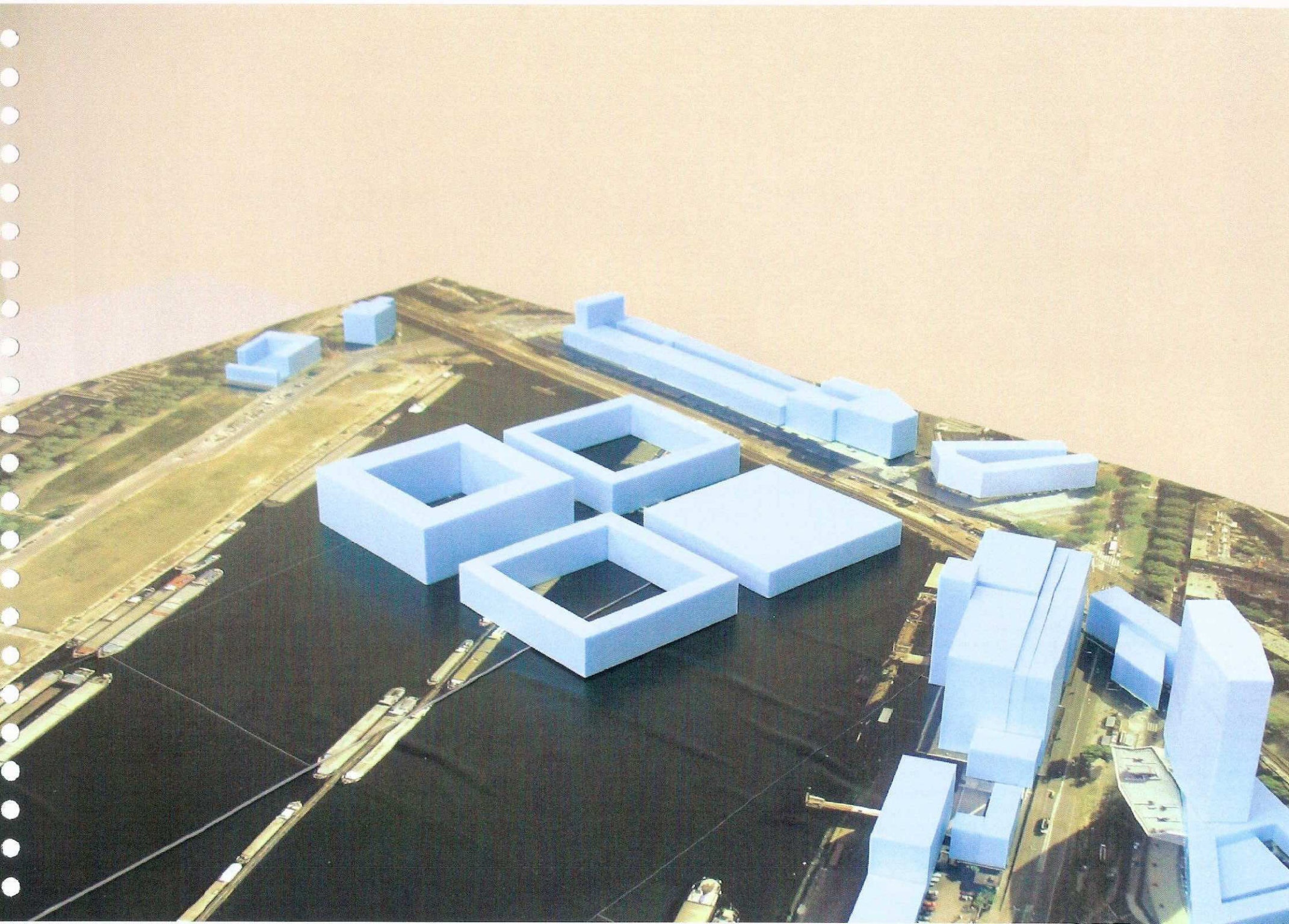
Hotel NY

Maashaven

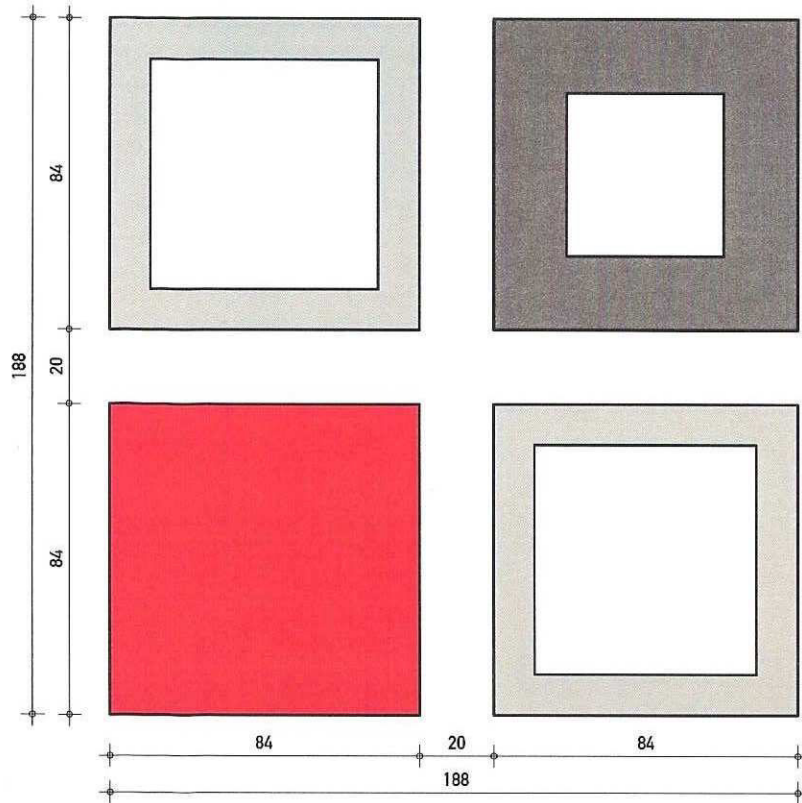
Archipel

Woningen
 1 laag = 3.000 m²
 6 lagen = 18.000 m²
 hoogte = 18 m

Grafisch Lyceum
 1 laag = 4.300 m²
 7 lagen = 30.000 m²
 hoogte = 28 m

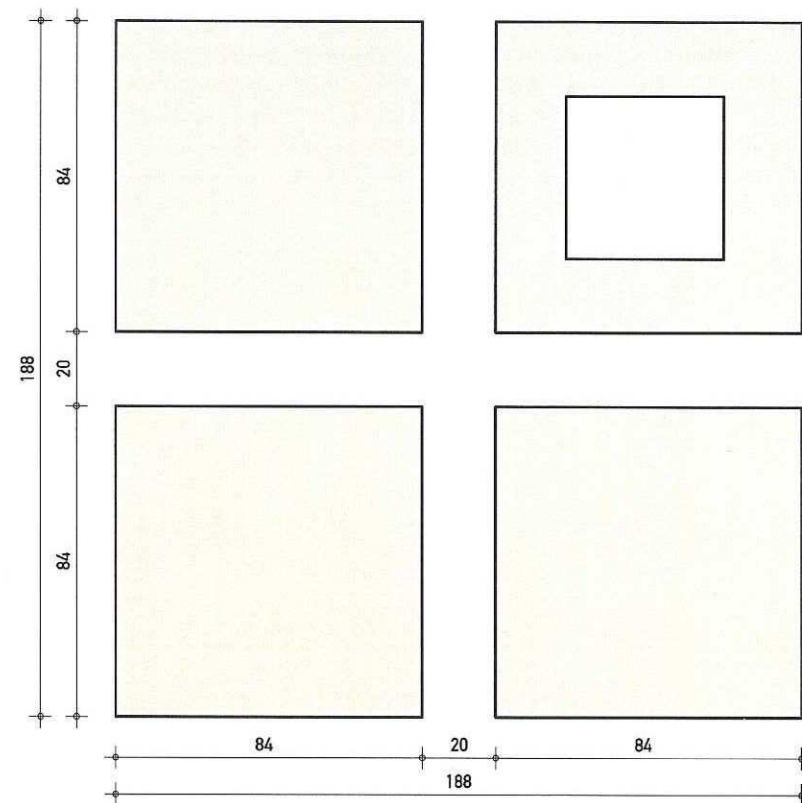
Parkeren Woningen
 1 laag = 7.000 m² / ca 280 pp
 hoogte = -3 m

Parkeren Grafisch Lyceum
 1 laag = 4.300 m² / ca 170 pp
 hoogte = -3 m

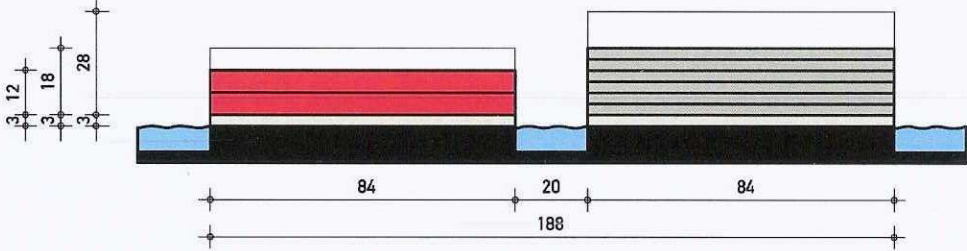
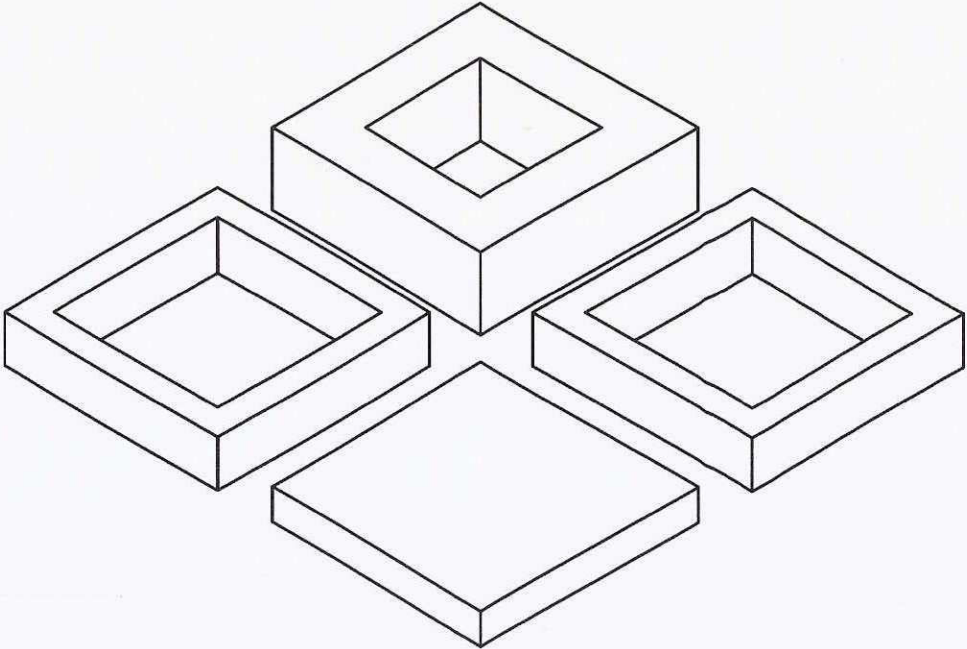
Theater +
 1 laag = 7.000 m²
 2 lagen = 14.000 m²
 hoogte = 12 m

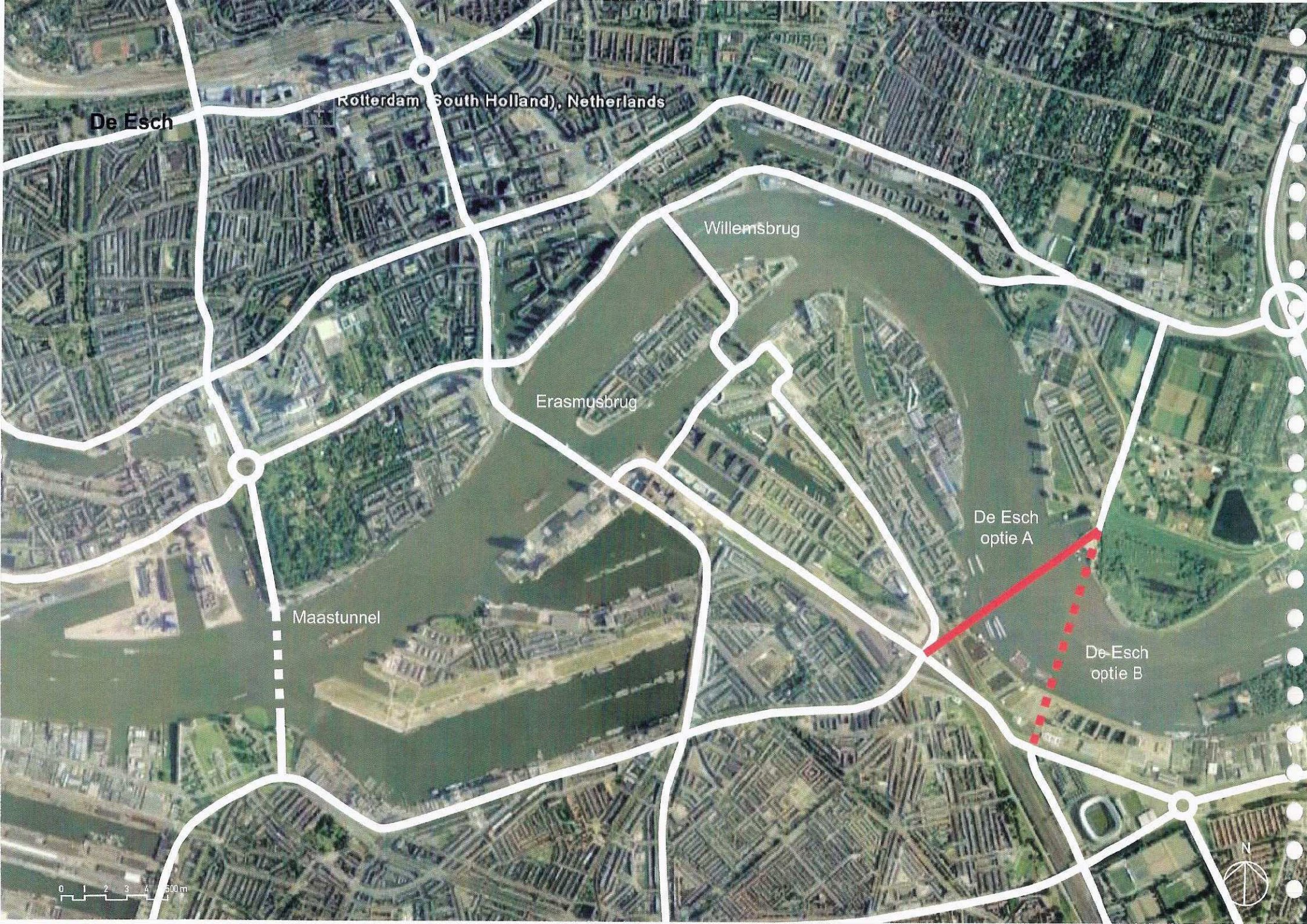
Woningen
 1 laag = 3.000 m²
 6 lagen = 18.000 m²
 hoogte = 18 m

Parkeren Theater +
 1 laag = 7.000 m² / ca 280 pp
 hoogte = -3 m

Parkeren Woningen
 1 laag = 7.000 m² / ca 280 pp
 hoogte = -3 m

De Esch

Rotterdam (South Holland), Netherlands

Willemsbrug

Erasmusbrug

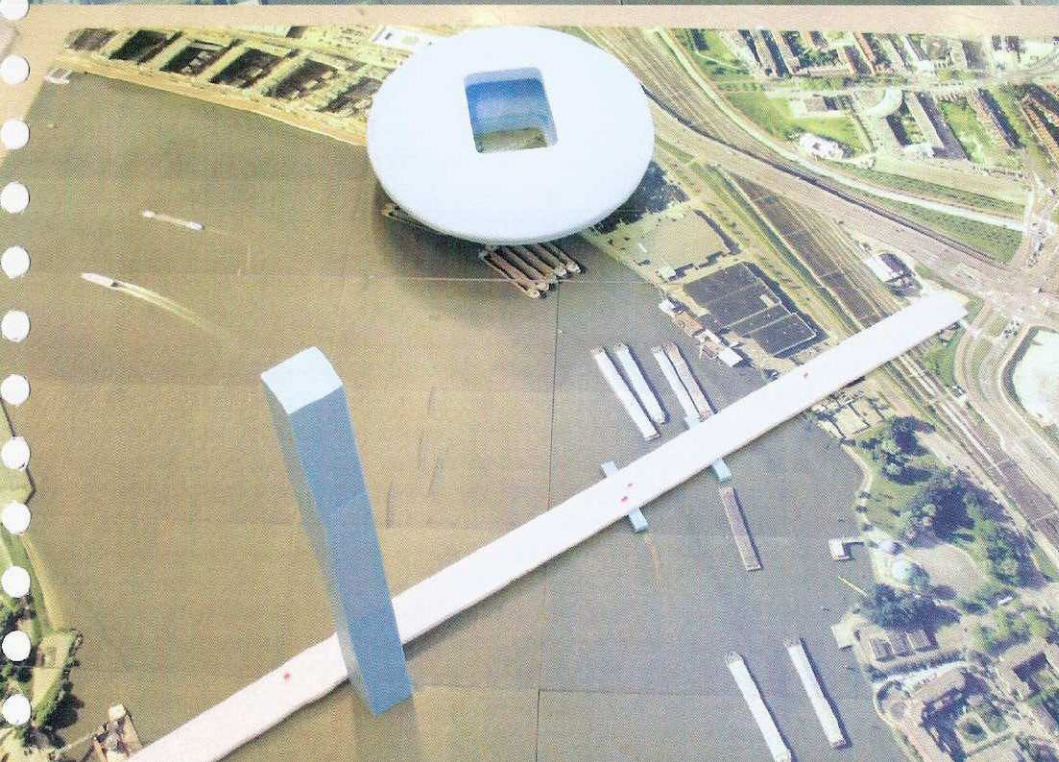
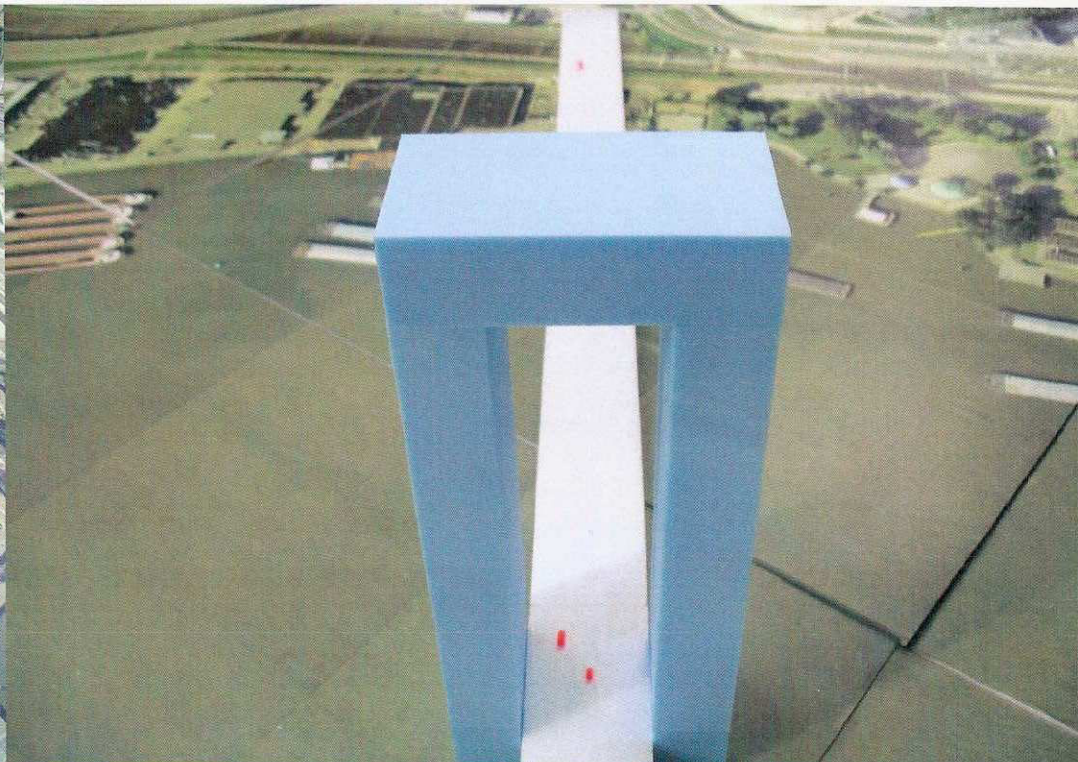
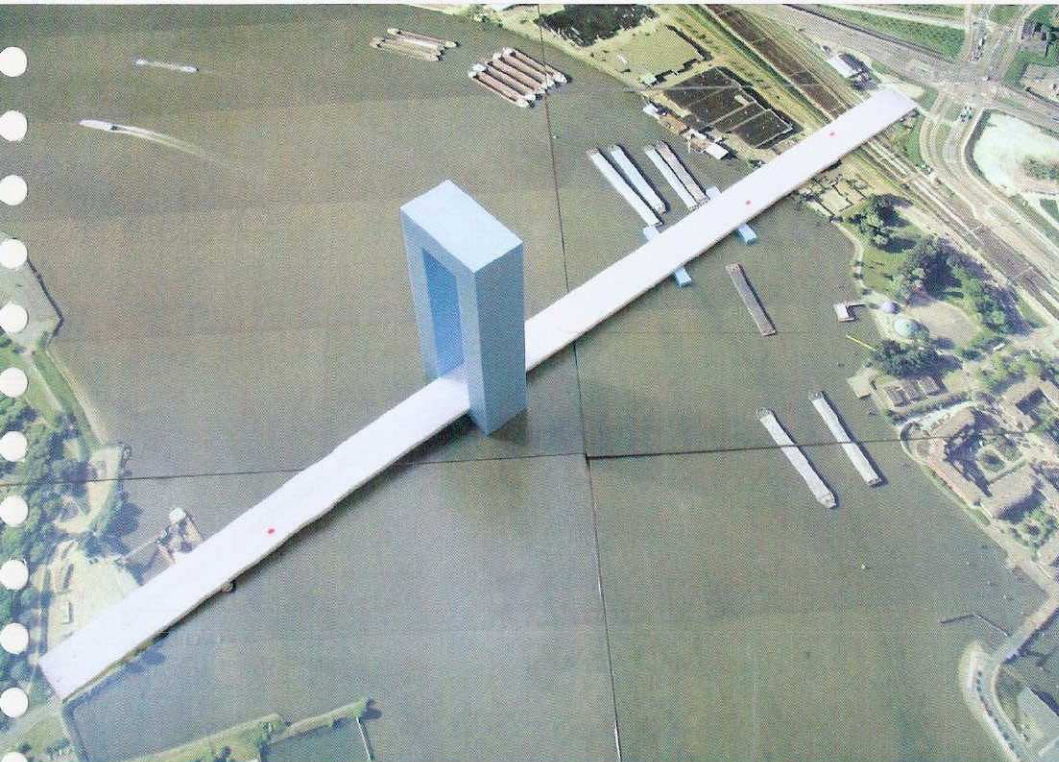
Maastunnel

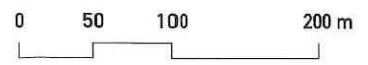
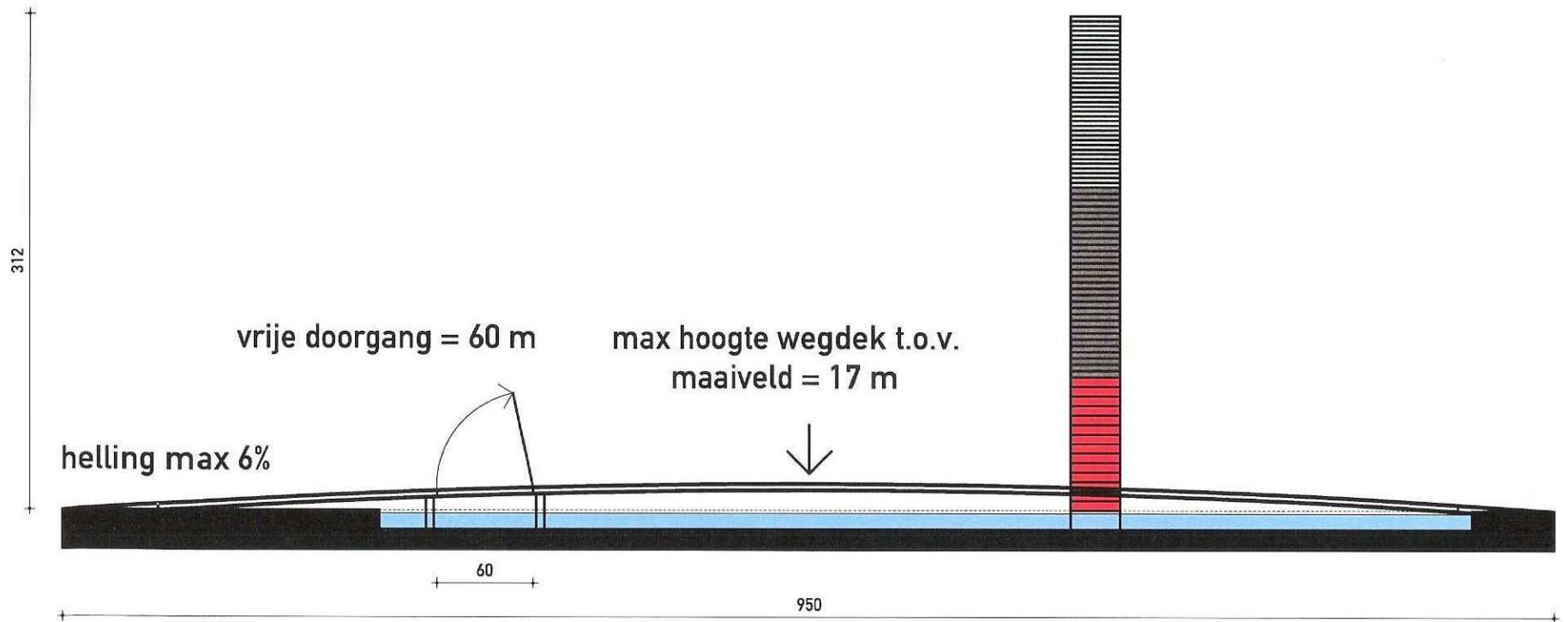
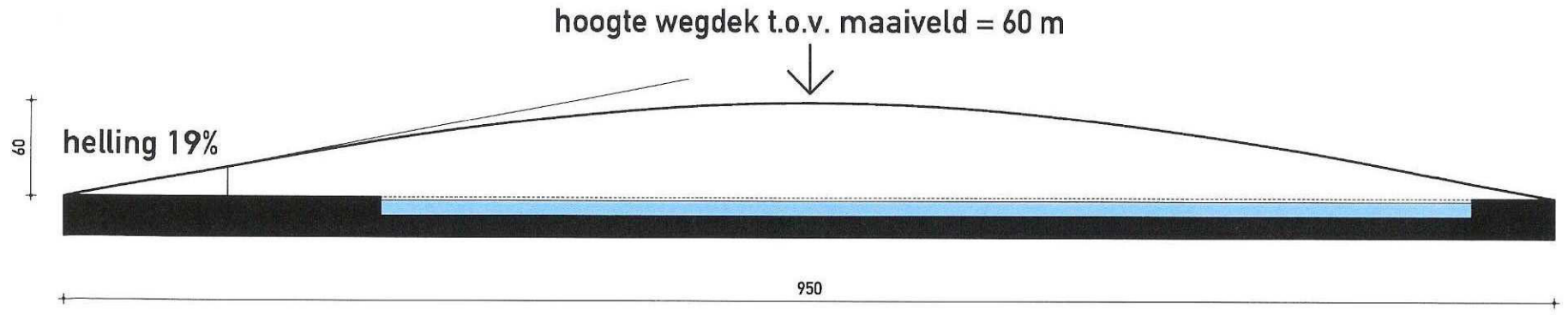
De Esch
optie A

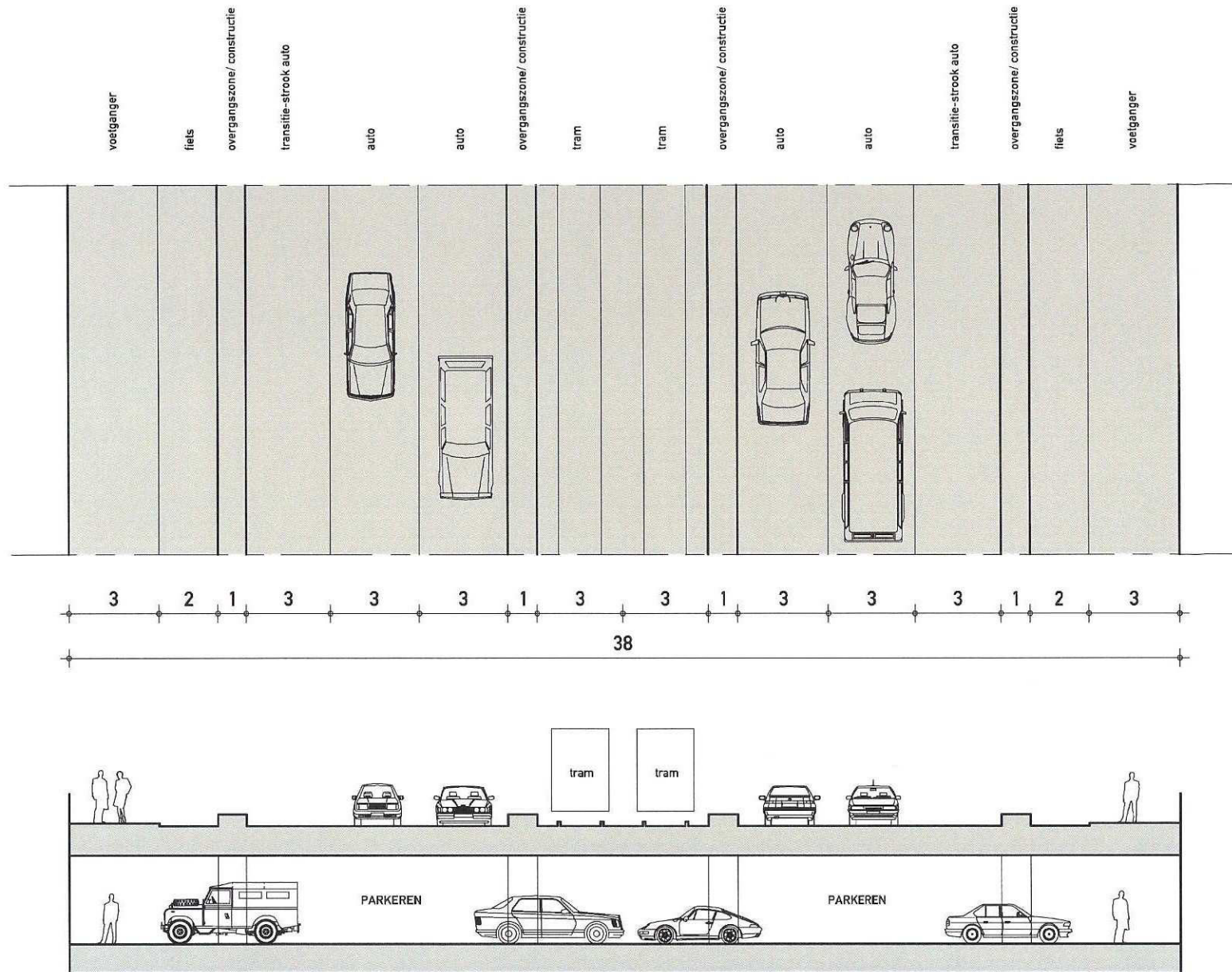
De Esch
optie B

0 1 2 3 4 500 m

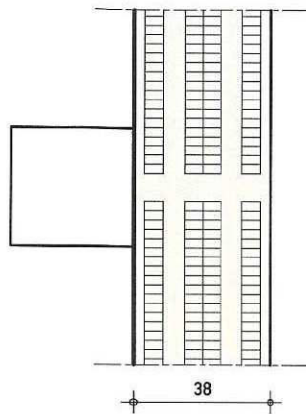

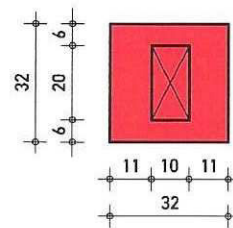

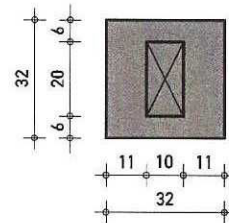
Torenbrug

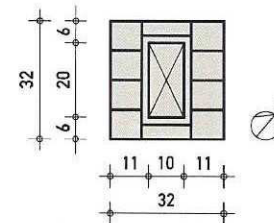
Parkeren onder wegdek van brug
ca 750 m x 38 m = 28.500 m²
ca 1.000 pp
constructieve hoogte = 5 m
vrije hoogte = 3 m

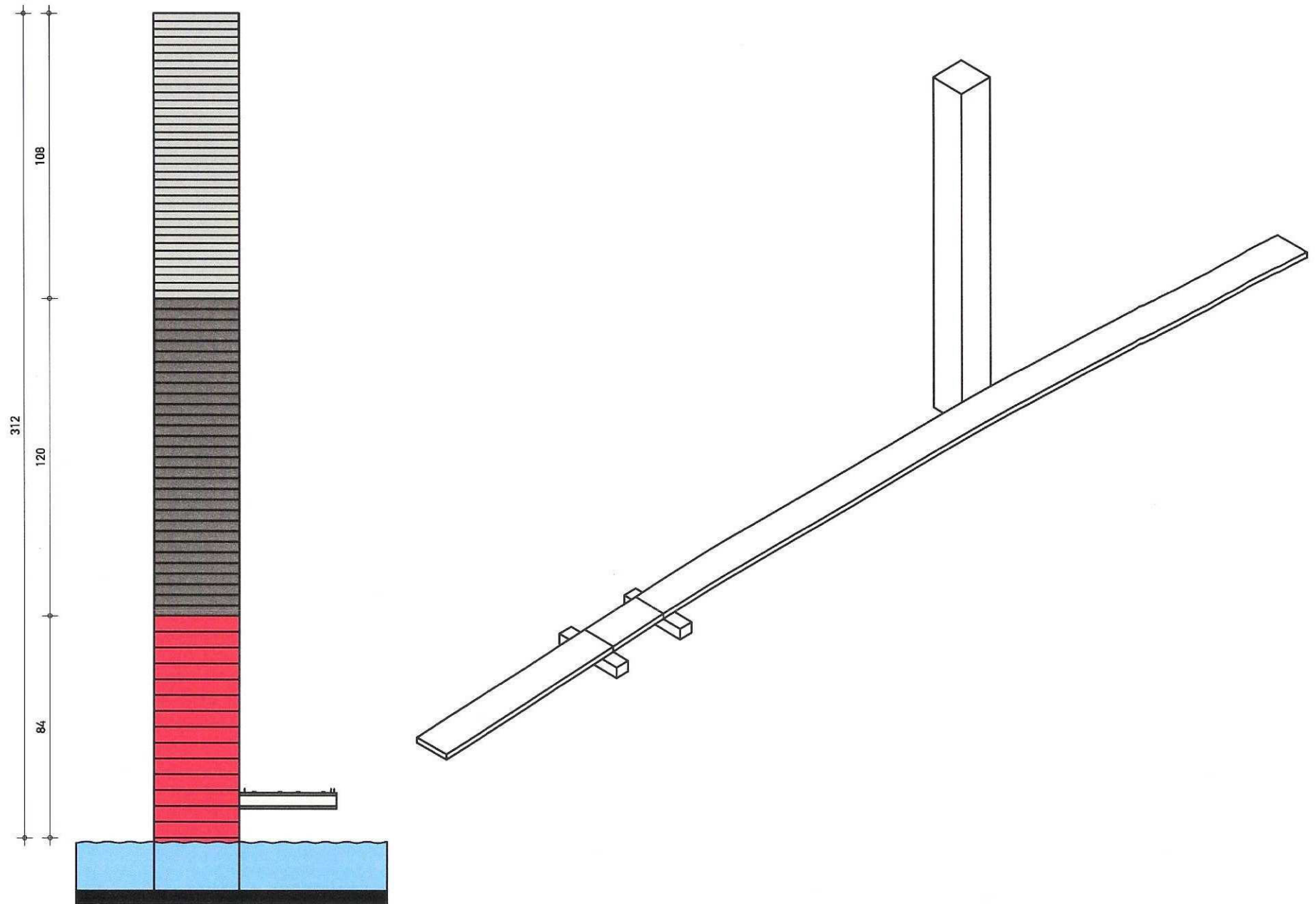
Theater +
1 laag = 1.000 m²
14 lagen = 14.000 m²
hoogte = 84 m

Grafisch Lyceum
1 laag = 1.000 m²
30 lagen = 30.000 m²
hoogte = 120 m

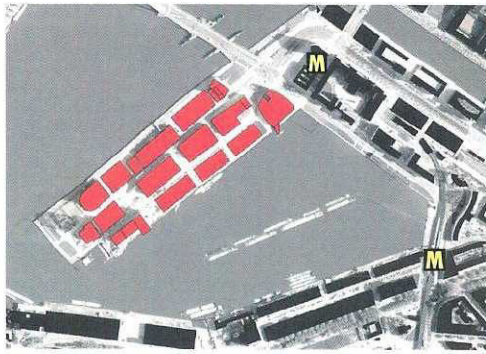

Woningen
1laag = 1.000 m²
36 lagen = 36.000 m²
hoogte = 108 m

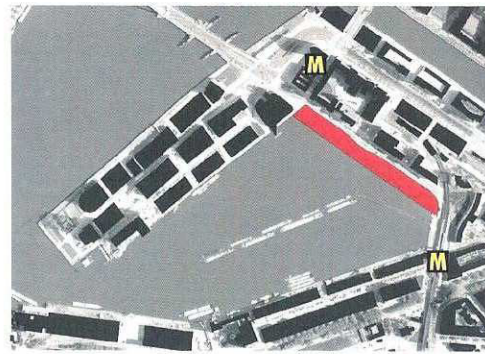

Rijnhaven

01. De Kop van Zuid zal rond 2012 zijn uitgegroeid tot een volwaardig stadscentrum in Rotterdam waardoor nieuwe kansen en verwachtingen ontstaan voor de ontwikkeling van de Rijnhaven. Hoe kunnen deze kansen worden benut?

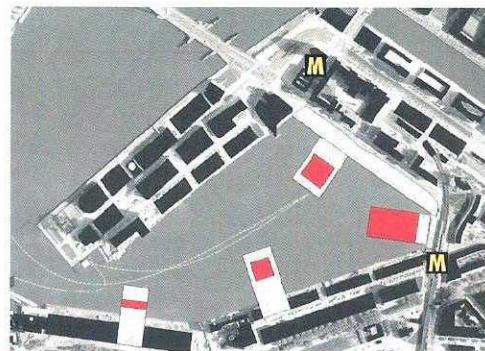
02. Door landwinning kan de Tillebankade veranderen in een boulevard waardoor een aantrekkelijke verbinding ontstaat tussen de Erasmusbrug, de Rijnhaven en Rotterdam Zuid. Onder de boulevard is plaats voor de aanleg van een publieke parkeergarage met 600 – 1.200 parkeerplaatsen.

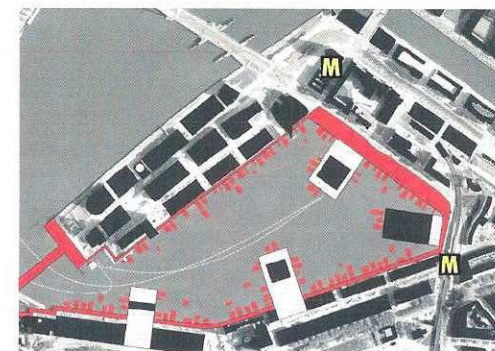
03. Locatie 1: De Beat als toren met verschillende podia aan de Boulevard, in de nabijheid van het Luxor Theater en hogeschool InHolland, met zicht over het water.

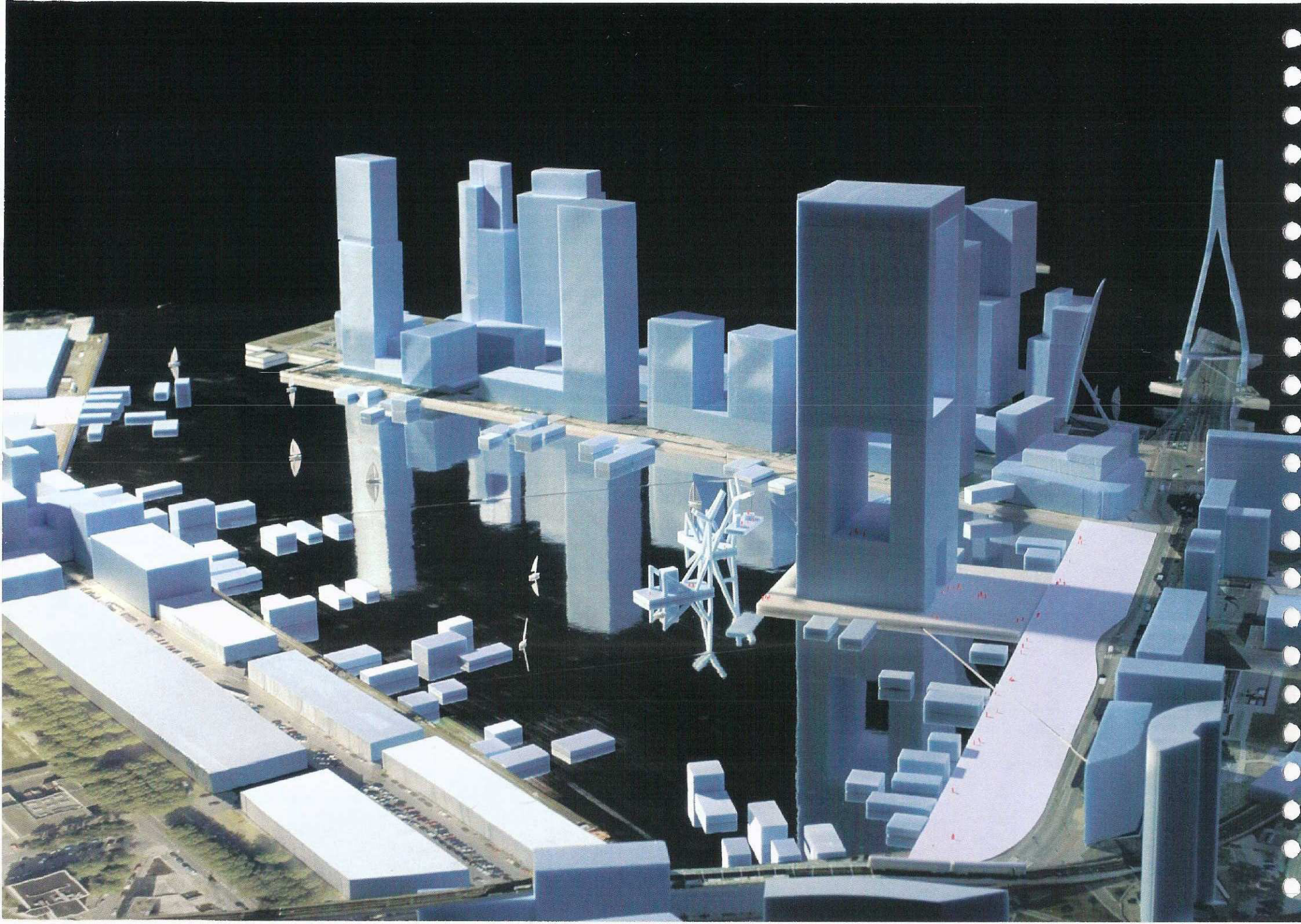
04. Locatie 2: De Beat als hal met verschillende podia als bestemming aan de Boulevard, naast metrostation Rijnhaven, in de nabijheid van hogeschool InHolland, met zicht over het water.

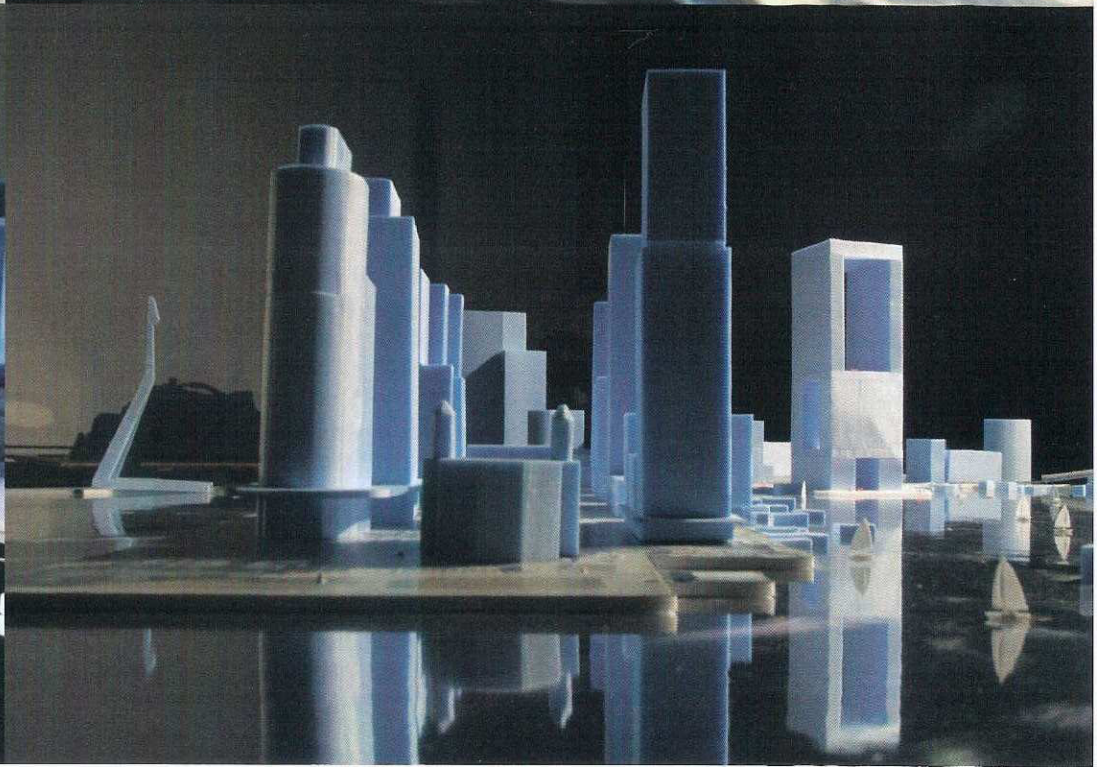
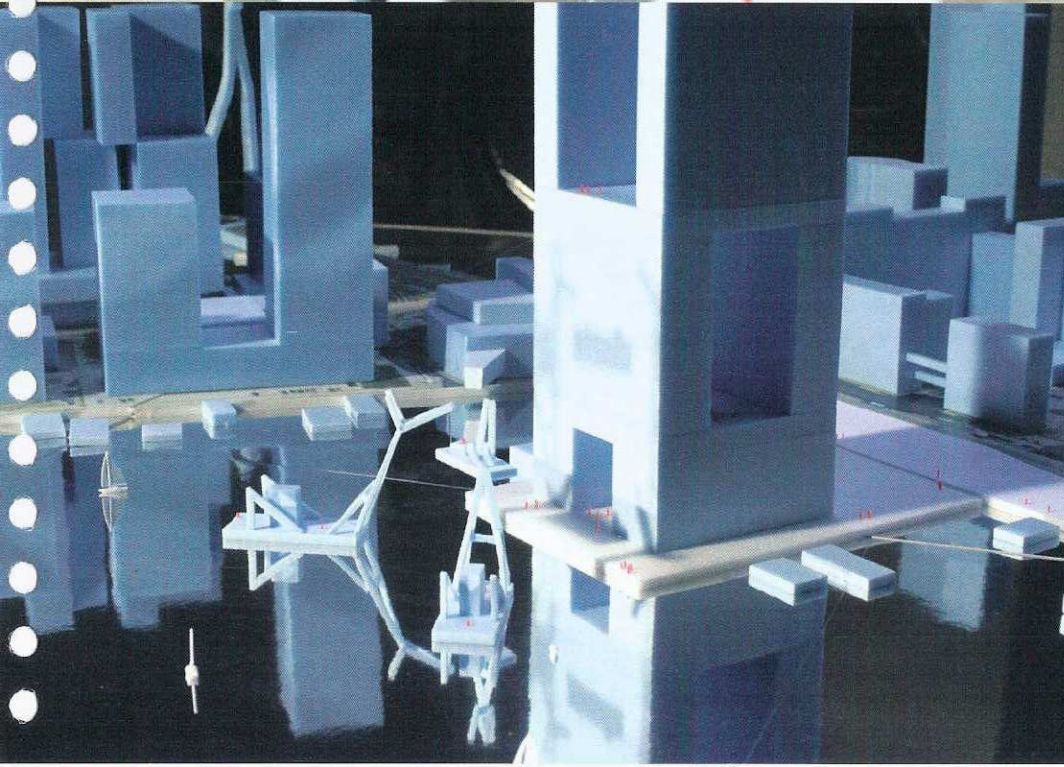
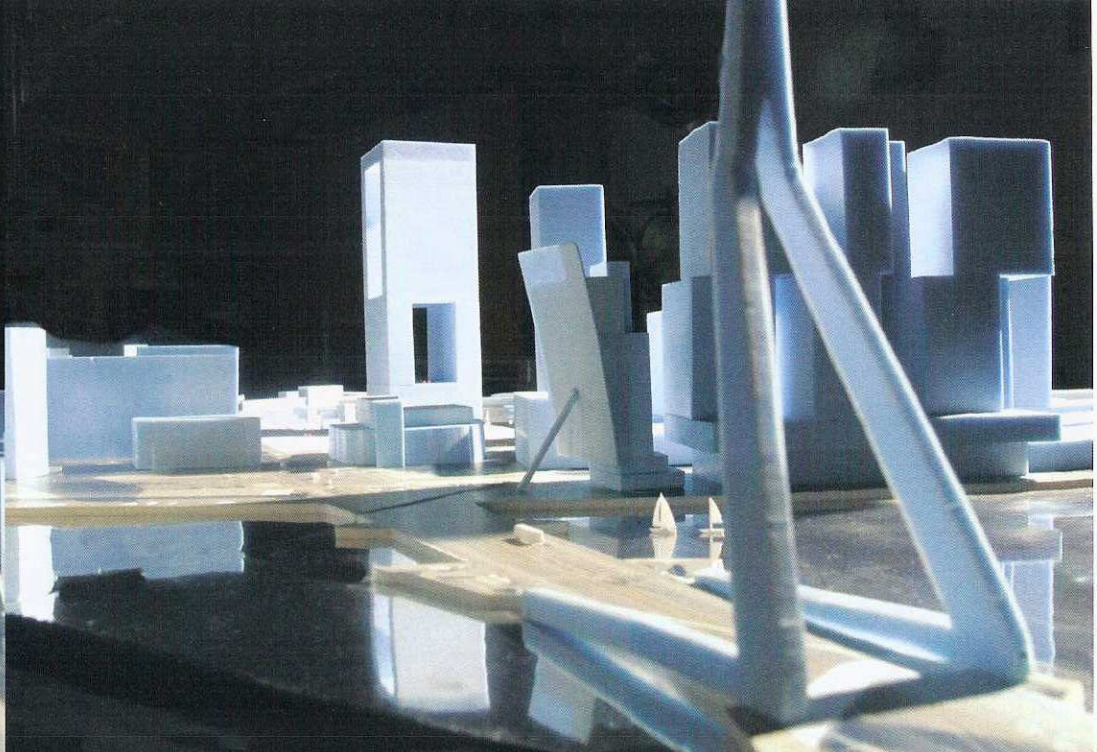

05. De ontwikkeling van De Beat staat niet op zichzelf maar past in een strategische ontwikkeling specifiek voor de Rijnhaven. Vier grote stedelijke volumes markeren het Rijnhavengebied en introduceren een nieuwe maat, schaal, en dichtheid zonder dat het open karakter van de haven en het water verloren gaat.

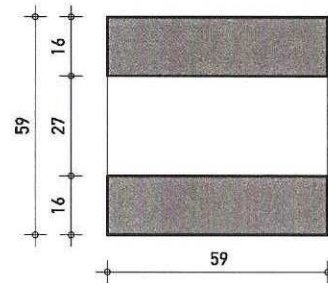
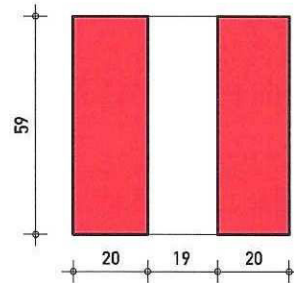
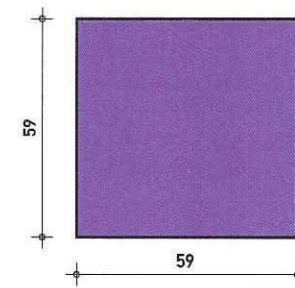
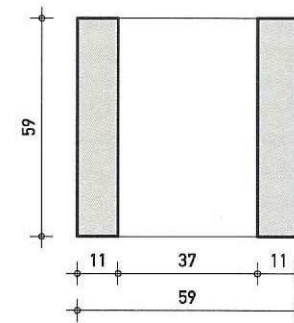
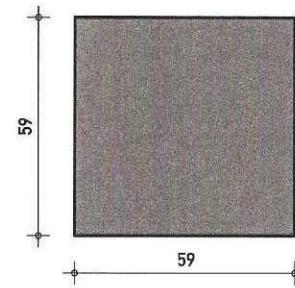
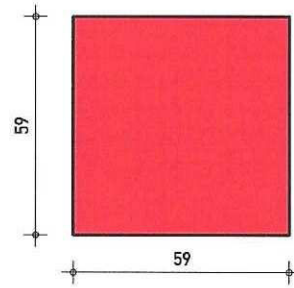
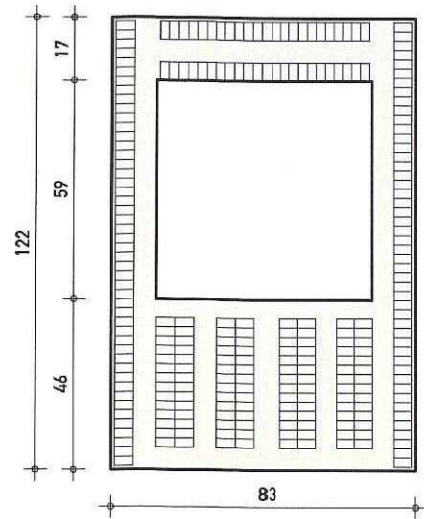

06. Nieuwe bewoners en bezoekers creëren draagvlak voor het animeren van het hele waterfront. Door het aanleggen van flexibele drijvende paviljoens en een route rondom de Rijnhaven met verschillende pleinen ontstaat een levendige publieke ruimte met een uniek karakter. Door deze aanpak heeft Rotterdam de kans om de stad aan beide kanten van de Maas verder te ontwikkelen en een geheel nieuwe stedelijke beleving toe te voegen aan haar stadsbeeld.

Stage Tower

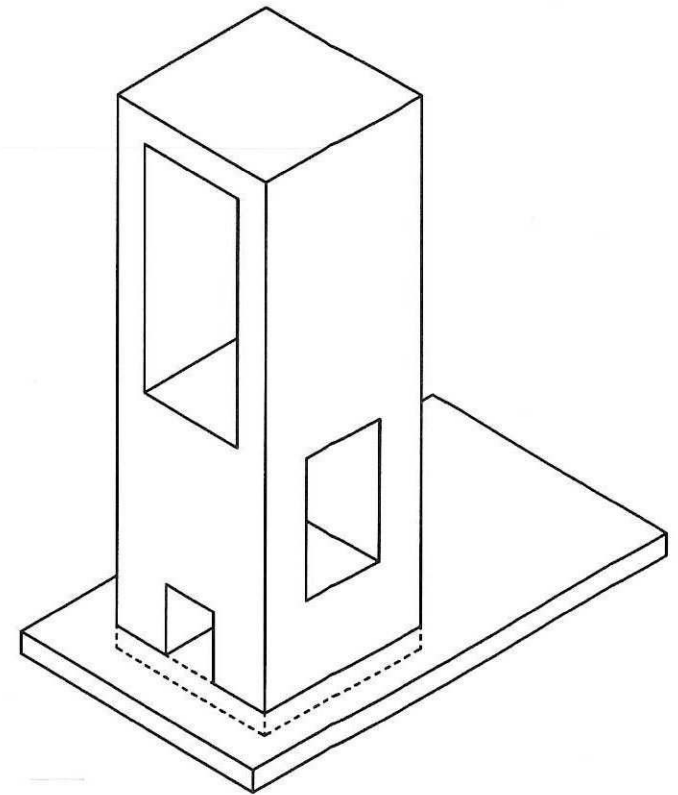
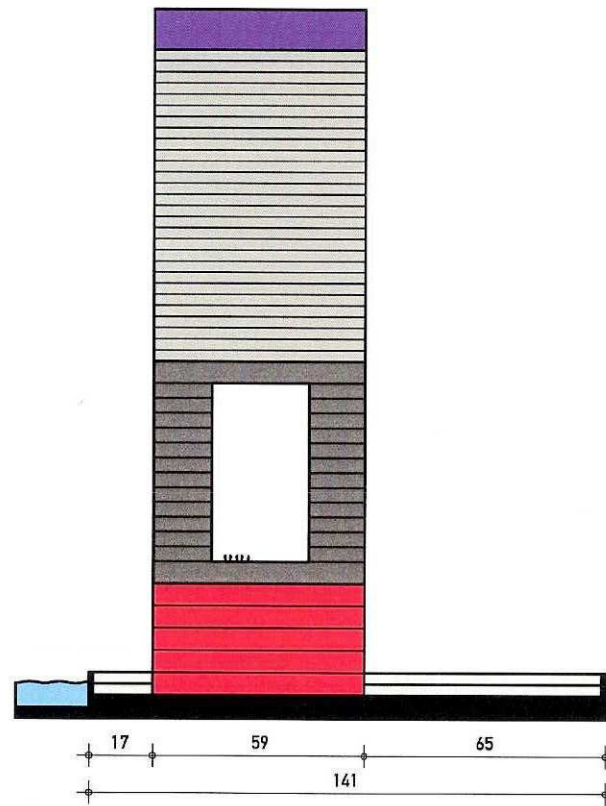
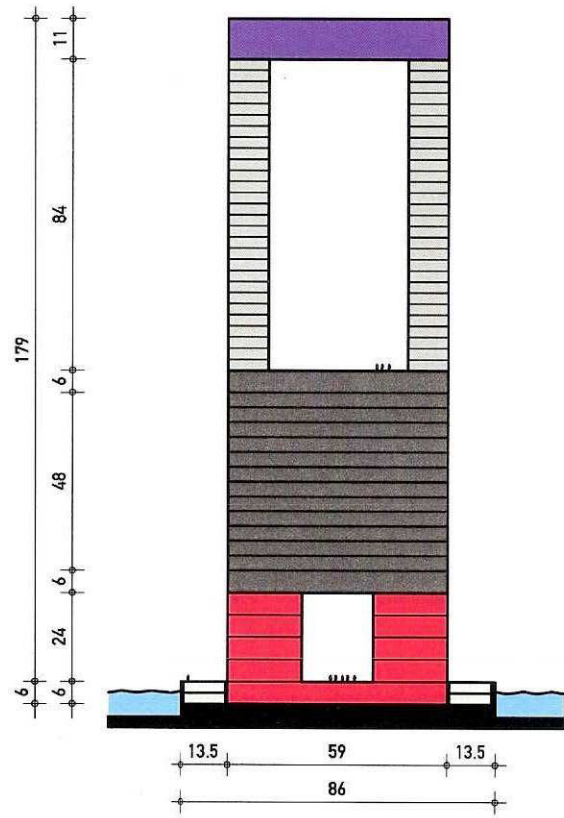
Parkeren
 1 laag = 6.600 m² / ca. 250 pp
 2 lagen = 13.200 m² / ca. 500 pp
 hellingbaan/ entree n.t.b.

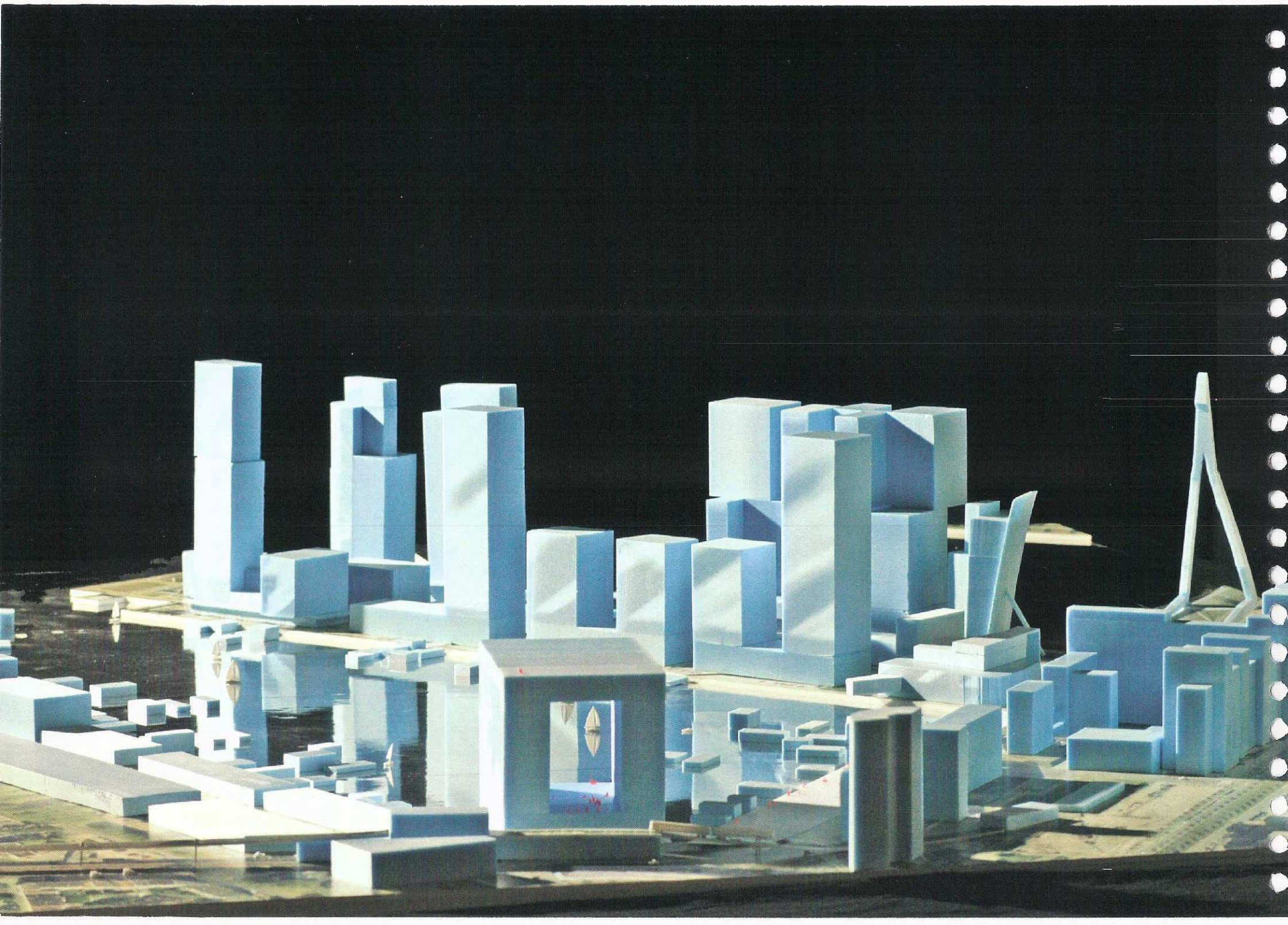
Theater+
 1 laag = 3.500 m²
 2 X 4 lagen = 9.600 m²
 Totaal = 14.000 m²

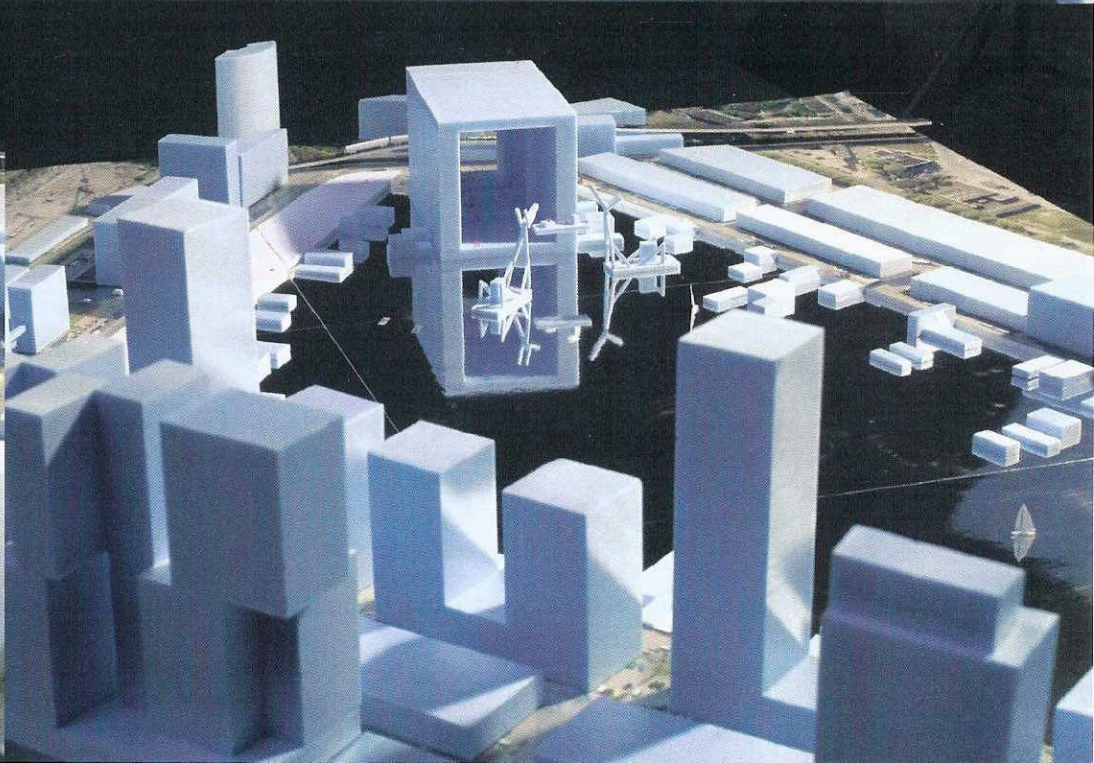
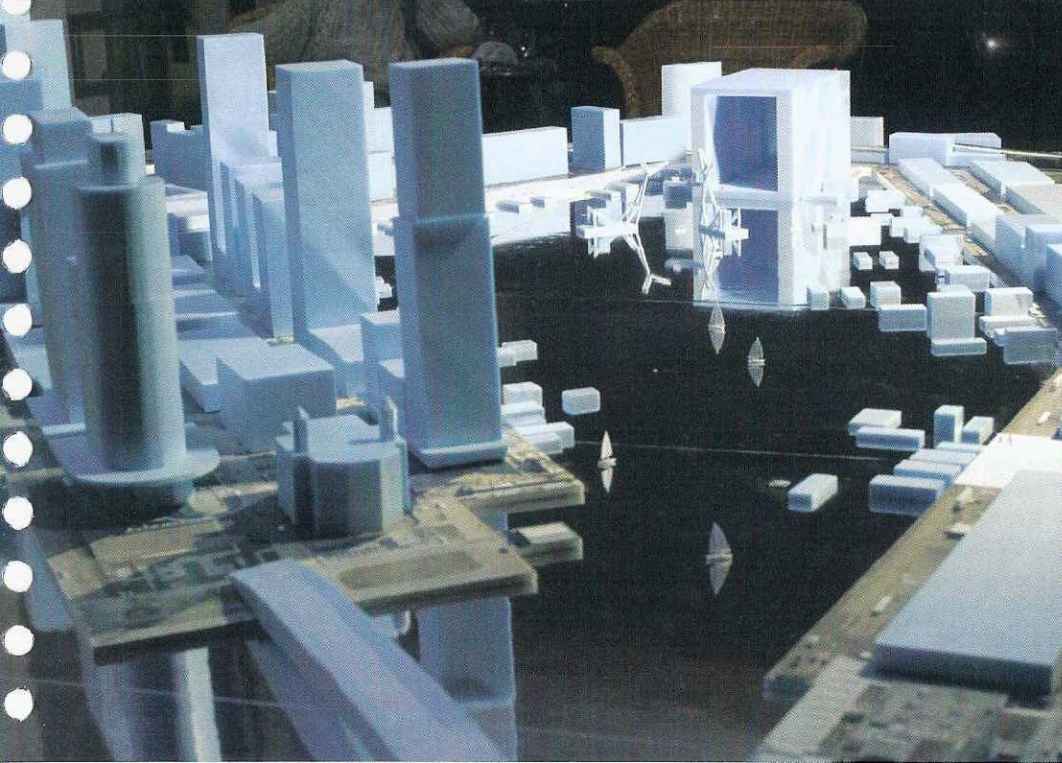
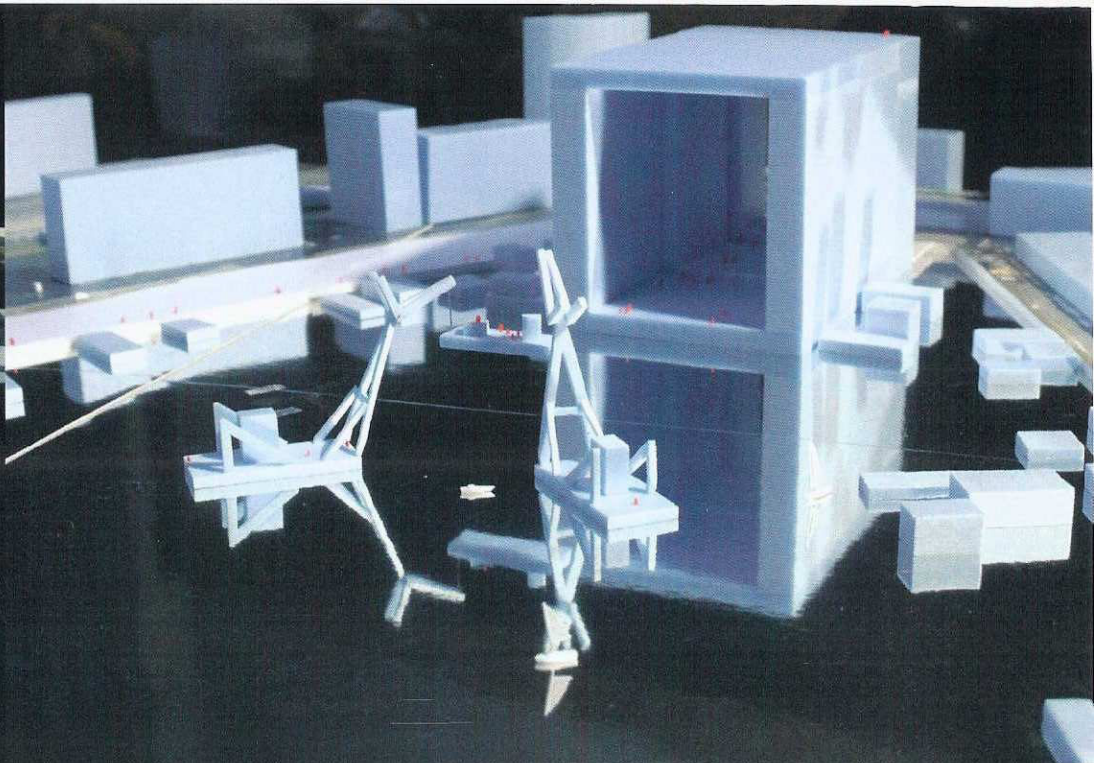
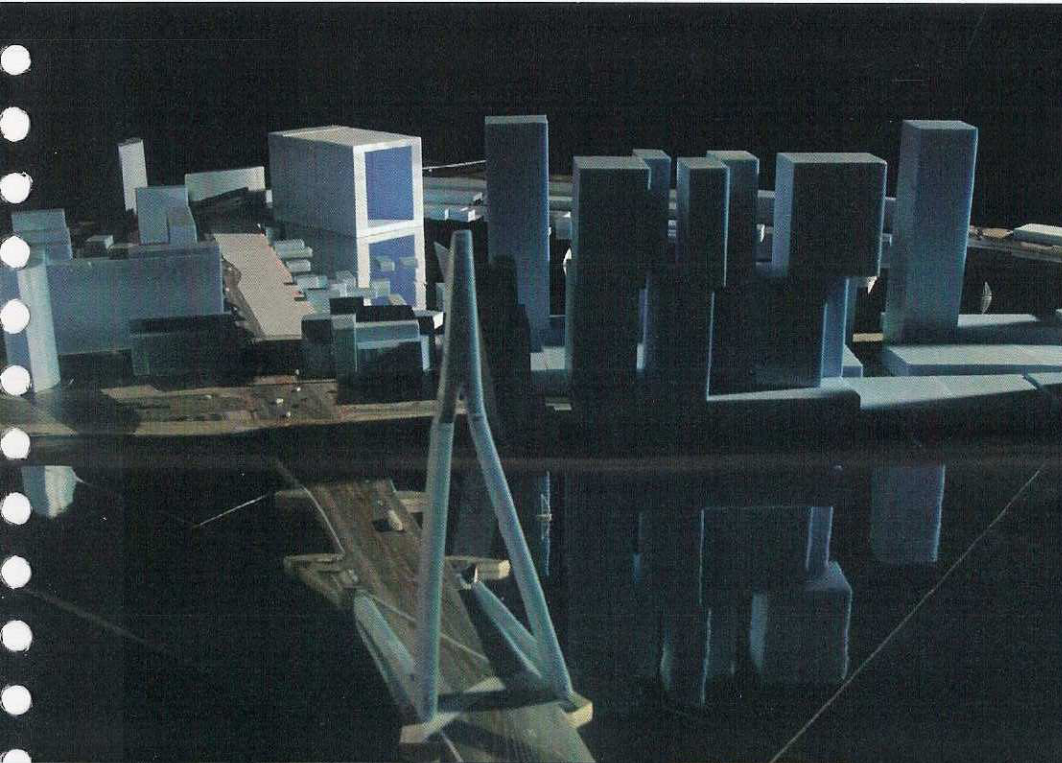
Grafisch Lyceum
 1 laag = 3.500 m²
 2 lagen = 7.000 m²
 2 X 12 lagen = 22.800 m²
 Totaal = 30.000 m²

Woningen
 1 laag = 1.300 m²
 2 x 14 lagen = 36.000 m²

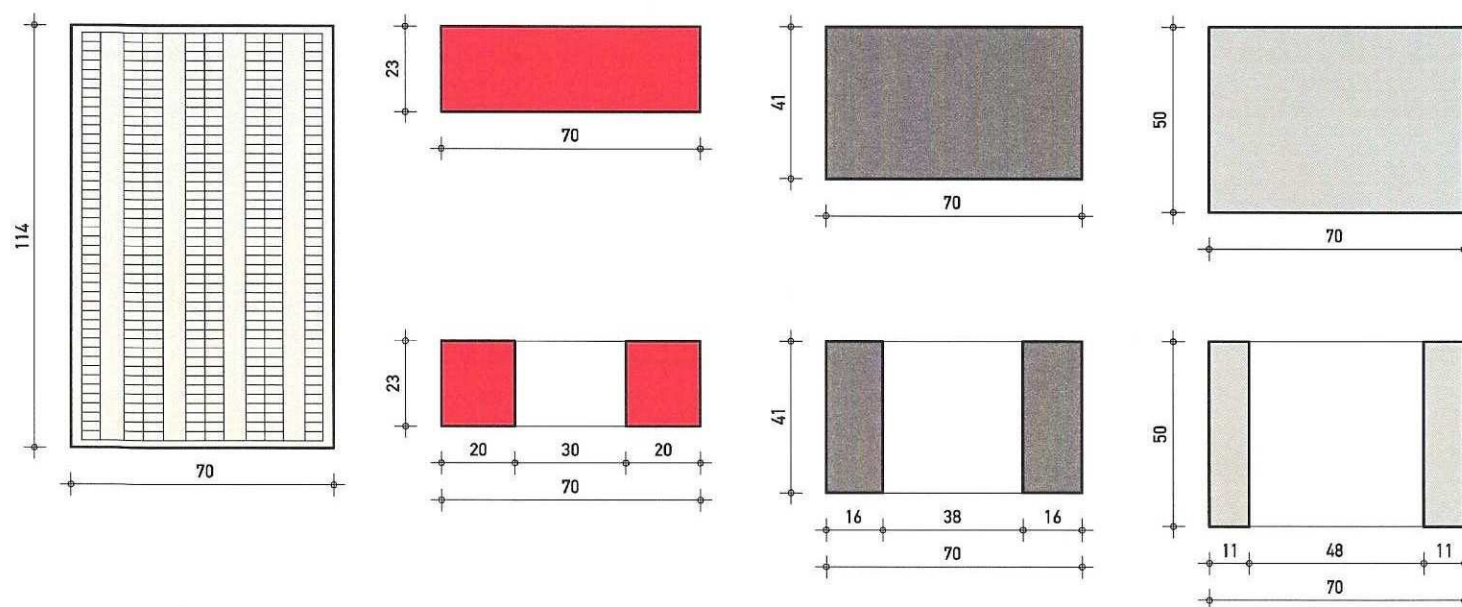
Extra Programma
 1 laag = 3.500 m²
 2 lagen = 7.000 m²

Hal

Parkeren
 1 laag = 7.980 m²/ ca. 325 pp
 2 lagen = 15.960 m²/ ca. 650 pp

hellingbaan/ entree n.t.b.

Theater+
 1 laag = 920 m²
 8 lagen = 7.500 m²

2 X 2 lagen = 6.500 m²

Totaal = 14.000 m²

Grafisch Lyceum
 1 laag = 1.300 m²
 12 lagen = 15.600 m²

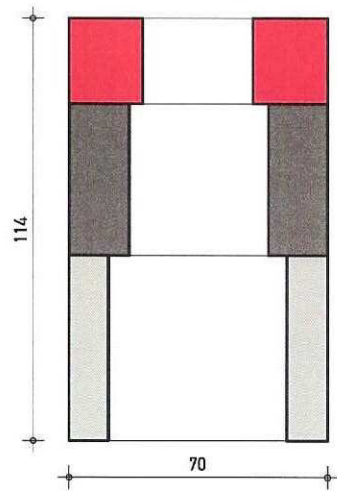
2 X 2 lagen = 14.000 m²

Totaal = 30.000 m²

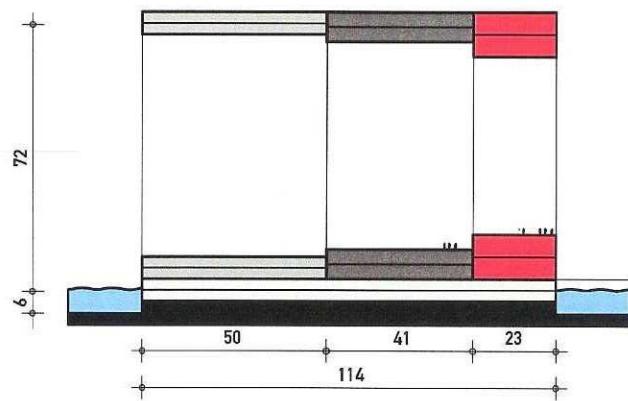
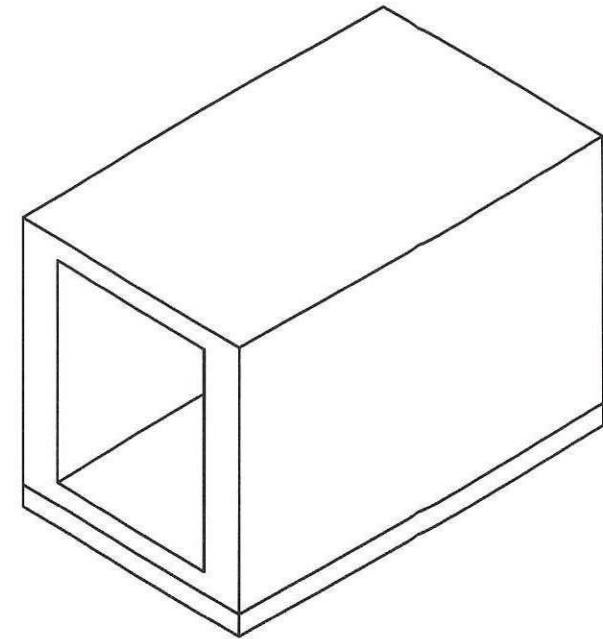
Woningen
 1 laag = 1.100 m²
 2 x 10 lagen = 22.000 m²

2 X 2 lagen = 14.000 m²

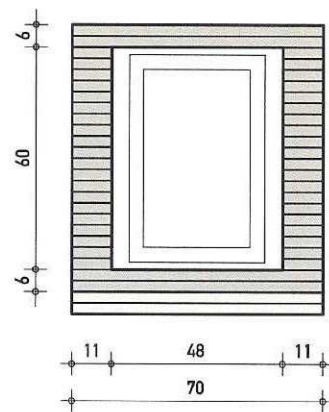
Totaal = 36.000 m²

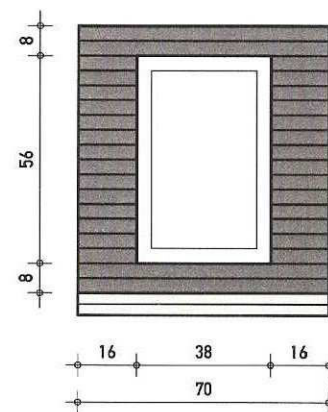
Principe plattegrond

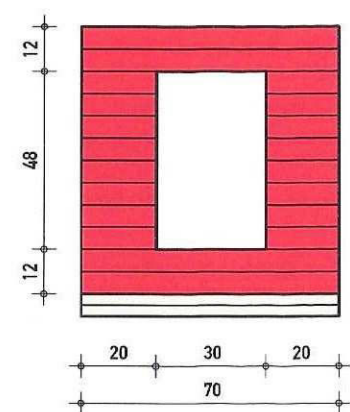
Principe doorsnede

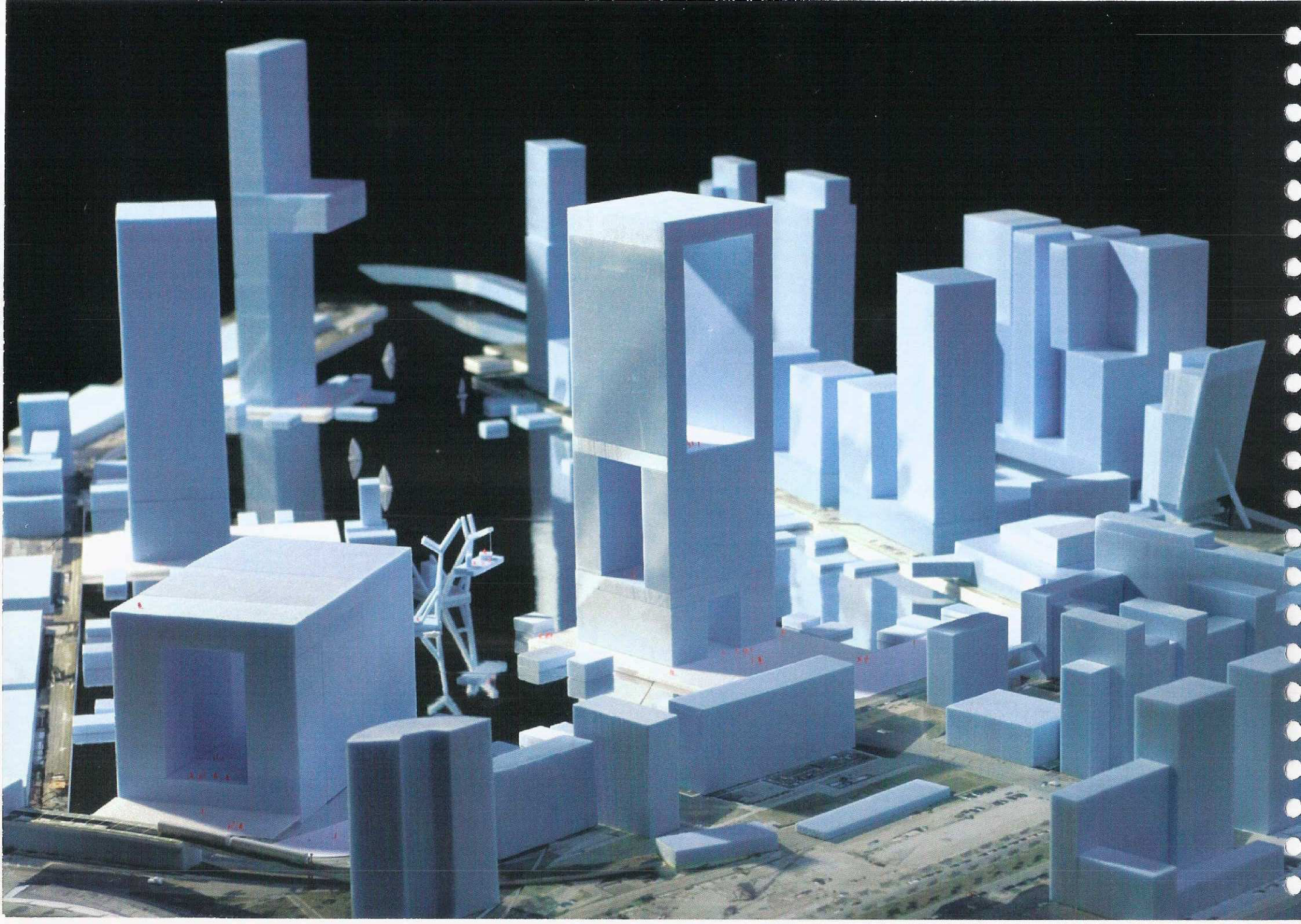
Woningen

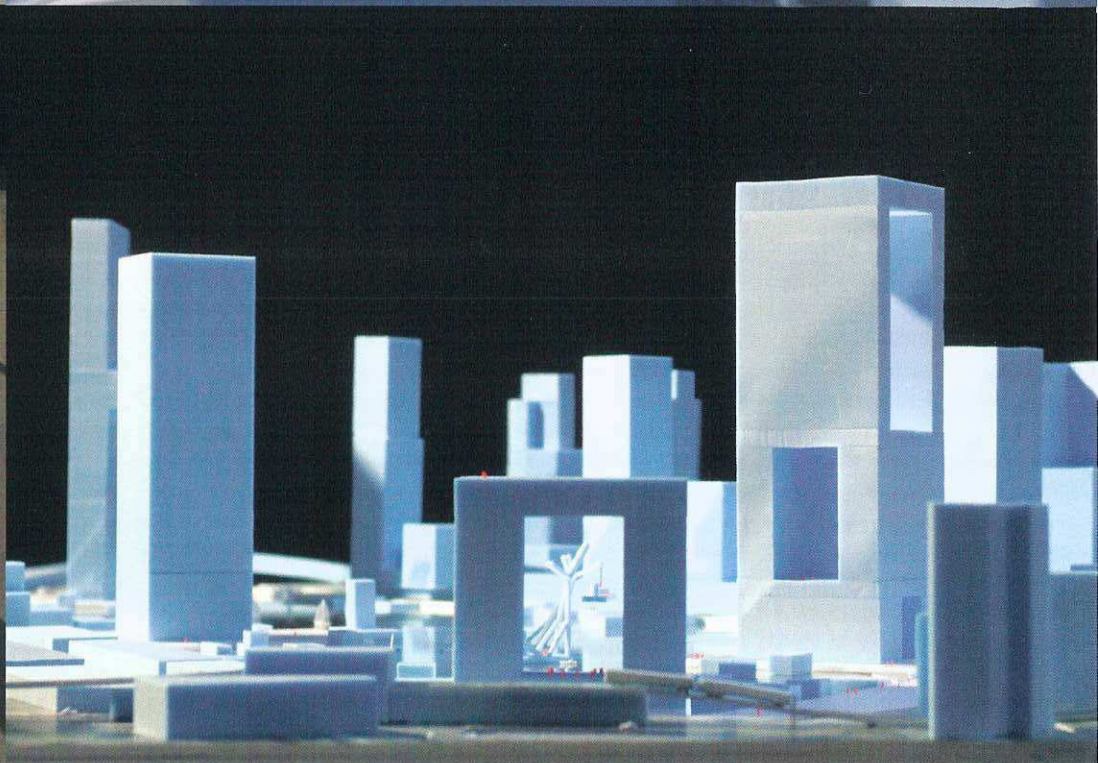
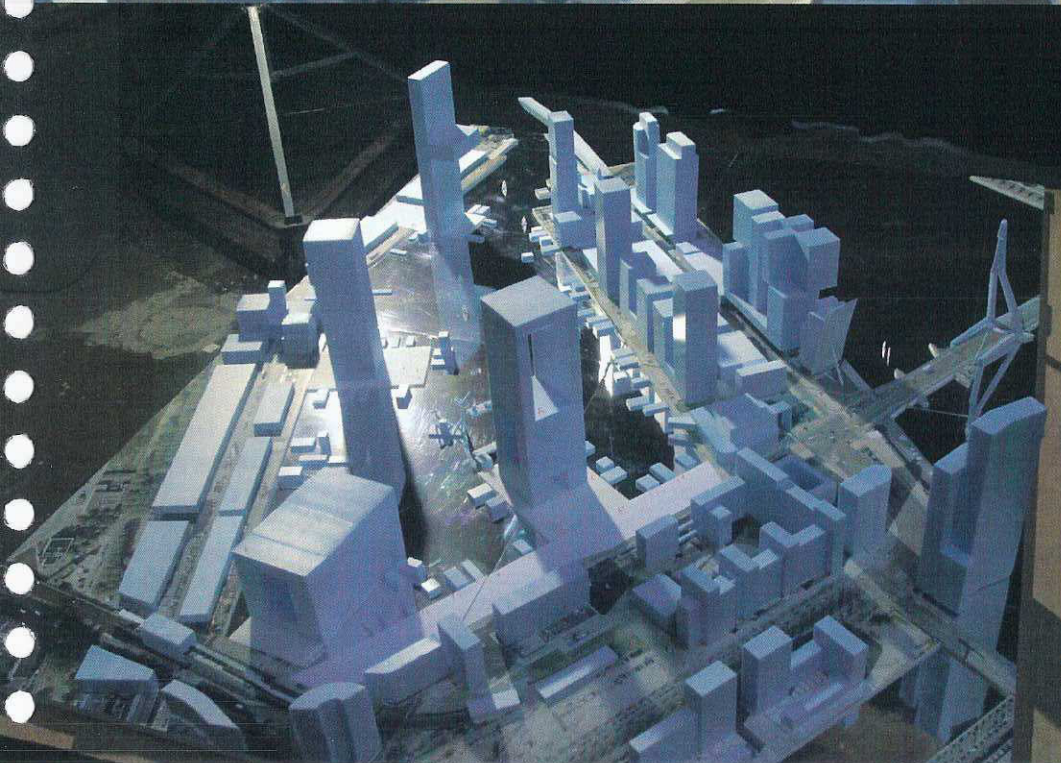
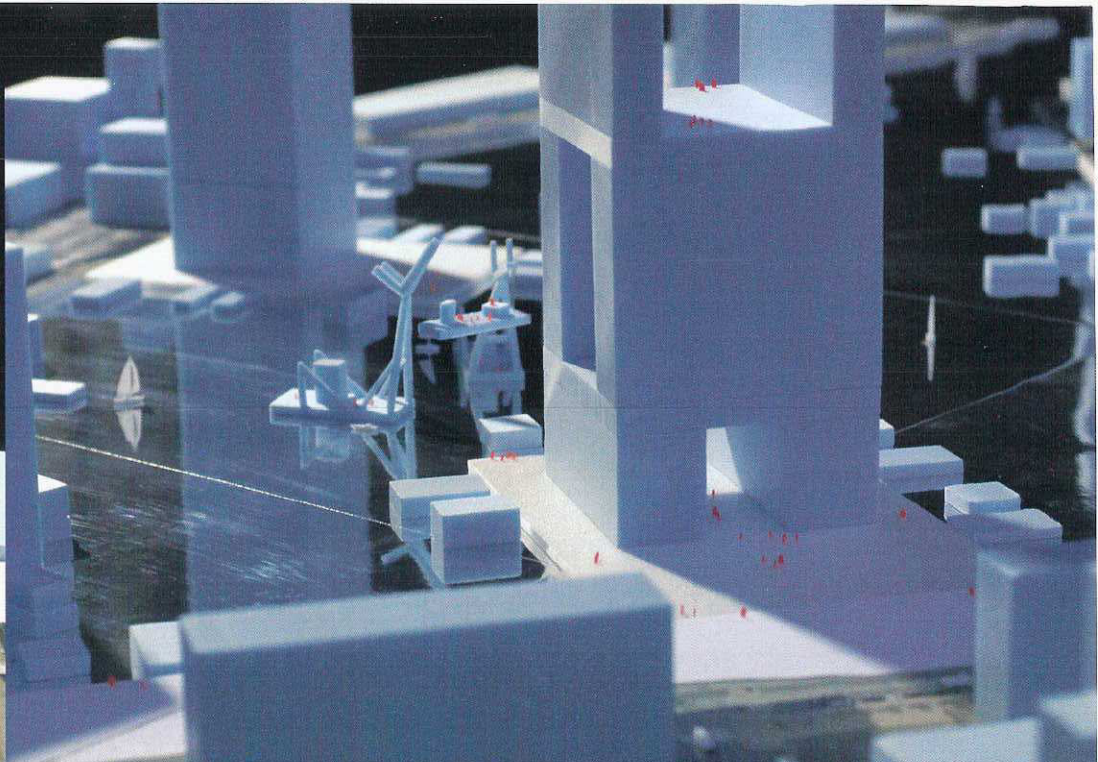

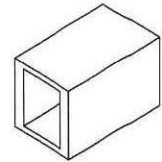
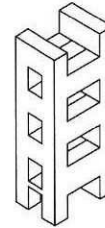
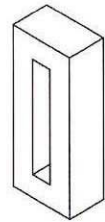
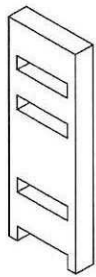
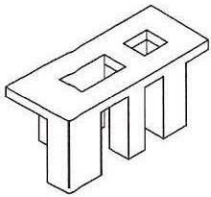
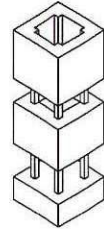
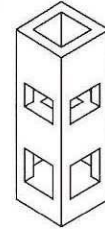
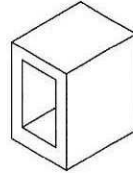
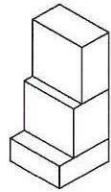
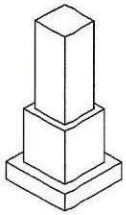
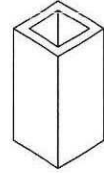
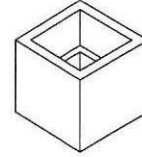
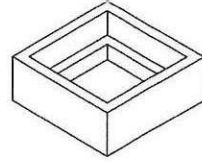
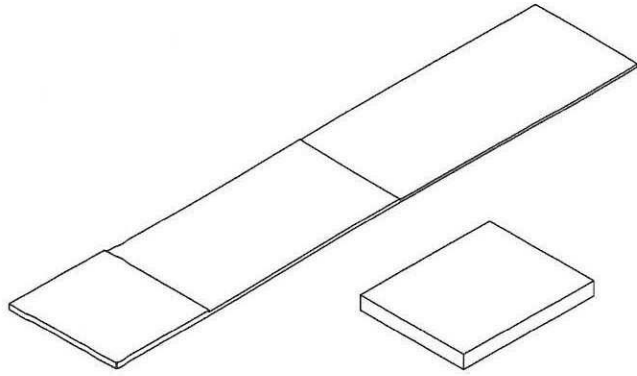
Grafisch Lyceum

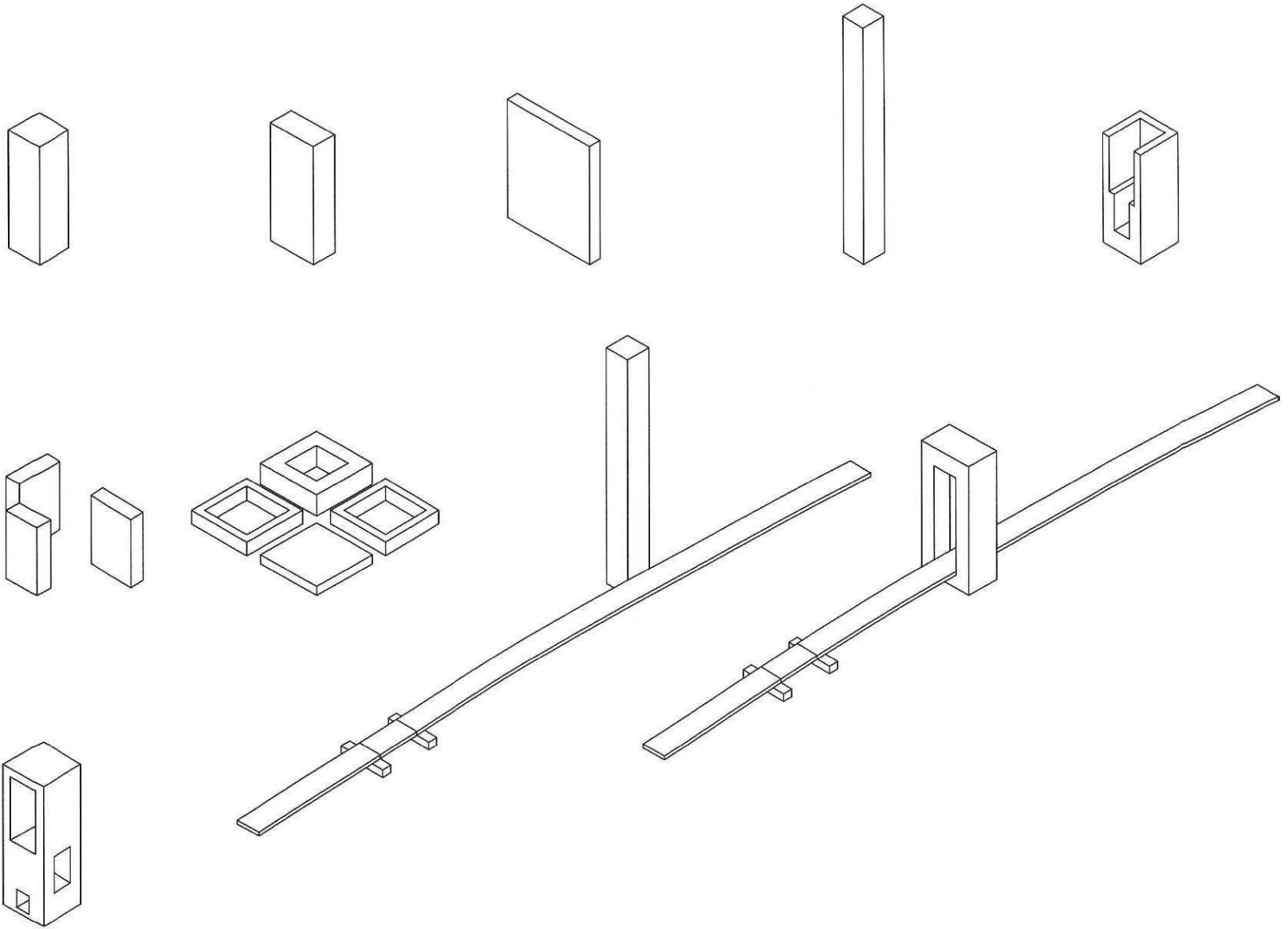

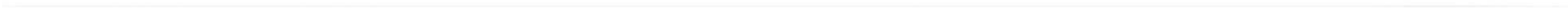
Theater+

HAL4

VESTIA

MVRDV